

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Ocena programowa
Profil praktyczny
Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Wyższa Szkoła Humanitas, ul. Kilińskiego 43, 41-200 Sosnowiec

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **psychologia, studia jednolite magisterskie.**

Nazwa ocenianego kierunku studiów:

1. Poziom studiów: studia jednolite magisterskie
2. Formy studiów: stacjonarne i niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}

PSYCHOLOGIA

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
PSYCHOLOGIA	260	87%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki medyczne	18	6%
2.	językoznawstwo	13	4%
3.	filozofia	9	3%

---

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5 ust. 3 ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

PSYCHOLOGIA – profil praktyczny

Przygotowano na podstawie: Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2153 z późn. zm.), załącznika do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 2218) w sprawie charakterystyki drugiego stopnia na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 r. poz. 1818).

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Treść efektu	Odniesienie do uniwersalnych charakterystyk PRK	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 PRK
WIEDZA			
K_W01	Ma rozszerzoną wiedzę o tym czym zajmuje się psychologia jako nauka oraz o praktycznych zastosowaniach psychologii w różnych sferach życia społecznego.	P7U_W	P7S_WG
K_W02	Zna terminologię filozoficzną. Ma wiedzę na temat historycznych i współczesnych koncepcji filozoficznych dotyczących społeczeństwa i relacji międzyludzkich oraz ich praktycznych aplikacjach	P7U_W	P7S_WG
K_W03	Zna historię rozwoju psychologii jako nauki oraz historię myśli psychologicznej. Ma wiedzę z zakresu teorii nauki i zjawisk występujących w związku ze zmianami paradygmatów naukowych oraz ich konsekwencjach dla działalności praktycznej..	P7U_W	P7S_WG
K_W04	Zna metodologię prowadzenia badań naukowych w psychologii. Ma wiedzę o sposobach planowania i realizacji badań empirycznych oraz analizy uzyskanych wyników z wykorzystaniem metod statystycznych i psychometrycznych.	P7U_W	P7S_WG
K_W05	Ma rozszerzoną wiedzę w zakresie teorii osobowości. Zna założenia teorii osobowości oraz różnice między nimi.	P7U_W	P7S_WG
K_W06	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie psychologii różnic indywidualnych. Zna koncepcje teoretyczne związane z rozwojem cech temperamentu, zdolności, inteligencji, stylów poznawczych. Zna podstawy pomiaru różnic indywidualnych.	P7U_W	P7S_WG
K_W07	Ma wiedzę o tym w jaki sposób dokonuje się pomiaru właściwości psychicznych. Zna zasady konstruowania i adaptacji testów psychologicznych. Zna sposoby określania własności psychometrycznych narzędzi pomiarowych.	P7U_W	P7S_WG

K_W08	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu psychologii procesów poznawczych. Zna teorie uczenia się i pamięci oraz relacje między psychologią poznawczą a neuronauką i kognitywistyką. Zna kierunki i paradygmaty badań w zakresie psychologii poznawczej oraz ich praktycznych zastosowań.	P7U_W	P7S_WG
K_W09	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie psychologii rozwoju. Zna teorie i modele rozwoju człowieka oraz wychowania, a także badania związane z tymi obszarami. Zna specyfikę różnych faz rozwoju człowieka. Ma wiedzę o kryzysach rozwojowych i współczesnych metodach wspierania rozwoju człowieka.	P7U_W	P7S_WG
K_W10	Ma wiedzę o zjawiskach związanych ze społecznym działaniem człowieka jako jednostki oraz funkcjonowaniem różnych struktur społecznych. Ma wiedzę o praktycznych zastosowaniach wyników badań psychologii społecznej.	P7U_W	P7S_WG
K_W11	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zdrowia psychicznego. Zna modele zdrowia oraz koncepcje wyjaśniające powstawanie zaburzeń psychicznych. Zna kryteria rozpoznawania zaburzeń psychicznych. Ma wiedzę o uwarunkowaniach biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych zaburzeń psychicznych. Rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii. Zna relację między psychologią zdrowia, psychologią kliniczną i psychiatrią. Zna społeczne i prawne uwarunkowania związane z opieką psychologiczną i psychiatryczną.	P7U_W	P7S_WG
K_W12	Ma uporządkowaną wiedzę o różnych metodach udzielania pomocy psychologicznej. Zna założenia i zastosowania wybranych nurtów psychoterapii, interwencji kryzysowej, psychoedukacji, poradnictwa i rewalidacji. Ma wiedzę o psychiatrycznych metodach leczenia zaburzeń psychicznych. Zna zasady budowania kontaktu i relacji pomagania w różnych kontekstach społecznych.	P7U_W	P7S_WG
K_W13	Ma wiedzę z zakresu neurobiologii człowieka. Zna relacje między aktywnością ośrodkowego układu nerwowego a funkcjonowaniem emocjonalnym, poznawczym i motorycznym człowieka. Zna metody badania funkcji układu nerwowego oraz pomiaru psychofizjologicznego.	P7U_W	P7S_WG
K_W14	Ma wiedzę z zakresu antropologii biologicznej. Zna założenia teorii ewolucji. Zna pojęcia z zakresu genetyki oraz mechanizmy związane z dziedziczeniem. Ma wiedzę na temat etologicznego opisu zachowania.	P7U_W	P7S_WG
K_W15	Zna w sposób pogłębiony zasady i wybrane metody prowadzenia diagnozy psychologicznej. Ma wiedzę o roli metod ilościowych i jakościowych w diagnozie. Zna wartość diagnostyczną różnych metod kwestionariuszowych i projekcyjnych. Zna systemy klasyfikacji zaburzeń psychicznych. Zna specyfikę diagnozy w różnych kontekstach społecznych i instytucjonalnych.	P7U_W	P7S_WG

K_W16	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu psychologii emocji i motywacji. Zna teorie emocji i motywacji oraz biologiczne, psychologiczne, społeczne i kulturowe uwarunkowania emocji i ekspresji emocjonalnej. Rozumie związek emocji i motywacji z procesami poznawczymi i zachowaniem.	P7U_W	P7S_WG
K_W17	Posiada uporządkowaną wiedzę dotyczącą etyki, a w szczególności etyki zawodowej psychologa. Zna standardy etyczne wykonywania zawodu psychologa-praktyka oraz psychologa-badacza, określone w regulacjach krajowych i zagranicznych.	P7U_W	P7S_WK
K_W18	Zna i rozumie pojęcia i zasady ochrony własności przemysłowej i intelektualnej oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.	P7U_W	P7S_WK
K_W19	Ma wiedzę z zakresu psychologii pracy, przedsiębiorczości i zarządzania. Zna zastosowania wiedzy psychologicznej w organizacjach i instytucjach.	P7U_W	P7S_WK
K_W20	Ma uporządkowaną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju. Ma wiedzę o ogólnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej oraz specyfice przedsiębiorczości wykorzystującej wiedzę z zakresu psychologii. Ma wiedzę o prawnych regulacjach dotyczących zawodu psychologa w Polsce i Unii Europejskiej.	P7U_W	P7S_WK
K_W21	Ma wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, różnicach kulturowych i religijnych oraz ich związku z systemami wartości.	P7U_W	P7S_WK
UMIĘTNOŚCI			
K_U01	Potrafi rozumować i wyprowadzać wnioski zgodnie z zasadami logiki, przedstawiać swoje poglądy używając adekwatnej terminologii psychologicznej. Potrafi dostrzegać błędy logiczne w rozumowaniu innych osób.	P7U_U	P7S_UW
K_U02	Potrafi samodzielnie formułować problemy i hipotezy badawcze w zakresie psychologii stosowanej. Potrafi dokonać operacjonalizacji hipotez, opracować plan badawczy adekwatny do badanego problemu oraz przeprowadzić w zespole badawczym badania z wykorzystaniem metod ilościowych. Potrafi poddać analizie zebrane dane empiryczne, z zastosowaniem metod statystyki opisowej oraz statystycznej weryfikacji hipotez.	P7U_U	P7S_UW
K_U03	Potrafi przedstawić genezę pojęć i paradygmatów psychologicznych, odnosząc ją do historii psychologii jako nauki i praktyki. Potrafi wskazać kontekst społeczno-kulturowy teorii oraz odnieść je do obecnego stanu wiedzy. Potrafi wskazać praktyczne zastosowania teorii psychologicznych..	P7U_U	P7S_UW
K_U04	Potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł. Potrafi korzystać z baz danych literatury naukowej oraz czytać ze zrozumieniem teksty naukowe w zakresie różnych specjalności psychologicznych. Na podstawie zebranych informacji potrafi sformułować krytyczne sądy stanowiące podstawę własnej praktyki i badań	P7U_U	P7S_UW

K_U05	Potrafi integrować posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii i dziedzin pokrewnych oraz zastosować ją do opisu sytuacji. Potrafi prezentować własne poglądy, wątpliwości i pomysły w oparciu o różne perspektywy teoretyczne i doświadczenia praktyczne.	P7U_U	P7S_UW
K_U06	Potrafi redagować teksty naukowe zawierające analizę literatury przedmiotu oraz przedstawiać wnioski z badań własnych w formie pisemnej, z zachowaniem standardów edytorskich i metodycznych właściwych dla psychologii.	P7U_U	P7S_UW
K_U07	Potrafi interpretować zachowania osób w kategoriach osobowości, temperamentu, uzdolnień, inteligencji, percepcji, odnosząc je do różnych teorii osobowości, różnic indywidualnych i psychologii poznawczej.	P7U_U	P7S_UW
K_U08	Potrafi zidentyfikować i wyjaśnić rolę czynników biologicznych mających wpływ na funkcjonowanie człowieka, rozumie wyniki podstawowych badań medycznych, w tym dotyczących układu nerwowego.	P7U_U	P7S_UW
K_U09	Potrafi rozpoznawać ekspresję emocjonalną, identyfikować problemy natury emocjonalnej oraz proponować ich rozwiązania, z wykorzystaniem metod terapeutycznych, profilaktycznych, społecznych. Potrafi odróżnić zaburzenia sfery emocjonalno-motywacyjnej od zachowań normatywnych. Sprawnie posługuje się terminologią z zakresu psychologii emocji. Potrafi wyjaśniać zachowania z zastosowaniem teorii motywacji.	P7U_U	P7S_UW
K_U10	Ma umiejętność prowadzenia dyskusji i przygotowywania wystąpień ustnych z wykorzystaniem argumentów merytorycznych opartych na badaniach i teoriach psychologicznych. Potrafi przedstawiać własne i cudze poglądy naukowe i dokonywać podsumowań aktualnego stanu wiedzy na dany temat.	P7U_U	P7S_UK
K_U11	Potrafi wyjaśniać problemy psychologiczne odwołując się do teorii i badań oraz krytycznie oceniać publikacje popularno-naukowe i wiedzę potoczną. Potrafi przedstawić opinię krytyczną wobec informacji medialnych dotyczących psychologii.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UK
K_U12	Potrafi zaplanować i przeprowadzić proces diagnostyczny z zastosowaniem wywiadu, obserwacji oraz wybranych metod kwestionariuszowych, testowych i projekcyjnych. Potrafi dostosować metody diagnostyczne do kontekstu badania, krytycznie interpretować uzyskane rezultaty, sporządzić pisemną opinię lub ekspertyzę oraz przekazać ją w formie zrozumiałej dla odbiorcy.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UK
K_U13	Potrafi ocenić wartość metod kwestionariuszowych i testów na podstawie ich parametrów psychometrycznych.	P7U_U	P7S_UW
K_U14	Jest w stanie pełnić różne role w zespołach, podejmować odpowiedzialne przywództwo, w granicach swoich kompetencji oraz wykonywać czynności pod kierunkiem innej osoby. Ma zdolność właściwego określania celów i priorytetów w działaniach własnych i zespołowych.	P7U_U	P7S_UO

K_U15	Potrafi scharakteryzować rozwój człowieka na różnych etapach życia oraz przeprowadzić diagnozę rozwoju, określić jego prawidłowość, zaproponować sposoby wsparcia rozwoju i zastosować wybrane metody.	P7U_U	P7S_UW
K_U16	Potrafi interpretować zachowania w kategoriach społecznych oraz wykorzystać wiedzę z różnych działów psychologii do interpretacji zjawisk społecznych i kulturowych. Potrafi proponować rozwiązania problemów z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej, prognozować przebieg ich rozwiązywania i przewidywać skutki planowanych działań.	P7U_U	P7S_UW
K_U17	Potrafi odróżnić zaburzenia procesów psychicznych na podstawie objawów i odnieść wyniki diagnozy do systemów klasyfikacyjnych. Potrafi wskazać prawdopodobną etiologię zaburzeń, z uwzględnieniem czynników biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych.	P7U_U	P7S_UW
K_U18	Potrafi zaplanować strategię interwencji adekwatnie do konkretnego przypadku. Umie zastosować wybrane metody pomocy psychologicznej oraz podejmować działania w zakresie psychoedukacji i promocji zdrowia.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UK
K_U19	Ma rozwinięte umiejętności interpersonalne. Potrafi nawiązywać kontakt z osobami w różnych kontekstach społecznych, stosując język dostosowany do rozmówcy.	P7U_U	P7S_UK
K_U20	Ma znajomość języka angielskiego oraz innego języka nowożytnego w mowie i w piśmie, obejmującą słownictwo specjalistyczne w zakresie psychologii zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7U_U	P7S_UK
K_U21	Ma umiejętność świadomego planowania własnej kariery zawodowej, uwzględniając realia rynku pracy.	P7U_U	P7S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K01	Podejmując praktykę psychologiczną zachowuje się profesjonalnie, klientów traktuje z szacunkiem i zrozumieniem. Kieruje się dobrem klienta oraz zasadami etyki zawodowej. Jest wrażliwy na stosowanie się do zasad etyki i rzetelności zawodowej przez innych.	P7U_K	P7S_KR
K_K02	Prowadząc działalność naukową uwzględnia jej etyczne i moralne aspekty. Stosuje się do zasad współpracy w społeczności akademickiej.	P7U_K	P7S_KO, P7S_KR
K_K03	Ma świadomość własnych ograniczeń oraz granic kompetencji zawodowych. Jest otwarty na konsultację z innymi psychologami oraz specjalistami innych dziedzin. Ma gotowość do korzystania z superwizji. Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	P7U_K	P7S_KK, P7S_KR
K_K04	Docenia znaczenie psychologii jako nauki oraz różnych nurtów praktycznych psychologii dla rozwoju jednostki i więzi społecznych. Ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny. Ma poczucie tożsamości zawodowej.	P7U_K	P7S_KR

K_K05	Ma świadomość własnych predyspozycji i sposobu funkcjonowania psychicznego oraz wpływu swoich działań na inne osoby.	P7U_K	P7S_KR
K_K06	Podjmując dyskusję posługuje się argumentami merytorycznymi, oceny przedstawia w sposób wyważony, a do wypowiedzi innych osób odnosi się z szacunkiem i uwagą.	P7U_K	P7S_KK
K_K07	Jest gotowy do oceny działań naukowych i praktycznych podejmowanych przez siebie i innych psychologów z punktu widzenia etyki zawodowej	P7U_K	P7S_KO
K_K08	Szanuje zasady ochrony własności intelektualnej i stosuje je w działalności naukowej i praktyce psychologicznej.	P7U_K	P7S_KO
K_K09	Ma świadomość złożoności czynników determinujących ludzkie zachowanie, uznając rolę aspektów biologicznych, psychologicznych, kulturowych, społecznych i sytuacyjnych.	P7U_K	P7S_KK
K_K10	Jest wrażliwy na problemy psychospołeczne. Szanuje prawa mniejszości i unika myślenia opartego na stereotypach i uprzedzeniach.	P7U_K	P7S_KO
K_K11	Jest gotowy do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w zakresie psychologii oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania psychologiczne.	P7U_K	P7S_KO
K_K12	Dbą o własne zdrowie psychiczne, zachęca i motywuje do tego swoje otoczenie. Inspiruje innych do rozwoju. Uznaje wartość pomocy psychologicznej.	P7U_K	P7S_KO
K_K13	Ma świadomość ograniczeń jakie wiążą się z badaniami diagnostycznymi w psychologii i rozumie konieczność posiadania uprawnień do stosowania metod psychometrycznych.	P7U_K	P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/ stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Michał Kaczmarczyk	Dr hab. prof. WSH, Rektor
Mariusz Lekston	Dr, Prorektor
Marta Adamczyk	Mgr, Prodziekan ds. kierunku studiów psychologia
Zenon Uchnast	Dr hab. prof. WSH, Dyrektor Instytutu Psychologii
Maciej Borski	Dr hab. Dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych
Jolanta Łozińska-Dudek	Mgr, Prodziekan ds. nauczania
Tomasz Dudek	Mgr, Kierownik Dziekanatu

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	11
1. Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	11
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	34
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	53
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	68
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	75
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	88
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	90
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	94
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	105
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	107
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	117
Część III. Załączniki	119
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	119
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	125

Prezentacja uczelni

Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu powstała 23 kwietnia 1997 roku pod nazwą Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu. WSH była pierwszą niepubliczną szkołą wyższą w Sosnowcu i drugą w Zagłębiu Dąbrowskim. Uczelnia prowadzi studia na poziomie I i II stopnia oraz studia jednolite magisterskie na kierunkach: administracja, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo i higiena pracy, elektroradiologia, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika, filologia, prawo, psychologia i zarządzanie oraz studia podyplomowe. Oferta WSH obejmuje także szkolenia dla nauczycieli (m.in. poświęcone problematyce jakości kształcenia i roli nowych technologii w edukacji), jak również zajęcia dydaktyczne dla dzieci i seniorów – w ramach prowadzonych przez uczelnię uniwersytetów dziecięcych/młodzieżowych oraz uniwersytetów trzeciego wieku. Humanitas cieszy się opinią jednej z najlepszych uczelni niepublicznych w województwie śląskim. WSH jest zwycięzcą i liderem licznych rankingów, w tym trzy razy z rzędu laureatem 2. miejsca w ogólnopolskim rankingu najlepszych studiów podyplomowych w kraju miesięcznika „Forum Samorządowe”. W roku 2018 WSH zajęła 11. miejsce w Polsce w rankingu Uczelni Niepublicznych miesięcznika „Perspektywy”. W stosunku do poprzedniego roku uczelnia zanotowała też największy postęp w kraju i uzyskała w rankingu awans o 12 pozycji. Dzięki temu WSH została nagrodzona wyróżnieniem „Awans 2018”. Ponadto kierunki „dziennikarstwo” oraz „psychologia” zostały nagrodzone w „Konkursie o milion” organizowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, otrzymując nagrodę w wysokości 1 mln zł za innowacyjne i nowoczesne programy kształcenia.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

1. Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni oczekiwanych formułowanych wobec kandydatów.

Misją Wyższej Szkoły Humanitas jest budowanie silnego ośrodka akademickiego, zapewniającego transfer wiedzy do praktyki oraz kreowanie rozwoju społecznego w skali regionalnej, narodowej i transnarodowej. Uczelnia stawia sobie za cel przygotowywanie wysoko wykwalifikowanych kadr do wykonywania zadań menedżerskich, teoretycznych i usługowych, w różnych dziedzinach i segmentach systemu społeczno-gospodarczego, w szczególności w

ramach administracji publicznej, sektora edukacji, ochrony zdrowia, prywatnej przedsiębiorczości, mediów i kultury. WSH dąży do tego, by pełnić rolę kulturotwórczą, być animatorem przedsiębiorczości, a także rozmaitych działań naukowych i społecznych na rzecz interesariuszy zewnętrznych. Misją uczelni jest kształcenie specjalistów wyposażonych w wiedzę, umiejętności i kompetencje pozwalające w sposób twórczy diagnozować i reagować na problemy związane z postępowaniem cywilizacyjnym. Absolwent Wyższej Szkoły Humanitas powinien nie tylko rozumieć zachodzące wokół niego procesy społeczno-gospodarcze, technologiczne i cywilizacyjne, ale także aktywnie w nich uczestniczyć, a nawet je współtworzyć.

Uczelnia dąży do poszerzania swojej oferty dydaktycznej w taki sposób, aby możliwe było kształcenie na kierunkach, których absolwenci są szczególnie poszukiwani na rynku pracy Unii Europejskiej. Uczelnia podejmuje ponadto działania ukierunkowane na internacjonalizację kształcenia oraz badań naukowych, rozumiejąc swoją rolę jako podmiotu międzynarodowego systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz doceniając dziedzictwo europejskiej tradycji uniwersyteckiej.

Najistotniejszym celem WSH jest zagwarantowanie wysokiej jakości kształcenia. Uczelnia czyni to poprzez zapewnienie studentom dostępu do najnowszych osiągnięć teorii oraz kreowanie odpowiednich umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Ogromny nacisk stawiany jest na rozwijanie u studenta kultury ogólnej i kultury organizacyjnej oraz zdolności do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy Polski i Unii Europejskiej. Ponadto celem uczelni jest uczestniczenie w rozwoju nauki poprzez prowadzenie badań naukowych i upowszechnianie ich wyników oraz szeroką współpracę z polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi.

Wykształcenie uzyskane w WSH ma pomóc absolwentom uczelni w zrozumieniu procesów społecznych, politycznych i cywilizacyjnych, wyposażyć ich w bogatą, interdyscyplinarną wiedzę, uświadomić związki nauki z praktyką oraz przygotować do ustawicznego kształcenia w okresie aktywności zawodowej.

Do statutowych celów WSH należy kształcenie studentów, podnoszenie kwalifikacji różnych grup zawodowych i prowadzenie badań naukowych. Dbałość o jakość kształcenia, m.in. poprzez odpowiedni dobór kadry i systematyczną ocenę procesu dydaktycznego, wynika z troski o to, aby absolwenci sprościli wymaganiom dzisiejszego rynku pracy Unii Europejskiej.

Humanitas, zgodnie z wielowiekową tradycją europejskich uniwersytetów, odwołuje się do uniwersalnych, ogólnohumanistycznych wartości, takich jak mądrość, prawda, dobro, solidarność, pluralizm światopoglądowy. W pracy naukowej i dydaktycznej uczelnia stara się kształtować krytyczne postawy wobec rzeczywistości, uczyć szacunku dla różnorodnych poglądów i opinii. WSH konsekwentnie dąży do budowania kanonu uniwersalnej wiedzy oraz

kształtowania u studentów poczucia odpowiedzialności za przyszłość własną, regionu, Polski i Europy.

Priorytetowym elementem misji Wyższej Szkoły Humanitas oraz jej Wydziałów jest budowanie silnego ośrodka akademickiego zapewniającego transfer wiedzy do praktyki oraz kreowanie rozwoju społecznego, zgodnie z potrzebami otoczenia zewnętrznego uczelni. WSH stawia sobie za cel przygotowywanie „wysoko wykwalifikowanych kadr do wykonywania zadań menedżerskich, teoretycznych i usługowych, w różnych dziedzinach i segmentach systemu społeczno-gospodarczego, w szczególności w ramach administracji publicznej, sektora edukacji, ochrony zdrowia, prywatnej przedsiębiorczości, mediów i kultury”. WSH dąży do tego, by pełnić rolę aktywnego aktora procesów społecznych i gospodarczych na poziomie regionalnym, narodowym i transnarodowym - być animatorem przedsiębiorczości, a także rozmaitych działań aktywizujących i kreujących kapitał intelektualny w otoczeniu, w którym funkcjonuje. W misji uczelni, wśród jej rudymenarnych celów, zapisano również „kształcenie specjalistów wyposażonych w wiedzę, umiejętności i kompetencje pozwalające w sposób twórczy diagnozować i reagować na problemy związane z postępem cywilizacyjnym”, a także „dążenie do poszerzania oferty dydaktycznej uczelni w taki sposób, aby możliwe było kształcenie na kierunkach, których absolwenci są szczególnie poszukiwani na rynku pracy Unii Europejskiej”. Kształcenie na kierunku psychologia nawiązuje tym samym do tak zdefiniowanych celów, sformułowanych zarówno w misji Wyższej Szkoły Humanitas, jak i w strategii rozwoju jej Wydziału.

Najistotniejszym, określonym w misji uczelni oraz strategiach wydziałów, celem Wyższej Szkoły Humanitas jest zagwarantowanie wysokiej jakości kształcenia poprzez zapewnienie studentom dostępu do najnowszych osiągnięć teorii, kształcenie odpowiednich umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, rozwijanie kultury ogólnej i kultury organizacyjnej oraz zdolności do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Celem uczelni jest ponadto kształtowanie twórczych i krytycznych osobowości studentów, rozwijanie ich charakterów i horyzontów intelektualnych. Wykształcenie uzyskane w WSH ma pomóc absolwentom uczelni w zrozumieniu procesów społecznych, politycznych, kulturowych i cywilizacyjnych, wyposażyć ich w bogatą, interdyscyplinarną wiedzę, uświadomić związki nauki z praktyką oraz przygotować do ustawicznego kształcenia w okresie aktywności zawodowej. Co istotne, wiedza przekazywana studentom na wykładach, ćwiczeniach i seminariach ma swoje źródło w badaniach naukowych i doświadczeniach praktyki społecznej, gospodarczej i politycznej.

Do statutowych celów Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu należy kształcenie studentów, podnoszenie kwalifikacji różnych grup zawodowych oraz prowadzenie badań naukowych. Dbalność o jakość kształcenia, m.in. poprzez odpowiedni dobór kadry i systematyczną ocenę procesu dydaktycznego, wynika z troski o to, aby absolwenci sprościli wymaganiom dzisiejszego rynku pracy, w dobie

globalizacji i wyłaniającej się gospodarki opartej na wiedzy. Jak stwierdzono w raporcie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) wiedza „jest centralnym składnikiem produkcji, a uczenie się jest dziś najważniejszym procesem gospodarczym”.

Z nakreślonych powyżej założeń misji WSH wynika, iż priorytetem Wyższej Szkoły Humanitas jest budowa ośrodka naukowego i dydaktycznego, którego cele są wieloaspektowe, zarówno w perspektywie kształceniowej, jak i eksploracji naukowej. W cele te wpisuje się zatem kształcenie nowoczesnego, przygotowanego do wyzwań międzynarodowego rynku pracy absolwenta kierunku „psychologia”. Kierunek ten odpowiada na zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego WSH, co pozwala – jak wyartykułowano w misji uczelni i jej podstawowych jednostek organizacyjnych – kształcić wysoko wykwalifikowane kadry do wykonywania zadań usługowych na rzecz organizacji i instytucji działających na rynku pracy (w szczególności w ramach sektorów edukacji, ochrony zdrowia czy przedsiębiorczości, o których wprost mówi misja uczelni), stanowi też świadectwo umiejętnego, elastycznego reagowania przez uczelnię na zidentyfikowane w otoczeniu zewnętrznym potrzeby i oczekiwania (wzrastający popyt na specjalistów wyposażonych w szerokie kwalifikacje psychologiczne związany np. z rozwojem zarządzania kapitałem ludzkim we współczesnych firmach czy też z rosnącymi zagrożeniami związanymi z dysfunkcją rodziny czy uzależnieniami behawioralnymi, np. uzależnieniem od Internetu czy telefonu).

Uczelnia, projektując koncepcję kształcenia na kierunku psychologia, przygotowała program studiów w taki sposób, aby absolwent posiadał nie tylko wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu psychologii i nauk pokrewnych, ale był także zdolny do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji, rozumiał wagę uczenia się przez całe życie, posiadał świadomość dynamicznych zmian rozwojowych zachodzących w systemie ogólnospołecznym i gospodarce oraz wiedział, jak istotne jest zdobywanie nowej wiedzy i rozwijanie umiejętności z punktu widzenia efektywnego wykorzystywania w ramach własnej profesji zdobyczy technologii informacyjnych (w tym innowacji technologicznych) czy nowych paradygmatów psychologii.

Takie ukierunkowanie kształcenia jest w pełni zgodne z misją uczelni, która zakłada, iż absolwent Wyższej Szkoły Humanitas powinien „nie tylko rozumieć zachodzące wokół niego procesy społeczno-gospodarcze, technologiczne i cywilizacyjne, ale także aktywnie w nich uczestniczyć, a nawet je współtworzyć”. Zadaniem uczelni – w ramach kształcenia na kierunku psychologia – jest takie przygotowanie absolwentów, aby mogli profesjonalnie, rzetelnie i z poszanowaniem zasad etycznych wykonywać swoją pracę w różnych organizacjach i instytucjach rynku pracy. Celem kształcenia, zgodnie z misją uczelni, jest zapewnienie studentom dostępu do najnowszych osiągnięć nauk społecznych i humanistycznych, kształcenie

odpowiednich umiejętności praktycznych, a także rozwijanie kultury ogólnej i kultury organizacyjnej oraz zdolności do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy w Unii Europejskiej. Kształcenie na kierunku „psychologia” służy ponadto kształtowaniu twórczych i krytycznych osobowości studentów, rozwijaniu ich horyzontów intelektualnych w duchu ogólnohumanistycznych wartości, silnie akcentowanych w misji uczelni i strategiach jej jednostek organizacyjnych.

1.2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku.

Kształcenie na studiach jednolitych magisterskich kierunku psychologia w WSH ściśle jest związane z obszarami działań psychologa na rynku pracy. Student po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego otrzymuje uprawnienia do wykonywania zawodu psychologa. Dlatego bardzo ważną kwestią jest aby absolwent kierunku psychologia posiadał między innymi umiejętność stosowania narzędzi diagnozy psychologicznej i podejmowania skutecznej interwencji, umiejętnościami z zakresu poradnictwa, elementów psychoterapii.

Program studiów kierunku psychologia zawiera elementy kształcenia z różnych obszarów pracy psychologa, np. psychologii sądowej (*przedmioty: psychologia sądowa, opiniodawstwo i orzecznictwo psychologiczne, lingwistyka kryminalistyczna dla psychologów*) psychologii marketingu, psychologii zarządzania, psychoterapii (*wprowadzenie do psychoterapii - fakultet, przedmioty specjalnościowe*), szczegółowe poznanie metod psychologicznych (*diagnoza psychologiczna I, II, Metody badania osobowości I, II*), Psychologia transportu (*psychologia transportu z elementami psychodiagnostyki- fakultet*). W styczniu br. zostanie doposażona pracownia testów psychologicznych, gdzie została zakupiona pełna aparatura do badania kierowców przez psychologów, tj aparat Piórkowskiego, aparat krzyżowy, miernik parametrów reakcji, stereometr, tablice do testu Poppelreutera, kabinę do badań w ciemni.

Kolejnym przykładem na znaczące wzbogacenie wiedzy umiejętności i kompetencji absolwenta kierunku psychologia WSH z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej jest udział w kształceniu w ramach specjalności psychologia kliniczna i osobowości, pozwalającej udoskonalić umiejętności diagnostycznej kompetencje w zakresie oddziaływań psychologicznych oraz w zakresie psychoprofilaktyki i psychoterapii oraz drugiej specjalności Neuropsychologia kliniczna i neurologopedia, gdzie program specjalności kładzie bardzo duży nacisk na umiejętności niezbędne przy kontakcie z osobami chorymi neurologicznie i psychiatrycznie. **Cały program specjalności realizowany jest w Szpitalu w Tarnowskich Górach REPTY przy łóżku chorego.** Student podczas zajęć nabywa umiejętności pracy z pacjentem z deficytem neurologicznym, zdobywa wiedzę w obszarze diagnostycznym i terapeutycznym. Podczas zajęć mierzy się z niepełnosprawnością, specyfiką wieku podeszłego, wpływem farmakoterapii.

Absolwent studiów jednolitych magisterskich na kierunku psychologia w WSH przygotowany jest do podjęcia pracy w instytucjach, podmiotach gospodarczych takich jak:

- szpitalach i klinikach leczących osoby chore na choroby somatyczne, neurologiczne i psychiczne;
- ośrodkach rehabilitacji i opieki nad chorymi z chorobami przewlekłymi;
- ośrodkach leczniczo-opiekuńczych dla osób w podeszłym wieku;
- zespołach zajmujących się promocją zdrowia (szkoła, praca, instytucje pomagające osobom w podeszłym wieku, poradnie);
- gabinetach prywatnych prowadzących praktykę psychologiczną i psychoterapeutyczną;
- zespołach samorządowych i rządowych odpowiedzialnych za politykę zdrowotną i działania w sytuacjach kryzysowych;
- ośrodkach badania kierowców (*po ukończeniu studiów podyplomowych z obszaru psychologia sądowa, które uczelnia oferuje*);
- firmy, zakłady pracy, HR.

1.3. Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.

Skonstruowanie programu studiów na studiach jednolitych magisterskich kierunku psychologia, uwzględniając rekomendacje interesariuszy nadaje mu wymiar unikalny, pozwala bowiem łączyć kształcenie w obszarze ról zawodowych psychologa z oczekiwaniami rynku pracy. Dlatego też Władze Uczelni i Pracownicy Instytutu Psychologii nieustannie na bieżąco analizują przemiany społeczne, ekonomiczne, kulturowe i demograficzne, które determinują konieczność modyfikacji programów i treści kształcenia realizowanych studiów. Uczelnia od momentu uzyskania uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia o profilu ogólnoakademickim (2013) kładzie bardzo duży nacisk na umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne studenta oraz zdolności do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy Polski i Unii Europejskiej. Ponadto celem uczelni, który skutecznie jest wdrażany, to uczestniczenie w rozwoju nauki poprzez prowadzenie badań naukowych i upowszechnianie ich wyników wspólnie z instytucjami tj. szpitale, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, podmioty gospodarcze i naukowe zajmujące się rozwojem nauki w obszarze jakości życia, nauk medycznych i psychologii oraz współpracę z polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Funkcjonujący biznes jest również otwarty na współpracę zarówno poprzez współpracę w zakresie praktyk, specjalizacyjnych ćwiczeń terenowych jak również w kontekście zatrudnienia absolwentów obecnie

realizowanych specjalności klinicznej i neuropsychologii. Tworzenie programu szczególnie pod kontem specjalności zostało poprzedzone badaniami rynku lokalnego, analiza przeprowadzonych badań dały obraz nie tylko oczekiwań w zakresie konkretnych specjalności ale pokazały zaangażowanie otoczenia.

Prace związane z przygotowaniem programu studiów i aktualną analizą efektów uczenia się wyzwoliły nowy potencjał w postaci wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy. W tym celu została powołana Rada Konsultacyjna ds. Kształcenia i Współpracy z otoczeniem gospodarczym jako ciało konsultacyjno-doradcze, służące wsparciem i pomocą kierownictwu Instytutu Psychologii oraz Zespołowi ds. Jakości Kształcenia w kwestiach związanych z doskonaleniem programów kształcenia zgodnie z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Rada, wyraża swoje opinie, przedstawia propozycje na spotkaniach bezpośrednich albo poprzez pocztę elektroniczną.

Interesariusze zewnętrzni reprezentowani są przez instytucje i organizacje naukowe i edukacyjne, absolwentów, przedsiębiorstwa i praktycy współpracujący z Uczelnią na poziomie ogólnouczelnianym oraz na poziomie kierunkowym biorąc udział w proponowaniu i opiniowaniu składowych programu studiów, metod realizacji zajęć i ich treści kształcenia. Interesariusze opierają swoją wiedzę poprzez interakcję ze studentami w trakcie realizowanych zajęć oraz różnego rodzaju spotkań ze studentami, pracownikami, władzami uczelni, czy też w ramach rady pracodawców.

Jako przykład działania o charakterze kompleksowego wpływu interesariuszy zewnętrznych na koncepcję kształcenia można przytoczyć nową ścieżkę kształcenia w ramach specjalności Neuropsychologia kliniczna i neurologopedia. Program kształcenia został opracowany przez pracowników Szpitala REPTY w Tarnowskich Górach (ordynator szpitala, psychologowie oraz pedagodzy) we współpracy z pracownikami Instytutu Psychologii.

Kolejnym przykładem jest modyfikacja treści kształcenia specjalności Psychologia kliniczna i osobowości dostosowując program kształcenia do potrzeb pracy psychologa w szpitalach, ośrodkach zdrowia i poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Mentorem zmian w treściach kształcenia jest kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy przy Śląskim Stowarzyszeniu AD VITAM DIGNAM w Katowicach-Janowie i jednocześnie wykładowca na kierunku psychologia w WSH.

GRUPA CARGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa Jaworzno uatrakcyjniła ćwiczenia terenowe poprzez wprowadzenie zajęć praktycznych z obszaru badań kierowców, wykorzystując przy tym zaplecze i całą infrastrukturę Firmy. Obecnie ujęliśmy w programie kształcenia przedmiot fakultatywny "psychologia transportu z elementami psychodiagnostyki" gdzie autorem treści kształcenia jest pracownik/ psycholog firmy Cargo. Wspólnie z

Grupą Cargo realizujemy studia podyplomowe "Psychologia transportu, która cieszy się dużym zainteresowaniem wśród psychologów i absolwentów Humanitas. Obecnie rozpoczęliśmy już IV edycję studiów.

Absolwenci kierunku psychologia WSH często oceniają jakość usług edukacyjnych, proponując nowe treści kształcenia, które w ujęciu holistycznym są bardzo cenne. Wielu absolwentów, którzy po zakończeniu studiów zdobywają doświadczenie zawodowe w obszarze psychologii klinicznej, wychowawczej czy też zarządzania, realizują ćwiczenia na kierunku psychologia w WSH wzbogacając zajęcia o nowe rozwiązania wprowadzane na rynku pracy.

Projektując i aktualnie realizując program studiów dla kierunku psychologia Uczelnia uwzględniła również wyniki konsultacji z naukowcami reprezentującymi środowisko nauk społecznych, medycznych i humanistycznych. Sylabusy do poszczególnych modułów zostały opracowane i skonsultowane przez zespół naukowców pracujących w następujących ośrodkach akademickich: UMCS w Lublinie, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Prešovská Univerzita w Prešove, University of Missouri, St. Louis. Dzięki temu w procesie definiowania koncepcji kształcenia na poziomie operacyjnym uwzględniono doświadczenia wielu międzynarodowych ośrodków nauki i praktyki, krajowych i zagranicznych.

Instytut Psychologii aktywnie współpracuje z Uniwersytetem w Presowie z prof. Gabrielą Mikulášková, Prodziekanem ds. Nauki, badań, sztuki i studiów doktoranckich, gdzie konsultowane są najnowsze koncepcje kształcenia kierunku psychologia, nowe trendy zarówno w edukacji jak i w nauce.

Kolejną grupą mającą wpływ na jakość kształcenia i oferowania usług edukacyjnych są interesariusze wewnętrzni.

Ineresariusze wewnętrzni studenci mają kluczowy udział w bieżącej działalności uczelni jako działania związane z procesami dydaktycznymi i zmianami organizacyjnymi kształcenia. Efektem, świadczącym o skuteczności powyższych działań było między innymi ujęcie w programie studiów w ramach przedmiotów fakultatywnych treści kształcenia z obszaru seksuologii oraz języka migowego. Obecnie studenci zgłaszali chęć uczestniczenia w większej ilości zajęć z obszaru psychoterapii. Nauczyciele akademicy/praktycy pracują na programem kształcenia nowej specjalności pod nazwą "Psychoterapia z elementami diagnozy klinicznej". W bieżącym roku akademickim został wprowadzony przedmiot (*wykłady i ćwiczenia*) Wprowadzenie do psychoterapii.

Nauczyciele akademicy w głównej mierze kreują wizerunek usług uczelni oraz uczestniczą w tworzeniu nowych efektów kształcenia i treści programowych. Przyczyniają się nie tylko do realizacji podstawowych zadań uczelni, ale także do realizacji misji i rozwoju całego systemu szkolnictwa wyższego i nauki, które mają szczególne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Jako przykład w

obszarze udoskonalania programu kształcenia i dostosowywania do potrzeb rynku pracy w obszarze psychologii sądowej można podać wprowadzony w ostatnich dwóch latach przedmiot lingwistyka kryminalistyczna dla psychologów (autorstwa prof. dr hab. Jadwigi Stawnickiej, jedyna biegła w Polsce z lingwistyki kryminalistycznej) wprowadzając studentów w tajniki profilowania portretów psycholingwistycznych sprawców, wskazuje według cech językowych autorów tekstów anonimowych, ocenia wiarygodność zeznań świadków.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt angażowania naszych studentów w rozwój naukowy, prowadzenie badań naukowych, grantów badawczych czego konsekwencją są wspólne publikacje studentów i nauczycieli akademickich w czasopismach międzynarodowych.

Uwzględniając rekomendacje interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych zmodyfikowano osiągnięcia w procesie dydaktycznym efektów kształcenia w postaci nabycia kompetencji społecznych istotnych dla efektywnej pracy psychologa, zmodyfikowano treści programu z obszarze kształcenia diagnozy psychologicznej i metod badań psychologicznych. W programie studiów ujęto szereg przedmiotów fakultatywnych proponowanych przez studentów, zmodyfikowano program kształcenia w ramach specjalności Psychologia kliniczna i osobowości oraz **stworzono nową unikalną specjalność Neuropsychologia kliniczna i neurologopedia w celu nabycia wiedzy, umiejętności i kompetencji z obszaru pracy neuropsychologa.**

Wprowadzone zmiany w programach studiów wskazują na dobrą współpracę poszczególnych interesariuszy, a także na ciągłe podnoszenie jakości kształcenia i dostosowywanie programów kształcenia do potrzeb zmieniającego się rynku pracy.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów.

Studia na kierunku psychologia w Wyższej Szkole Humanitas są praktyczną realizacją misji Uczelni: transferu wiedzy do praktyki oraz kreowania rozwoju regionalnego i lokalnego, przygotowywania kadr do wykonywania zadań menedżerskich, teoretycznych i usługowych w warunkach współczesnej gospodarki europejskiej, pełnienia roli kulturotwórczej w skali regionalnej i ogólnopolskiej, animowania przedsiębiorczości, a także rozmaitych działań naukowych i społecznych na rzecz środowiska, w którym funkcjonuje kształcenie odpowiednich umiejętności praktycznych, rozwijania kultury organizacyjnej oraz zdolności do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy w Sosnowcu i w regionie, w Polsce i w Unii Europejskiej, wyposażenia studentów w bogatą, interdyscyplinarną wiedzę oraz przygotowania ich do ustawicznego kształcenia w okresie aktywności zawodowej tak, aby absolwenci sprościli wymaganiom dzisiejszego rynku pracy w poczuciu odpowiedzialności za przyszłość własną, regionu, Polski i Europy.

Absolwent po odbyciu studiów jednolitych magisterskich w Wyższej Szkole Humanitas uzyskując tytuł zawodowy magistra psychologii będzie dysponował kwalifikacjami psychologicznymi ogólnymi i szczegółowymi zgodnie z założeniami ustawy o zawodzie psychologa (Dz. U. 2001, nr 73, poz. 763). Kierunek studiów przyporządkowany jest do grupy /podgrupy/ nazwy wg Klasyfikacji kierunków kształcenia ISCED-F 20130313 -Psychologia. Koncepcja kształcenia jest programowo osadzona w obszarach kształcenia oraz dziedzinach i dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efektów uczenia się zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Kierunek psychologia, studia jednolite magisterskie, profil praktyczny został przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych i dyscypliny wiodącej PSYCHOLOGIA oraz pozostałych dyscyplin: nauki medyczne (Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu) i językoznawstwo, filozofia (Dziedzina nauk humanistycznych).

Uniwersalny zbiór kompetencji obejmie wiedzę o ludzkiej naturze i kulturze. Wiedza psychologiczna absolwenta psychologii będzie wzbogacona o aspekty: filozofii, metodologii nauk, etyki i deontologii zawodu psychologa. Odpowiedni dobór realizowanych zagadnień przedmiotów z grupy podstawowych przygotowuje przyszłych psychologów do pełniejszego zrozumienia zagadnień zawodowych w kontekście nieustających przemian społeczno-kulturowych. Ponadto jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia dają wiedzę z obszaru języka obcego na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia w WSH przygotowują do pracy naukowo-badawczej w różnego rodzaju placówkach badawczych i dają dostatecznie obszerną podstawę do ich kontynuowania w ramach specjalizacyjnych studiów podyplomowych, podjęcia III stopnia studiów. W ogólnym zakresie studia przygotowują do samodzielnej pracy naukowej

W obszarach przedmiotów kierunkowych student otrzymuje wiedzę na temat teoretycznych podstaw psychologii, dając możliwość świadomego uprawiania tej dziedziny wiedzy jako refleksji naukowej oraz jako praktyki zawodowej. Absolwent psychologii posiada wiedzę z zakresu: psychologii ogólnej, metodologii badań psychologicznych, teorii osobowości, psychometrii, poradnictwa psychologicznego, zasad komunikowania się indywidualnego i społecznego oraz psychoterapii, psychoprofilaktyki, psychologii klinicznej, społecznej, wychowawczej, psychologii sądowej, rodziny, pracy, organizacji i zarządzania, marketingu, standardów konstruowania metod diagnostyki psychologicznej oraz posługiwania się nimi w różnych obszarach pracy psychologa (szkolnictwo, ochrona zdrowia, ośrodki penitencjarne, zakłady pracy, służby wojskowe i policyjne, marketing, reklama, media).

Absolwent nabywa umiejętności zastosowania wiedzy w działalności diagnostycznej, terapeutyczno-rehabilitacyjnej, eksperckiej i orzeczniczej. Jest przygotowany do udzielania pomocy psychologicznej w sytuacjach trudnych, zapobieganiu i korekcy przejawów patologii społecznej, a także profilaktyki i prewencji społecznej oraz resocjalizacji w warunkach zinstytucjonalizowanych. W obszarze ochrony zdrowia student przygotowujący jest do samodzielnego diagnozowania i podstawowej terapii zaburzeń zachowania ludzkiego oraz do współpracy w tym zakresie ze specjalistami innych dziedzin. Ponadto absolwent jest przygotowany do umiejętnego wykorzystywania mechanizmów psychospołecznych w organizacji skutecznego zarządzania i administrowania nowoczesnym przedsiębiorstwem oraz instytucjami administracji publicznej, prowadzenia negocjacji i mediacji w różnych typach konfliktów organizacyjnych i interpersonalnych, badania rynku, postaw konsumenckich i innych psychologicznych aspektów funkcjonowania jednostek gospodarczych, doboru kadr, konsultacji w kwestiach zarządzania zasobami ludzkimi, prowadzenia szkoleń i treningów pracowniczych. Rozwijają wysokie standardy funkcjonowania zawodowego (*etyka zawodowa*) oraz świadomości metodologicznej i wiedzy z praktyki opartej na dowodach (*evidence-based practice in psychology*).

Koncepcja kształcenia i program studiów na kierunku psychologia w Wyższej Szkole Humanitas uwzględnia potrzeby rynku pracy i nakierowana jest na praktyczne i teoretyczne przygotowanie absolwentów w pełni do zawodu psychologa a zwłaszcza do pełnienia funkcji wymagających kompetencji nabytych w trakcie studiów w zakresie następujących specjalności:

- **Psychologia Kliniczna i Osobowości**
- **Neuropsychologia kliniczna i neurologopedia.**

Absolwent studiów psychologicznych ze specjalnością z zakresu **psychologii klinicznej i osobowości** posiada gruntowną wiedzę z obszaru psychologii klinicznej i psychopatologii człowieka na przestrzeni całego okresu życia. Jest wyposażony w wiedzę o specyfice funkcjonowania człowieka z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz somatycznego. Zdobywa wiedzę w obszarze neuropsychologii, środowiskowej terapii pacjenta, diagnozy, psychoterapii i pomocy psychologicznej. Potrafi różnicować zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania z zastosowaniem diagnostyki i terapii klinicznych zaburzeń osobowości. Charakteryzuje się znajomością metodologicznych podstaw diagnostyki psychologicznej w tej specjalności, tzn. kompetentnym korzystaniem z gotowych narzędzi diagnostycznych oraz umiejętnością samodzielnego konstruowania nowych narzędzi pomiarowych, poprawnych pod względem psychometrycznym. Posiada podstawową wiedzę z zakresu psychiatrii, chorób psychicznych i ich leczenia, z zakresu chorób neurologicznych, metod prewencji i ich leczenia.

Absolwent tej specjalności zdobywa umiejętności, które pozwolą stosować zdobytą wiedzę w praktyce. Posiada umiejętności pozwalające na działania w promocji i ochronie zdrowia, prewencji zaburzeń. Potrafi stosować formy pomocy psychologicznej, np. interwencji kryzysowej, terapii podtrzymującej, terapii zorientowanej na rozwój, terapii zaburzeń, ale także wsparcia psychologicznego, zasad poradnictwa psychologicznego. Potrafi interpretować rozwój i zaburzenia osobowości oraz rozpoznawać zaburzenia utrudniające prawidłowy rozwój i funkcjonowanie. Absolwent posiada umiejętności konstruowaniem i sprawdzania hipotez diagnostycznych, doboru metod diagnozy oraz interpretacji zgromadzonych informacji i wyników. W obszarze terapii środowiskowej posiada umiejętności wspierania samodzielności, wspomaganie trenowania osłabionych lub nigdy nie podjętych ról społecznych w celu odbudowy zdrowych zasobów psychicznych osób po kryzysie.

Absolwent specjalności psychologia kliniczna i osobowości posiada podstawowe kompetencje diagnostyczno - terapeutyczne odnośnie: normy i patologii według obowiązujących systemów klasyfikacyjnych m. in. zaburzeń osobowości, zaburzeń psychicznych, zaburzeń psychosomatycznych, zaburzeń neuropsychologicznych (*afazja, amnezja, apraksja, agnozja*), procesów otępiennych (*funkcji zachowanych i utraconych*).

Od absolwenta tego kierunku studiów wymaga się przygotowania do bezkonfliktowej współpracy z innymi, motywacji do dalszego, stałego kształcenia się oraz do aktywnego, twórczego uczestniczenia w pracach zespołów badawczych lub zespołów specjalistów w różnych dziedzinach praktycznych, np. służbie zdrowia, poradniach i placówkach ochrony zdrowia psychicznego. Ponadto absolwent kieruje się zasadami etyki zawodowej w kontakcie z pacjentem i jego rodziną. Wykazuje postawę empatyczną wobec pacjenta/klienta. W oparciu o posiadaną wiedzę potrafi analizować nieprawidłowe zachowania indywidualnych osób a także grup. Posiada postawę refleksyjną oraz umiejętności formułowania własnych wniosków, wykazuje gotowość do samodzielnego poszukiwania i aktualizowania własnej wiedzy, aktywnego, twórczego uczestniczenia w pracach zespołów badawczych lub zespołów specjalistów w różnych dziedzinach praktycznych, np. służbie zdrowia, poradniach i placówkach ochrony zdrowia psychicznego.

Specjalność ta przygotowuje do pracy na stanowisku psychologa klinicznego, diagnosty i terapeuty. Absolwent będzie przygotowany do prowadzenia diagnozy psychologicznej, stosowania niektórych form pomocy psychologicznej w placówkach leczenia zaburzeń psychicznych, oddziałach neurologicznych, oddziałach pediatrycznych, szpitalach ogólnych i specjalistycznych, placówkach leczenia uzależnień. Będzie posiadał profesjonalne przygotowanie do tworzenia i udziału w projektach zajmujących się profilaktyką i promocją zdrowia. Będzie przygotowany do podejmowania szkolenia specjalizacyjnego z zakresu psychologii klinicznej,

osobowości i psychoterapii oraz do podejmowania wyzwań badawczych w tym zakresie i możliwości podjęcia studiów doktoranckich. Wiedza i umiejętności nabyte w procesie kształcenia, pozwolą absolwentom pracować w różnych instytucjach i gabinetach, np.: poradniach dla dzieci, młodzieży i dorosłych (psychologiczno-pedagogicznych, poradniach dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, poradniach seksuologicznych, rodzinnych, medycznych) prowadząc działalność konsultacyjną, doradczą, interwencyjną, terapeutyczną;

- gabinetach prywatnych prowadzących praktykę psychologiczną i psychoterapeutyczną;
- szpitalach i klinikach leczących osoby chore na choroby somatyczne, neurologiczne i psychiczne;
- ośrodkach rehabilitacji i opieki nad chorymi z chorobami przewlekłymi;
- ośrodkach leczniczo-opiekuńczych dla osób w podeszłym wieku;
- zespołach zajmujących się promocją zdrowia (szkoła, praca, instytucje pomagające osobom w podeszłym wieku, poradnie);
- zespołach samorządowych i rządowych odpowiedzialnych za politykę zdrowotną i działania w sytuacjach kryzysowych;
- uczelniach wyższych i zespołach naukowych, zajmując się dydaktyką i badaniami klinicznymi z zakresu psychologii zdrowia i choroby oraz osobowości.

Absolwent studiów psychologicznych ze specjalnością z zakresu **neuropsychologii klinicznej i neurologopedii** nabywa ugruntowaną wiedzę z zakresu współczesnych koncepcji i metod badawczych w dziedzinie neuropsychologii i dyscyplin pokrewnych, umiejętności pracy z osobami dotkniętymi zaburzeniami funkcji poznawczych w wyniku udarów, urazów centralnego układu nerwowego, mechanizmy ich powstawania, rozpoznawania i poddawania terapii. Posiada podstawową wiedzę z zakresu psychiatrii, chorób psychicznych i ich leczenia, z zakresu chorób neurologicznych, metod prewencji i ich leczenia. Dysponuje wiedzą z obszaru zaburzeń mowy o etiologii neurologicznej. Absolwent zarazem posiada przygotowanie do pracy naukowo-badawczej w różnego rodzaju placówkach badawczych zajmujących się diagnozowaniem pracy mózgu. Posiada unikalne kwalifikacje, poszukiwane na rynku pracy, zwłaszcza w okresie nasilenia chorób cywilizacyjnych i starzenia się społeczeństwa.

Absolwent tej specjalności zdobywa umiejętności, które pozwolą stosować zdobytą wiedzę w praktyce. Potrafi planować strategię postępowania psychologicznego ukierunkowanego na redukcję czynników ryzyka chorób układu nerwowego przeprowadzać badania diagnostyczne w oparciu o metody psychologiczne czynników psychologicznych w etiologii chorób układu nerwowego. Absolwent zostaje przygotowany do prowadzenia neurorehabilitacji chorych z uszkodzonym mózgiem, do diagnozy i terapii osób z zaburzeniami mowy i języka

powstałe w wyniku dysfunkcji układu nerwowego. Posiada umiejętności pozwalające na działanie w promocji i ochronie zdrowia z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w rehabilitacji neurologicznej i cyberehabilitacji, EEG Biofeedback, urządzeń łączących Wirtualną Rzeczywistość oraz Kinect.

Ponadto absolwent dysponuje podstawowymi kompetencjami w zakresie normy i patologii zgodnie z obowiązującymi systemami kwalifikacji. Posiada kompetencje komunikowania się i współpracy z innym personelem medycznym na temat chorób neurologicznych, kompleksowej terapii pacjenta, wyróżnia się kreatywnością w pracy z pacjentem. Kieruje się zasadami etyki zawodowej w kontakcie z pacjentem i jego rodziną. Wykazuje postawę empatyczną wobec pacjenta/klienta. W oparciu o posiadaną wiedzę potrafi analizować nieprawidłowe zachowania indywidualnych osób a także grup. Posiada postawę refleksyjną oraz umiejętności formułowania własnych wniosków, wykazuje gotowość do samodzielnego poszukiwania i aktualizowania własnej wiedzy, aktywnego, twórczego uczestniczenia w pracach zespołów badawczych lub zespołów specjalistów w różnych dziedzinach praktycznych, np. służbie zdrowia, poradniach i placówkach ochrony zdrowia psychicznego.

Wiedza i umiejętności nabyte w procesie kształcenia, pozwolą absolwentowi pracować w różnych instytucjach i gabinetach, np.:

- w szpitalach na oddziałach rehabilitacyjnych, neurologicznych i geriatrycznych,
- w poradniach zdrowia psychicznego,
- w ramach własnej działalności konsultacyjnej, doradczej, interwencyjnej i terapeutycznej,
- w gabinetach prywatnych prowadzących rehabilitację funkcji poznawczych,
- w uczelniach wyższych i zespołach naukowych, zajmując się dydaktyką i badaniami klinicznymi z zakresu psychologii zdrowia i choroby oraz osobowości.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystanie wzorców krajowych lub międzynarodowych.

Założenia programowe kierunku psychologia w zakresie treści kształcenia oparte są przede wszystkim na standardach ministerialnych. W zakresie kształcenia psychologicznego tworzony kierunek był inspirowany wzorcami z Subject Benchmark Statement stworzonego dla obszaru kształcenia obejmującego psychologię Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA).

<http://www.qaa.ac.uk/Publications/InformationAndGuidance/Pages/Subject.benchmark.statement.Psychology.aspx>

Dodatkowo przy opracowywaniu programu wykorzystano zdobyte doświadczenie ŚP. Dyrektora Instytutu Psychologii dr Andrzeja Bulzaka (twórcy

psychologii w WSH) podczas wizyt studyjnych w Uniwersytecie National Louis University (NLU) Chicago, Illinois oraz staży zagranicznych u prof. Antona Heretic w Comenius University in Bratislava, Wydział Psychologii. Ponadto zaczerpnięto najlepsze wzorce z uznanego Prešovská Univerzita w Prešove. W koncepcji tworzenia specjalności psychologia kliniczna i osobowości uczestniczyła prof. Taťjana Búgelová.

Potwierdzeniem jakości kształcenia i programu studiów świadczy otrzymane wyróżnienie od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w „Konkursie o milion” i nagrodę w wysokości 1 mln zł za innowacyjny i nowoczesny programy kształcenia. Wyższa Szkoła Humanitas jako jedna z dwóch uczelni niepublicznych w Polsce otrzymała nagrodę.

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku psychologia w WSH.

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia ma charakter interdyscyplinarny. Oprócz wiodącej dyscypliny psychologicznej, program studiów mocno koreluje z obszarami nauk medycznych. Proces ten ewoluował, w pierwszych latach rozpoczęcia studiów Uczelnia oferowała specjalności: psychologię pracy i zarządzania, psychologię wychowawczą i psychoprofilaktykę oraz psychologię kliniczną. Rynek pracy i oczekiwania kandydatów na studia spowodowały modyfikację programu kształcenia tworząc nową specjalność Neuropsychologię kliniczną i neurologopedię i wprowadzając nowe innowacyjne treści programowe do już oferowanej specjalności psychologia kliniczna i osobowości.

Specjalności te posiadają unikalne kwalifikacje, poszukiwane na rynku pracy, zwłaszcza w okresie nasilenia chorób cywilizacyjnych i starzenia się społeczeństwa.

Wyjątkowość specjalności Neuropsychologia kliniczna i neurologopedia oznacza się tym, że wszystkie zajęcia specjalnościowe (450 godz. dyd. studia stacjonarne i 240 godz. dyd. studia niestacjonarne) realizowane są w Szpitalu w GCR Reptach w Tarnowskich Górach przy łóżku chorego. Zajęcia prowadzą eksperci-praktycy lekarze, psycholodzy, logopedzi, rehabilitanci- pracownicy Szpitala i nauczyciele akademicki WSH. Nasi studenci realizują zajęcia w bogato wyposażonych pracowniach diagnostycznych, gabinetach terapeutycznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w rehabilitacji neurologicznej i cyberehabilitacji, EEG Biofeedback, urządzeń łączących Wirtualną Rzeczywistość oraz Kinect, uczą się najnowszych metod pracy z pacjentem, np. komunikacji z pacjentem za pomocą metody C-Eye. Autorski program specjalności został opracowany przez pracowników ekspertów Szpitala, oraz nauczycieli akademickich WSH.

Wprowadzone zmiany w specjalności klinicznej i osobowości były inspirowane przez nauczycieli akademickich University of Missouri-St. Louis (UMSL) ze Stanów

Zjednoczonych, Professor Robert Paul, Ph.D., Executive Director, Professor Felix Vincenz, Ph.D., Associate Director, Professor Anna Savu, Ph.D., podczas wizyty studyjnej w WSH i zorganizowanej wspólnej międzynarodowej konferencji naukowej oraz modyfikacji treści kształcenia przeprowadzone przez Panią Ewę Jędrychowską -Płonkę, wybitego specjalistę psychologii klinicznej, terapii środowiskowej dyrektora Środowiskowego Domu Samopomocy przy Śląskim Stowarzyszeniu "Ad Vitam Dignam.

Mocnym atutem specjalności jest upracticznienie zajęć i wprowadzenie nowych innowacyjnych treści kształcenia, np. treści programowych z obszaru klinicznych różnicowań zaburzeń osobowości człowieka, diagnozy i terapii klinicznych, gdzie student realizując ćwiczenia poprzez bezpośredni kontakt z pacjentem pod opieką psychologów Ad Vitam Dignam daje możliwość indywidualnego sporządzania diagnozy klinicznej pacjenta z zaburzeniami, np. schizofrenia, głębokie zaburzenia osobowości, depresja, borderline oraz zaburzenia o charakterze neuropsychologicznym.

Kolejnym cechą wyróżniającą naszą specjalność kliniczną jest kształcenie w obszarze środowiskowej terapii pacjenta. W związku z Narodowym Programem Zdrowia Psychicznego i uruchomieniem w życie innowacyjnych pilotażowych "centrów zdrowia psychicznego" studenci kierunku psychologia WSH zdobywają umiejętności wspierania samodzielności, wspomaganie trenowania osłabionych lub nigdy nie podjętych ról społecznych w celu odbudowy zdrowych zasobów psychicznych osób po kryzysie. Zajęcia realizowane są bezpośrednio w domu u pacjenta pod opieką Certyfikowanego PTP specjalisty terapii środowiskowej mgr Ewy Jędrychowskiej - Płonki. W regionie śląskim jesteśmy jedyną uczelnią kształcąca studentów psychologii w obszarze nowych metod pracy z pacjentem uwzględniając wprowadzane nowe rozwiązania Ministra Zdrowia w obszarze zdrowia psychicznego.

Realizowany w programie studiów przedmiot **Lingwistyka kryminalistyczna dla psychologów** jest unikatowy w skali kraju. Tematyka lingwistyki kryminalistycznej jest często realizowana na uczelniach zagranicznych w Wielkiej Brytanii czy Stanach Zjednoczonych. Inicjatorem i prowadzącym zajęcia w tym obszarze jest prof. Jadwiga Stawnicka, jest jedyną biegłą z lingwistyki kryminalistycznej w Polsce, która tworzy ze studentami na zajęciach portrety psycholingwistyczne sprawców, wskazuje według cech językowych autorów tekstów anonimowych, ocenia wiarygodność zeznań świadków. Studenci analizują przejawy mowy nienawiści (szczególnie w Internecie) i groźby karalne. Szczególne znaczenie ma dokonywanie portretów psycholingwistycznych autorów listów pożegnalnych. Uwzględnia się przy tym sposoby wyrażania językowego zaburzeń osobowości np. osobowość paranoiczna, schizoidalna, dyssojalna, histrioniczna. Ukończenie kursu wzbogaca wiedzę i umiejętności studenta w obszarze psychologii

sądowej i opiniodawstwa, orzecznictwa psychologicznego oraz zwiększa się konkurencyjność absolwenta WSH na rynku pracy.

Program studiów na kierunku psychologia został wzbogacony o przedmioty z psychoterapii i psychologii transportu w ramach projektu UE „Innowacyjne Kształcenie w Wyższej Szkole Humanitas” (POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/18).

W proces nauczania intensywnie włączane są zajęcia praktyczne z wykorzystaniem Laboratoriów i Pracowni Psychologicznej WSH, gdzie studenci mają do dyspozycji całą baterię standaryzowanych testów psychometrycznych. W I kwartale nowego roku kalendarzowego 2020 laboratorium psychologiczne zostanie doposażone w:

- komputerowe testy psychometryczne Wiedeński System Testów, które zapewniają nową jakość diagnostyczną - w innowacyjny sposób studenci wykorzystają możliwości jakie daje cyfryzacja wprowadzając materiał multimedialny. Jest to połączenie sprawdzonych koncepcji i nowatorskich rozwiązań i wszystkie korzyści jakie daje wykorzystanie komputera.
- Modułu EEG do rejestracji aktywności biologicznej mózgu oraz do analizy i sterowania czynnością bioelektryczną mózgu (EEG Biofeedback).
- Aparatura psychotechniczna do badań zachowań behawioralnych i reakcji somatycznych (aparat typu Piórkowski, aparat typu krzyżowy, miernik parametrów reakcji, stereometr elektroniczny, kabina do badań w ciemni, tablice do testu Poppelreutera, noktoscop
- Wariograf - studenci będą dokonywać pomiaru: oddechu, aktywności układu sercowo-naczyniowego, zmian objętości w naczyniach włosowatych palca, ruchów ciała i kończyn oraz reakcji skórno-galwanicznej w trakcie prowadzenia procedury wariograficznej.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin do których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku,

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku psychologia, profil praktyczny są spójne z efektami uczenia się określonymi w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r., w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, dla studiów II (7 PRK) stopnia o profilu praktycznym, do którego opisywany kierunek został zatwierdzony Uchwałą Senatu. Efekty uczenia się zostały tak sformułowane, aby ukazać złożoność

i interdyscyplinarność studiów psychologicznych, a także swoistość psychologii jako dyscypliny naukowej. Psychologia jest uprawiana zarówno jako nauka empiryczna, która posługuje się psychologicznymi metodami badań, jest mocno związana z dyscypliną nauk medycznych, w której elementy wiedzy z obszaru psychiatrii, neurologii, anatomii człowieka odgrywają istotną rolę w pracy psychologa. Psychologia odwołuje się także do nauk humanistycznych; filozofia, metodologii nauk, filozofia, językoznawstwo. W sensie tematycznym interdyscyplinarność studiów psychologicznych jest jednym zabezpieczeniem ich aktualności i tego, że odpowiadają one na rzeczywiste problemy praktyki społecznej. A właśnie ten praktyczny wymiar psychologii i niesienie pomocy innej osobie w rozwiązywaniu trudności życiowych i osiągnięciu lepszej jakości życia na drodze rozwoju indywidualnych możliwości oraz ulepszaniu kontaktów międzyludzkich jest sednem studiów psychologicznych.

Poniżej tabela przedstawia przykładowe kierunkowe efekty uczenia się.

<p>Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się</p>	<p>Związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny oraz stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy.</p>
<p>Psychologia rozwoju</p>	<p>K_W09: Ma pogłębioną wiedzę w zakresie psychologii rozwoju. Zna teorie i modele rozwoju człowieka oraz wychowania, a także badania związane z tymi obszarami. Zna specyfikę różnych faz rozwoju człowieka. Ma wiedzę o kryzysach rozwojowych i współczesnych metodach wspierania rozwoju człowieka.</p> <p>K_U15: Potrafi scharakteryzować rozwój człowieka na różnych etapach życia oraz przeprowadzić diagnozę rozwoju, określić jego prawidłowość, zaproponować sposoby wsparcia rozwoju i zastosować wybrane metody.</p> <p>Wiedza teoretyczna dotycząca prawidłowości rozwojowych człowieka jest niezbędnym elementem studiów psychologicznych i stanowi podstawę do kształcenia praktycznych umiejętności diagnozowania prawidłowości i wspierania rozwoju. Program studiów w WSH przewiduje pogłębianie wiedzy o rozwoju człowieka przez cały okres studiów w różnych formach i na różnych zajęciach dydaktycznych (np. Psychologia rozwoju w cyklu życia", „Psychologia ogólna – różnice indywidualne", „Psychologia wychowawcza", „Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży", „Psychoprofilaktyka", „Wstęp do logopedii"). Treści poruszane w ramach tych przedmiotów wprost dotyczą wiedzy i umiejętności z obszaru psychologii rozwoju. Np. w ramach przedmiotu Psychologia rozwoju studenci poznają normatywny przebieg rozwoju psychicznego człowieka w ciągu całego życia w ramach najważniejszych koncepcji teoretycznych, specyfikę poszczególnych faz rozwojowych. Również udział studentów w praktykach śródsemestralnych pozwala na integrowanie wiedzy teoretycznej z doświadczeniami praktycznymi (wykonywanie czynności pod nadzorem, obserwacja), a równocześnie na zapoznanie się realiami, oczekiwaniami rynku pracy. Znajomość problematyki rozwoju człowieka jest kluczowa dla wykonywania zawodu psychologa w takich miejscach jak Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Szkoły, Poradnie Zdrowia Psychicznego oraz dla dalszego kształcenia specjalistycznego jako psycholog kliniczny, psychoterapeuta.</p>
<p>Zdrowie psychiczne</p>	<p>K_W11: Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zdrowia psychicznego. Zna modele zdrowia oraz koncepcje wyjaśniające powstawanie zaburzeń psychicznych. Zna kryteria rozpoznawania zaburzeń psychicznych. Ma wiedzę o uwarunkowaniach biologicznych, psychologicznych,</p> <p>Szeroko rozumiane zdrowie psychiczne stanowi główny obszar aktywności zawodowej psychologów, zatem wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności z tego zakresu jest niezbędnym elementem kształcenia na poziomie 7 PRK. Program studiów w WSH przewiduje pogłębianie wiedzy dotyczącej zdrowia psychicznego przez cały okres studiów, na wielu przedmiotach (Psychologia kliniczna, Diagnoza psychologiczna, Psychologia sądowa, Psychiatria, Psychologia kliniczna człowieka dorosłego, Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży, Kliniczne badania osobowości, Psychologia zdrowia,</p>

	<p>społecznych i kulturowych zaburzeń psychicznych. Rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii. Zna relację między psychologią zdrowia, psychologią kliniczną i psychiatrią. Zna społeczne i prawne uwarunkowania związane z opieką psychologiczną i psychiatryczną.</p> <p>K_U17: Potrafi odróżnić zaburzenia procesów psychicznych na podstawie objawów i odnieść wyniki diagnozy do systemów klasyfikacyjnych. Potrafi wskazać prawdopodobną etiologię zaburzeń, z uwzględnieniem czynników biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych.</p>	<p>Różnicowanie zaburzeń psychicznych i Zaburzeń zachowania, Diagnostyka i terapia klinicznych zaburzeń osobowości). Praktyki śródsemestralne, pozwalają na zdobywanie praktycznych doświadczeń, wdrażanie się do pracy zespołowej w ochronie zdrowia, poznanie uwarunkowań formalno-prawnych związanych z instytucjami zajmującymi się zdrowiem psychicznym. Znajomość problematyki zdrowia psychicznego jest kluczowa dla wykonywania zawodu psychologa w takich miejscach jak: Szpitale ogólne i specjalistyczne, Poradnie Zdrowia Psychicznego, Centra Psychoterapii, oraz dla dalszego kształcenia specjalistycznego jako specjalista psychologii klinicznej, psychoseksuolog, psychoterapeuta.</p>
<p>Rozumienie aspektów medycznych</p>	<p>K_W13: Ma wiedzę z zakresu neurobiologii człowieka. Zna relacje między aktywnością ośrodkowego układu nerwowego a funkcjonowaniem emocjonalnym, poznawczym i motorycznym człowieka. Zna metody badania funkcji układu nerwowego oraz pomiaru psychofizjologicznego.</p>	<p>Rozwój współczesnych technologii neuroobrazowania stawia nowe wyzwania przed psychologami i pozwala na wzbogacenie praktyki psychologicznej zarówno jeśli chodzi o rozumienie związków między aktywnością mózgu a funkcjonowaniem człowieka, jak i wykorzystanie tej wiedzy w praktyce – diagnostycznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej. Efektywna współpraca ze specjalistami z zakresu innych dziedzin medycznych, oraz praca z pacjentami z szerokiego spektrum zaburzeń – w tym zaburzeń somatycznych i neurologicznych - wymaga od absolwentów psychologii wiedzy interdyscyplinarnej - wykraczającej poza własną dziedzinę. Program studiów w WSH akcentuje biologiczne podstawy psychologii i pozwala</p>

	<p>K_U08: Potrafi zidentyfikować i wyjaśnić rolę czynników biologicznych mających wpływ na funkcjonowanie człowieka, rozumie wyniki podstawowych badań medycznych, w tym dotyczących układu nerwowego.</p>	<p>studentom na poszerzanie wiedzy z tego obszaru od samego początku edukacji, w ramach przedmiotów takich jak: Biologiczne podstawy zachowania, Neurofizjologia, Neuropsychologia, Neurologia i psychiatria, Anatomia i fizjologia funkcji poznawczych, Wstęp do neurorehabilitacji. Znajomość problematyki neuropsychologicznej i biologicznej jest kluczowa dla wykonywania zawodu psychologa w takich miejscach jak: Poradnie Zdrowia Psychicznego, oddziały szpitalne, zarówno psychiatryczne, jak i związane z zaburzeniami somatycznymi (Neurologiczne, Internistyczne, Kardiologiczne...) oraz dla dalszego kształcenia specjalistycznego w zakresie neuropsychologii klinicznej.</p>
<p>Diagnoza</p>	<p>K_W15: Zna w sposób pogłębiony zasady i wybrane metody prowadzenia diagnozy psychologicznej. Ma wiedzę o roli metod ilościowych i jakościowych w diagnozie. Zna wartość diagnostyczną różnych metod kwestionariuszowych i projekcyjnych. Zna systemy klasyfikacji zaburzeń psychicznych. Zna specyfikę diagnozy w różnych kontekstach społecznych i instytucjonalnych.</p> <p>K_U12: Potrafi zaplanować i przeprowadzić proces diagnostyczny z zastosowaniem wywiadu, obserwacji oraz wybranych metod kwestionariuszowych, testowych i projekcyjnych. Potrafi dostosować metody diagnostyczne do kontekstu badania, krytycznie interpretować uzyskane rezultaty, sporządzić pisemną opinię lub ekspertyzę</p>	<p>Diagnoza stanowi podstawową i niezbędną kompetencję psychologiczną. Koncepcja studiów na kierunku psychologia na WSH zakłada, że studenci zdobywają wiedzę i umiejętności pozwalające zarówno na to by rozumieć podstawy teoretyczne procesu diagnozy (w tym psychometryczne), jak i umiejętność stosowania metod diagnostycznych oraz integrowania wyników w postaci ekspertyzy pisemnej i odniesienia ich do klasyfikacji. Osiągnięciu tych efektów służą przedmioty takie jak: <i>Metodologia badań psychologicznych, Teorie inteligencji i metody badań, Diagnoza psychologiczna, Metody badania osobowości, Diagnostyka i terapia klinicznych zaburzeń osobowości, Uwaga- diagnoza, zaburzenia i terapia, Pamięć- diagnoza, zaburzenia i terapia, Percepcja- diagnoza, zaburzenia i terapia, Funkcje wykonawcze- diagnoza, zaburzenia i terapia</i> oraz <i>Praktyki</i>. Studenci nabywają umiejętności stosowania m.in. metod takich jak: WAIS-R, SB-5, 16-PF, MMPI, ESPQ, CPQ, HSPQ, NEO-PI-R, NEO-FFI, ACL,INTE, PIL, SOC, RISB, TAT i inne oraz metody aparaturowe stosowane w psychologii transportu: tj aparat Piórkowskiego, aparat krzyżowy, miernik parametrów reakcji, stereometr, tablice do testu Poppelreutera, kabinę do badań w ciemni. Proces kształcenia sprzyja również wykształceniu odpowiedniej postawy wobec stosowania metod psychometrycznych, świadomości zagrożeń związanych z błędami metodologicznymi.</p>

	<p>oraz przekazać ją w formie zrozumiałej dla odbiorcy.</p> <p>K_K13: Ma świadomość ograniczeń jakie wiążą się z badaniami diagnostycznymi w psychologii i rozumie konieczność posiadania uprawnień do stosowania metod psychometrycznych</p>	
Pomoc psychologiczna	<p>K_U18: Potrafi zaplanować strategię interwencji adekwatnie do konkretnego przypadku. Umie zastosować wybrane metody pomocy psychologicznej oraz podejmować działania w zakresie psychoedukacji i promocji zdrowia.</p>	<p>Studia w WSH mają na celu przygotowanie studentów do wykonywania zadań zawodowych. Program obejmuje w związku z tym nie tylko teoretyczne aspekty interwencji i pomocy psychologicznej; studenci mają możliwość zapoznania się i nauczenia konkretnych metod indywidualnej i grupowej, szeroko rozumianej pomocy psychologicznej. Przykładowo, w ramach przedmiotu <i>Poradnictwo psychologiczne i psychoterapia</i> studenci zapoznają się z nurtami psychoterapii, technikami budowania kontaktu (parafraza, klaryfikacja), metodami relaksacji (Trening autogenny Schulza, metoda Jacobsona), elementami psychodramy. W ramach przedmiotu <i>Psychoprofilaktyka</i> studenci poznają strategie i metody oddziaływań profilaktycznych, programy profilaktyczne i czynniki determinujące efektywność oddziaływań profilaktycznych. W ramach przedmiotu <i>Środowiskowa terapia pacjenta</i>, studenci zapoznają się z zasadami środowiskowej terapii pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, głównie z obszaru psychoz, z systemem TCL Training and Community Living – trening umiejętności zdrowienia i życia w środowisku pacjenta, z zasadami budowania sieci wsparcia dla pacjenta i przez pacjenta oraz jego rodzinę. W ramach Cyberrehabilitacji studenci uczą się treningu funkcji poznawczych z wykorzystaniem sprzętu komputerowego takich jak EEG Biofeedback, systemu C-Eye, Kinect.</p>

Praca w zespole	K_U14: Jest w stanie pełnić różne role w zespołach, podejmować odpowiedzialne przywództwo, w granicach swoich kompetencji oraz wykonywać czynności pod kierunkiem innej osoby. Ma zdolność właściwego określania celów i priorytetów w działaniach własnych i zespołowych.	Studia w WSH przygotowują absolwentów kierunku psychologia do pracy w charakterze samodzielnego specjalisty oraz do współpracy w ramach zespołów – zarówno interdyscyplinarnych jak i tworzonych z innych psychologów. Wykształceniu tych umiejętności w trakcie studiów służy szczególnie udział w zajęciach praktycznych, realizacja projektów grupowych (Psychologia społeczna, Metodologia badań psychologicznych), podejmowanie pracy w charakterze praktykanta, udział w projektach badawczych realizowanych przez pracowników Instytutu np. Motywacja do korzystania z mediów społecznościowych (SNS) w różnych grupach wiekowych oraz zajęcia warsztatowe (<i>Trening adaptacyjny</i> , zajęcia w ramach praktyk).
Integrowanie różnych podejść	K_U16: Potrafi interpretować zachowania w kategoriach społecznych oraz wykorzystać wiedzę z różnych dziedzin psychologii do interpretacji zjawisk społecznych i kulturowych. Potrafi proponować rozwiązania problemów z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej, prognozować przebieg ich rozwiązywania i przewidywać skutki planowanych działań . K_K09: Ma świadomość złożoności czynników determinujących ludzkie zachowanie , uznając rolę aspektów biologicznych, psychologicznych, kulturowych, społecznych i sytuacyjnych.	Program studiów psychologicznych w WSH zakłada wyposażenie studentów w zdolność do spostrzegania problemów z wielu perspektyw (biologicznej, psychologicznej, społecznej, kulturowej). Znajduje to odzwierciedlenie w różnorodnej tematyce przedmiotów kierunkowych (od Filozofii i zagadnienia podstawowe, poprzez Biologiczne podstawy zachowania, Psychologię ogólną, Psychologię społeczną, po przedmioty związane z podejściem neuropsychologicznym) i fakultatywnych: (Drama, Emisja głosu z elementami retoryki praktycznej, Język migowy, Arteterapia, Lingwistyka kryminalistyczna dla psychologów) oraz udział w seminarium magisterskim i przygotowanie własnej pracy dyplomowej. Efektem tego zróżnicowania jest wykształcenie zdolności do spostrzegania zagadnień wieloaspektowo, co stanowi jedną z kluczowych umiejętności i oczekiwanych kompetencji zawodowych, niezależnie od obszaru pracy.
Etyka i rzetelność zawodowa	K_K01: Podejmując praktykę psychologiczną zachowuje się profesjonalnie , klientów traktuje z szacunkiem i zrozumieniem. Kieruje się dobrem klienta oraz zasadami etyki zawodowej . Jest	Wykształcenie absolwentów o właściwej postawie etycznej, świadomości własnych kompetencji i ich ograniczeń – merytorycznych i formalnych, wraz z postawą gotowości do ciągłego rozwoju – jest jednym z celów kształcenia w WSH. Zagadnienia etyczne obecne są w wielu przedmiotach w ujęciu szczegółowym (np. <i>Metodologia badań psychologicznych, Diagnoza psychologiczna, Poradnictwo psychologiczne i psychoterapia, Opiniodawstwo i orzecznictwo</i>

	wrażliwy na stosowanie się do zasad etyki i rzetelności zawodowej przez innych.	<i>psychologiczne</i>), natomiast problematyka ta jest usystematyzowana w ramach przedmiotu „ <i>Etyka zawodu psychologa</i> ”. Postawę otwartości na konsultację i korzystanie z wiedzy innych kształtuje również udział w Praktykach studenckich, gdzie studenci doświadczają nie tylko przekazu wiedzy teoretycznej, ale obserwują i biorą udział w pracach zespołu.
	K_K03: Ma świadomość własnych ograniczeń oraz granic kompetencji zawodowych. Jest otwarty na konsultację z innymi psychologami oraz specjalistami innych dziedzin. Ma gotowość do korzystania z superwizji . Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	
Kontakt i wrażliwość	K_U19: Ma rozwinięte umiejętności interpersonalne. Potrafi nawiązywać kontakt z osobami w różnych kontekstach społecznych, stosując język dostosowany do rozmówcy.	Umiejętność nawiązywania kontaktu z klientem/ pacjentem oraz właściwa postawa wobec ludzi, niezależnie od ich grupy społecznej czy stanu zdrowia jest jedną z podstawowych kompetencji psychologa – praktyka. Program studiów w WSH zapewnia możliwość rozwijania tej umiejętności, między innymi poprzez zajęcia praktyczne, w trakcie których następuje realny kontakt z pacjentami, praca pod nadzorem, poznawanie różnorodności kulturowej. Zdolności komunikacyjne są rozwijane również w trakcie zajęć warsztatowych realizowanych w trakcie różnych przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych, np. W ramach przedmiotu Postępowanie z pacjentem z deficytem neurologicznym, Podstawy psychoterapii i wsparcia psychologicznego.
	K_K10: Jest wrażliwy na problemy psychospołeczne . Szanuje prawa mniejszości i unika myślenia opartego na stereotypach i uprzedzeniach.	

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Doboru kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny do których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyk i w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze

wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia.

Treści programowe na kierunku psychologia zostały podzielone na moduły. W programie studiów wyodrębniono sześć modułów kształcenia: moduł przedmiotów ogólnych (O), moduł przedmiotów kierunkowych (K), moduł przedmiotów fakultatywnych (F) moduł przedmiotów specjalnościowych (S), moduł seminarium magisterskiego (SEM), moduł praktyk studenckich (P). Opis efektów uczenia się oraz odpowiadający mu dorobek kadry naukowo-dydaktycznej kierunku psychologia uzasadnia przyporządkowanie go do dziedziny nauk społecznych, dziedzin nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk humanistycznych, które są zgodne z prowadzonymi na kierunku badaniami naukowymi.

Realizowane treści na kierunku psychologia obejmują wiedzę o ludzkiej naturze i kulturze, która jest wzbogacona o aspekty: filozofii, metodologii nauk, etyki i deontologii zawodu psychologa oraz treści z obszaru umiejętności posługiwania się językiem obcym do poziomu B2+. Odpowiedni dobór realizowanych zagadnień przedmiotów z grupy ogólnej przygotowuje przyszłych psychologów do pełniejszego zrozumienia zagadnień zawodowych w kontekście nieustających przemian społeczno-kulturowych. W modułach przedmiotów kierunkowych student otrzymuje wiedzę na temat teoretycznych i praktycznych podstaw psychologii, dając możliwość świadomego uprawiania tej dziedziny wiedzy jako refleksji naukowej oraz jako praktyki zawodowej. Realizowane są treści kształcenia z zakresu psychologii ogólnej, metodologii badań psychologicznych, teorii osobowości, psychometrii, poradnictwa psychologicznego, zasad komunikowania się indywidualnego i społecznego oraz psychoterapii, psychologii klinicznej, społecznej, wychowawczej, psychologii sądowej, rodziny, pracy, organizacji i zarządzania, marketingu, standardów konstruowania metod diagnostyki psychologicznej oraz posługiwania się nimi w różnych obszarach pracy psychologa.

Kolejnym etapem na znaczące wzbogacenie wiedzy i kompetencji młodego psychologa jest udział w kształceniu w ramach modułów specjalnościowych i praktyk studenckich pozwalający zyskać i udoskonalić umiejętności diagnostyczne i kompetencje w zakresie oddziaływań psychologicznych w zakresie psychologii klinicznej, neuropsychologii.

Moduły przedmiotów specjalnościowych mocno korelują z potrzebami otoczenia społeczno - gospodarczego. Realizowane treści przedmiotów są bardzo mocno upracticznione i w większości lub w całości (specjalność neuropsychologia) realizowane są w instytucjach i ośrodkach zdrowia publicznego, szpitalach.

Przykładowe treści kształcenia w odniesieniu do efektów kierunkowych:

PSYCHOLOGIA KLINICZNA:

K_W11, K_12, K_W15 - Posiada wiedzę o biologicznych, społecznych i psychologicznych mechanizmach powstawania zaburzeń psychicznych, o teoretycznych podstawach leczenia zaburzeń psychicznych, o zastosowaniach systemów klasyfikacji chorób w diagnozie.

K_U07, K_09, K_U17, K_U18 - Potrafi wyjaśnić biologiczne, psychologiczne, społeczne i kulturowe mechanizmy leżące u podłoża zaburzeń psychicznych, Potrafi odróżnić zaburzenia procesów psychicznych od stanu zdrowia na podstawie objawów i odnieść wyniki diagnozy do wybranego systemu klasyfikacji. Potrafi zaproponować sposób leczenia różnych zaburzeń psychicznych

K_K01, K_K12, K-K13 - Potrafi zaproponować sposób leczenia różnych zaburzeń psychicznych. Ma świadomość społecznego kontekstu chorób psychicznych i uznaje potrzebę ich leczenia za pomocą metod psychologicznych, społecznych i medycznych. Ma świadomość ryzyka popełnienia błędu diagnostycznego oraz skutków ubocznych terapii.

METODY BADANIA OSOBOWOŚCI:

K_W07, K_W15, K_W05 - Posiada wiedzę o metodach badania osobowości człowieka dorosłego i ich podstawach teoretycznych, w tym o kwestionariuszach, metodach projekcyjnych. Zna własności psychometryczne metod do badania osobowości.

KU_07, K_U12 - Potrafi przeprowadzić diagnozę osobowości człowieka dorosłego, zanalizować wyniki oraz dokonać ich syntezy w postaci pisemnej, odnosząc się do wybranej teorii osobowości.

K_K11, K_K13 - Ma świadomość aspektów sytuacyjnych oraz zjawisk jakie zachodzą w procesie diagnozy osobowości dorosłych i zachowuje ostrożność formułując wnioski w oparciu od dane z testów psychologicznych i obserwacji.

PSYCHOLOGIA SPOŁECZNA:

K_W10, K_W19, K_W01, K_W16 - Posiada wiedzę o zjawiskach związanych ze społecznym funkcjonowaniem człowieka i struktur społecznych oraz badaniach i praktycznych aplikacjach dotyczących tej dziedziny. Zna teorie opisujące funkcjonowanie psychologiczne człowieka w kontekście społecznym.

K_U05 K_U11 K_U16 - Potrafi opisywać zachowanie jednostek i grup, posługując się koncepcjami i terminami wypracowanymi w ramach psychologii społecznej. Potrafi zaplanować działania mające na celu wywieranie wpływu społecznego i zmianę postaw.

K_K03, K_K04, K_K05, K_K11, K_K12 - Ma świadomość, że jako człowiek podlega takim samym mechanizmom społecznym i percepcyjnym jak inni ludzie i zachowuje szczególną ostrożność w wyrażaniu sądów. Unika stosowania stereotypów. Uznaje znaczenie czynników sytuacyjnych jako determinant ludzkiego zachowania. Docenia wkład psychologów społecznych i ich badań eksperymentalnych w dorobek psychologii i innych nauk społecznych.

CYBERREHABILITACJA (NEUROFEEDBACK, KINECT):

K_W12, K_W13 - Posiada wiedzę z obszaru cyberehabilitacji, nowoczesnych technologii znajdujących zastosowanie w rehabilitacji neuropsychologicznej i jest świadomy możliwości oraz ograniczeń stosowania nowoczesnych technologii, specyfiki pracy z pacjentem z wykorzystaniem poszczególnych urządzeń

K_U18- Potrafi zaplanować oraz przeprowadzić trening funkcji poznawczych z użyciem metod komputerowych, przeprowadzić badanie oraz zastosować w trakcie terapii system C-Eye.

K_K04 - Docenia wkład psychologów społecznych i ich badań eksperymentalnych w dorobek psychologii i innych nauk społecznych.

PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE I PSYCHOTERAPIA:

K_W12, K_W15, K_W17 - Posiada podstawową wiedzę z zakresu psychoterapii, zna założenia teoretyczne leżące u podstaw głównych nurtów terapeutycznych i podstawowe techniki psychoterapeutyczne wykorzystywane w pracy z pacjentem. Posiada wiedzę na temat uregulowań prawnych wykonywania zawodu psychologa i psychoterapeuty, orientuje się w możliwościach szkoleń podyplomowych, treningów własnych, samodoskonalenia., K_U10, K_U12, K_U15 K_U16, K_U17, K_U18, K_U19 - Potrafi sformułować wskazania i przeciwwskazania do stosowania określonych rodzajów interwencji psychologicznej w odniesieniu do konkretnych problemów związanych ze zdrowiem i funkcjonowaniem w roli chorego. Posiada umiejętności w zakresie udzielania pomocy psychologicznej i wybranych technik pracy terapeutycznej. Jest w stanie dokonać krytycznej oceny podejść i technik terapeutycznych z punktu widzenia ich podstaw naukowych, zgodności ze standardami etycznymi i efektywności.

K_K03, K_K05 K_K12, K_K06 K_K07 K_K12, K_K01 -Ma podstawową świadomość własnych predyspozycji do pełnienia roli terapeuty oraz wpływu własnej konstrukcji psychicznej na przebieg relacji terapeutycznej. Wykazuje otwartość i zainteresowanie stałym doskonaleniem swoich kompetencji zawodowych, w tym w pracy pod superwizją. Ma świadomość złożoności problemów etycznych związanych z psychoterapią i pomocą psychologiczną.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Metody kształcenia dobierane są zgodnie z wymaganiami założonych efektów uczenia się, a także stosownie do stosowanych form kształcenia.

Opracowany w Uczelni wzór sylabusu pozwala wykazać i zweryfikować, czy przewidywane efekty uczenia się są spójne z określonymi w programie studiów kierunku psychologia, celami nauczania i metodami dydaktycznymi, co umożliwi zarówno nauczycielom akademickim, jak i Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia i Radzie Konsultacyjnej ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym – ocenić, w jakim stopniu sposób realizacji modułów kształcenia przyczynia się do osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów. W ocenie Uczelni wszystkie zaprojektowane moduły realizowane są z wykorzystaniem odpowiednich dla danego efektu uczenia się metod, w tym w szczególności angażujących studentów w proces zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Na kierunku studiów psychologia stosowane są metody podające, problemowe, aktywizujące i praktyczne, m.in.: wykłady, dyskusje, debaty, quizy, burza mózgów, metoda problemowa, gry sytuacyjne, metody wykorzystujące nowoczesne media, kolaż, case study i metoda projektów.

Kształcenie na kierunku psychologia odbywa się przy pomocy metod podających, problemowych i aktywizujących: wykłady, ćwiczenia, lektoraty, konwersatoria, warsztaty, treningi, laboratoria, seminaria, specjalizacyjne ćwiczeniach warsztatowe, burzy mózgów, kolaż, case study i metoda projektów. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem nowoczesnych środków multimedialnych i technik audiowizualnych. Metody te są dobierane w zależności od specyfiki danego przedmiotu oraz realizowanych treści programowych. Położenie nacisku na opanowanie umiejętności i rozwój kompetencji, a nie tylko asymilację wiedzy preferuje znaczenie kształcenia problemowego i aktywnego. Specyfiką ćwiczeń jest aktywny udział studentów egzekwowany indywidualnie i zespołowo. Zróżnicowane formy nauczania takie, jak dialog, dyskusja kierowana, metody prezentacyjne oraz praca z tekstami źródłowymi pozwolą na aktywizowanie studentów. Znaczny nacisk w procesie dydaktycznym położony jest na uczenie umiejętności praktycznych oraz na zajęcia kształcące umiejętności związane z pracą zawodową w dziedzinie szeroko rozumianych zagadnień psychologicznych, to przede wszystkim warsztaty specjalistyczne, obecnie prowadzone w przedmiotach specjalnościach. Podczas każdego ze specjalnościowych semestrów (VII, VIII, IX, X) studenci prowadzą prace nad projektem z zakresu studiowanej specjalności, przeprowadzają testy psychologiczne, uczą się komunikacji, empatii podczas ćwiczeń w szpitalach i ośrodkach służby zdrowia. Uzupełnieniem zajęć specjalnościowych są praktyki zawodowe. Praktyki śródsemestralne realizowane są we współpracy z placówkami służby zdrowia zatrudniających psychologa: np. Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Leczenia Uzależnień, szpitalnych oddziałach stacjonarnych i dziennych (w tym oddziale sądowym), firmach rekrutacyjnych, consultingowych, coachingowych wykorzystujących narzędzia psychologiczne itd.;

Kształcenie na kierunku psychologia odbywa się w formie: wykładów, ćwiczeń, konwersatorium, warsztatów, treningów, laboratoriów, seminariów, specjalizacyjnych ćwiczeniach warsztatowych. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem nowoczesnych środków multimedialnych i technik audiowizualnych. Specyfiką ćwiczeń jest aktywny udział studentów egzekwowany indywidualnie i zespołowo. Zróżnicowane formy nauczania takie, jak dialog, dyskusja kierowana, metody prezentacyjne oraz praca z tekstami źródłowymi pozwolą na aktywizowanie studentów.

Realizacja lektoratów języków obcych polega na metodzie komunikacyjnej: metoda komunikacyjna - studenci pracują w parach i małych grupach przekazując sobie potrzebne informacje w języku obcym; metoda gramatyczno-tłumaczeniowa; metoda indukcyjna - student formułuje reguły i zasady w oparciu o przedstawione przykłady; metoda audiowizualna; dyskusja.

Przykładem powiązań efektów uczenia się z założonymi w sylabusach metodami kształcenia dla studiów kierunku psychologia jest: uzyskanie efektu z zakresu wiedzy „Ma rozszerzoną wiedzę o tym czym zajmuje się psychologia jako nauka oraz o praktycznych zastosowaniach psychologii w różnych sferach życia społecznego” poprzez zastosowanie metody wykładu konwencjonalnego wspartego prezentacją multimedialną. Realizacja efektu z zakresu umiejętności „Potrafi rozumować i wyprowadzać wnioski zgodnie z zasadami logiki, przedstawiać swoje poglądy używając adekwatnej terminologii psychologicznej. Potrafi dostrzegać błędy logiczne w rozumowaniu innych osób.” osiągnięta jest poprzez metodę projektów, case study. Efekt uczenia się w zakresie kompetencji społecznych „Podejmując praktykę psychologiczną zachowuje się profesjonalnie, klientów traktuje z szacunkiem i zrozumieniem. Kieruje się dobrem klienta oraz zasadami etyki zawodowej. Jest wrażliwy na stosowanie się do zasad etyki i rzetelności zawodowej przez innych.” uzyskuje się uczestnicząc w dyskusji, burza mózgów.

Celem powyższych metod kształcenia jest przygotowanie do zajęć praktycznych. Umożliwienie refleksji nad doświadczeniami praktycznymi wyniesionymi z zajęć. Nauczenie wykorzystywania wiedzy teoretycznej w praktyce.

Obok przygotowania teoretycznego zawodowego studia kształtują konkretne umiejętności takie jak, otwartość na wiedzę, pozytywne podejście do problemów, zdolności interpersonalne, kreatywność. Studia także formują profesjonalne podejście do wykonywanych zadań, kształcą cechy szczególnie potrzebne na rynku pracy, takie jak rzetelność, pracowitość, punktualność, zdolność kierowania zespołami i planowania pracy itp.

W najogólniejszej postaci w relacjach kadry naukowo-dydaktycznej ze studentami preferowane są zasady otwartości na problemy świata i naszego kraju, a także humanizmu, tolerancji i patriotyzmu. Zgodnie z planem studiów na kierunku

psychologia studenci zdobywają umiejętności wykorzystywania nowoczesnych technologii w życiu codziennym jak i w pracy.

2.3. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia,

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością polega przede wszystkim na wykorzystywaniu opisanych już wyżej metod kształcenia umożliwiających rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Studenci kierunku psychologia mają możliwość indywidualizacji studiów poprzez wybór specjalności. Niezależnie od tego, regulamin studiów przewiduje możliwość dostosowania procesu kształcenia do szczególnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, z tym, że podejmowane działania nie mogą zmniejszać wymagań merytorycznych wobec nich. Działania te polegają w szczególności na usuwaniu barier architektonicznych, udostępnieniu urządzeń technicznych umożliwiających pełny udział w zajęciach oraz dostosowaniu organizacji i realizacji procesu kształcenia do szczególnych potrzeb tych studentów z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności. Warto w tym miejscu podkreślić, że dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami odbywa się przy pomocy metod projektowania umożliwiając realizację efektów uczenia się w indywidualnym tempie wykonania, czy przygotowanie prezentacji, a także poprzez indywidualne konsultacje. Ponadto Uczelnia oferuje asystenta, którego celem jest wspieranie studentów, będących osobami niepełnosprawnymi we wszystkich czynnościach związanych z procesem kształcenia, a także funkcjonowania w Uczelni. Zadaniem asystenta jest pomoc studentom niepełnosprawnym przy wypełnianiu dokumentów związanych z procesem kształcenia; pomoc przy sporządzaniu notatek z zajęć dydaktycznych i praktyk; pomoc osobom niepełnosprawnym ruchowo przy pokonywaniu barier architektonicznych, w dotarciu na zajęcia dydaktyczne i praktyki oraz w przemieszczaniu się między budynkami Uczelni; pomoc w kontakcie z wykładowcami w celu zdobycia materiałów dydaktycznych. Na kierunku psychologia propozycja asystenta studenta niepełnosprawnego sprawdza się szczególnie, ponieważ mamy studentów na każdym roku studiów z niepełnosprawnością słuchową, ruchową, słabo widzących. Studenci z pomocą asystenta w pełni realizują założony program kształcenia i aktywnie uczestniczą w zajęciach wspólnie z innymi studentami. Sprawami tych osób koordynuje Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami. Wszyscy studenci mają także zapewniony dostęp do wykładowców poza zajęciami w ramach dyżurów

pracowników, korespondencji e-mailowej bądź innych form bezpośrednich kontaktów (np. opieka promotora). Ta forma umożliwi wsparcie indywidualnego rozwoju studentów, zachęca do aktywności i rozwiązywania problemów, na jakie natrafiają w trakcie studiów.

Kierując się Prawem Szkolnictwa Wyższego i Nauki nasza Uczelnia przystosowała regulamin studiów promując korzystanie z form indywidualizacji toku studiów, tj: Indywidualna Organizacja Studiów (IOS), Indywidualny Tok Studiów (ITS) i Indywidualna Ścieżka Studiowania (ISS). Program IOS przeznaczony jest dla osób, które w określonej w Regulaminie Studiów sytuacji nie mogą regularnie uczestniczyć w zajęciach. Przyznanie IOS nie oznacza zmiany zakresu wymagań odnoszących się do obszaru i poziomu wiedzy z przedmiotów przewidzianych programem studiów dla danego kierunku studiów, modyfikuje jedynie sposób realizacji celów i efektów uczenia ustalonych w programie studiów, formę zaliczeń i egzaminów, porządek zajęć dydaktycznych w ramach toku studiów. Z formy ITS mogą korzystać studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce. Realizowanie programu studiów w ramach ISS opiera się o ofertę programową studiów Uczelni, z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań studenta, wskazań opiekuna naukowego oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym przedmiotom i realizacji zakładanych efektów uczenia się.

2.4. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru.

Na kierunku psychologia o profilu praktycznym harmonogram realizacji programu studiów na **studiach stacjonarnych obejmuje 4279 godzin dydaktycznych** bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz studentów, co stanowi 56% godzin w stosunku do sumarycznej liczby godzin w programie, **na studiach niestacjonarnych 2800 godzin dydaktycznych**, co daje nam 37% godzin w stosunku do sumarycznej liczby godzin w programie.

Program studiów na kierunku psychologia realizowany jest w ciągu 10 semestrów. Za zaliczenie każdego roku akademickiego student otrzymuje nie mniej niż 60 pkt ECTS. Układ przedmiotów znajdujących się w programie studiów został zaplanowany logicznie zachowując następstwo przedmiotów, zapewniając

możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach.

Warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie minimum 300 pkt. ECTS, zaliczenie przedmiotów określonych w programie studiów, odbycie praktyk zawodowych, znajomość języka angielskiego na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego Rady oraz umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym z obszaru psychologii i dziedzin pokrewnych oraz uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego.

Absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra psychologii oraz nabywa uprawnienia do wykonywania zawodu psychologa.

W programie studiów - studia stacjonarne i niestacjonarne - zaplanowano sześć modułów kształcenia: moduł przedmiotów ogólnych (O), moduł przedmiotów kierunkowych (K), moduł przedmiotów fakultatywnych (F) moduł przedmiotów specjalnościowych (S), moduł seminarium magisterskiego (SEM), moduł praktyk studenckich (P).

O - Moduł przedmiotów ogólnych

Moduł przedmiotów ogólnych obejmuje przedmioty obowiązkowe. Łącznie student uzyskuje **51 punktów ECTS** za realizację modułu przedmiotów ogólnych.

W skład modułu wchodzi następujące przedmioty:

Przedmiot	Symbol	ECTS
Filozofia	O 1	3
Logika	O 2	3
Biologiczne podstawy zachowania	O 3	8
Neurofizjologia	O 4	3
Język obcy	O 5	13
Język angielski w psychologii	O 6	4
Drugi język nowożytny	O 7	3
Wychowanie fizyczne	O 8	0
Informatyka	O 9	3
Trening adaptacyjny	O 10	1
Techniki studiowania	O 11	1
Socjologia	O 12	4
Metodologia nauk	O 13	3
Prawo ochrony własności intelektualnej	O 14	1
Bezpieczeństwo i higiena pracy	O 15	1

K - Moduł przedmiotów kierunkowych

Moduł przedmiotów kierunkowych obejmuje przedmioty obowiązkowe. Łącznie student uzyskuje **131 punktów ECTS** za realizację modułu przedmiotów kierunkowych.

W skład modułu wchodzi następujące przedmioty:

Przedmiot	Symbol	ECTS
Wprowadzenie do psychologii	K 1	5
Historia myśli psychologicznej	K 2	3
Metodologia badań psychologicznych	K 3	5
Statystyka	K 4	4
Psychometria	K 5	5
Proseminarium	K 6	6
Diagnoza psychologiczna I	K 7	5
Diagnoza psychologiczna II	K 8	5
Psychologia ogólna: procesy poznawcze	K 9	9
Psychologia ogólna: emocje, motywacje	K 10	5
Psychologia ogólna: osobowość	K 11	5
Psychologia ogólna: różnice indywidualne	K 12	5
Psychologia społeczna	K 13	5
Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia	K 14	10
Psychologia wychowawcza	K 15	5
Psychologia kliniczna	K 16	5
Opiniodawstwo i orzecznictwo psychologiczne	K 17	5
Psychologia pracy i techniki rozwoju osobowości	K 18	3
Psychologia twórczości	K 19	4
Psychologia organizacji i zarządzania	K 20	3
Psychologia marketingu i reklamy	K 21	3
Psychologia sądowa	K 22	4
Psychologia kultury i sztuki	K 23	3
Antropologia kulturowa	K 24	2
Etyka zawodu psychologa	K 25	3
Teorie inteligencji i metody badań	K 26	4
Metody badania osobowości I	K 27	5
Metody badania osobowości II	K 28	5

F - Moduł przedmiotów fakultatywnych

W ramach modułu przedmiotów fakultatywnych student dokonuje wyboru realizowanych przedmiotów, tak by łącznie uzyskać co najmniej 26 punktów ECTS. W skład modułu wchodzi następujące przedmioty:

Przedmiot	Symbol	ECTS
Coaching	F 1	3
Drama	F 2	4
Emisja głosu z elementami retoryki praktycznej	F 3	3
Funkcjonowanie mózgu w aspekcie efektywnego uczenia się	F 4	2
Język migowy	F 5	5
Komunikacja interpersonalna	F 6	3
Komunikowanie w organizacji	F 7	6
Kultura słowa	F 8	4
Lingwistyka kryminalistyczna dla psychologów	F 9	4
Lingwistyka kryminalistyczna dla psychologów	F 10	3
Negocjacje w sytuacjach kryzysowych	F 11	4
Pomoc psychologiczna	F 12	5
Psychologia stresu	F 13	3
Psychologia transportu z elementami psychodiagnostyki	F 14	5
Seksuologia	F 15	3
Teorie przywództwa	F 16	3
Teoria i praktyka komunikowania politycznego	F 17	2
Współczesne koncepcje zarządzania	F 18	4
Zachowanie ludzi w organizacji	F 19	5

S - Moduł przedmiotów specjalnościowych

W ramach modułu przedmiotów specjalnościowych student wybiera jeden z dwóch bloków przedmiotów, tworzących specjalności: kliniczną lub neuropsychologię. Łącznie student ma uzyskać **44 punkty ECTS** w ramach modułu przedmiotów specjalnościowych.

W skład modułu wchodzi następujące przedmioty:

I. Blok specjalności klinicznej i osobowości (K)

Przedmiot	Symbol	ECTS
Psychoprofilaktyka	S K1	4
Psychologia kliniczna człowieka dorosłego	S K2	6
Poradnictwo psychologiczne i psychoterapia	S K3	4
Neuropsychologia	S K4	3

Kliniczne badania osobowości	S K5	3
Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży	S K6	6
Neurologia i psychiatria	S K7	5
Psychologia zdrowia	S K8	4
Środowiskowa terapia pacjenta	S K9	3
Różnicowanie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania	S K10	3
Diagnostyka i terapia klinicznych zaburzeń osobowości	S K11	3

II. Blok specjalności neuropsychologia kliniczna i neurologopedia

Przedmiot	Symbol	ECTS
Anatomia i fizjologia funkcji poznawczych	S N 1	4
Wstęp do logopedii	S N 2	3
Neurologia	S N 3	3
Psychiatria	S N 4	4
Postępowanie z pacjentem z deficytem neurologicznym	S N 5	3
Wstęp do neurorehabilitacji	S N 6	3
Uwaga- diagnoza, zaburzenia i terapia	S N 7	3
Pamięć- diagnoza, zaburzenia i terapia	S N 8	3
Percepcja- diagnoza, zaburzenia i terapia	S N 9	4
Neurologopedia	S N 10	2
Funkcje wykonawcze- diagnoza, zaburzenia i terapia	S N 11	3
Emocje- diagnoza, zaburzenia i terapia	S N 12	3
Cyberrehabilitacja (neurofeedback, kinect)	S N 13	3
Podstawy psychoterapii i wsparcia psychologicznego	S N 14	3

SEM - Moduł seminarium magisterskiego

W ramach modułu seminarium magisterskiego student wybiera jedno seminarium i promotora pod którego kierunkiem będzie przygotowywał pracę magisterską. Łącznie student uzyskuje 20 punktów ECTS.

Przedmiot	Symbol	ECTS
Seminarium magisterskie	SEM	20

P - moduł praktyk studenckich

W ramach modułu student realizuje obowiązkowe praktyki zawodową, uzyskując **28 punktów ECTS**, w tym **7 punktów** student uzyskuje za realizację praktyki specjalizacyjnej.

Przedmiot	Symbol	ECTS
Praktyka zawodowa	P1	7
Praktyka zawodowa	P2	7
Praktyka zawodowa	P3	7
Praktyka zawodowa	P4	7

Na pierwszym roku studiów student realizuje w większej części przedmioty z modułu ogólnego oraz rozpoczyna naukę języka obcego. Poziom znajomości języka jest weryfikowany za pomocą placementu na pierwszych zajęciach lektoratu. Ponadto student realizuje WF w wymiarze 60 godzin, 0 ECTS. Kolejność realizowanych przedmiotów związana jest z następstwem przedmiotów, stopniowania trudności i wzajemnych zależności pomiędzy poszczególnymi grupami treści.

Seminarium magisterskie oraz przedmioty specjalnościowe realizowane są przez 4 semestry (VII, VIII, IX, X)

Ponadto od IV semestru student realizuje praktyki zawodowe w wymiarze nie mniejszym niż 600 godzin i realizowane są w semestrach IV, VI, VIII, X. Praktyki odbywają się w placówkach realizujących cele i podejmujących zadania w zakresie zgodnym z kierunkiem studiów, pod opieką pracownika merytorycznego oraz superwizora psychologa z danej instytucji.

Kluczowe treści kształcenia realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów zostały zaprojektowane pod kątem ich praktycznego zastosowania w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek psychologia. Przy czym należy wyróżnić przedmioty specjalnościowe, których treści w znaczny sposób korelują z praktycznym zastosowaniem wiedzy.

Na moduły przedmiotów ogólnych, kierunkowych oraz praktyk studenckich składają się przedmioty obligatoryjnie realizowane przez wszystkich studentów. Pozostałe moduły obejmują przedmioty wybierane przez studenta.

Niezbędne u każdego absolwenta studiów wyższych są umiejętności posługiwania się językiem obcym. Na kierunku psychologia rozwijamy umiejętności językowe studentów, dążąc do osiągnięcia przez nich poziomu B2+. Student na kierunku psychologia ma możliwość rozpoczęcia nauki języka obcego od poziomu podstawowego A1 i kontynuować przez kolejne semestry wzmacniając kompetencje językowe do poziomu B2+. W skład nauki języka obcego wchodzi zajęcia, które przygotowują studentów do samodzielnego poruszania się w literaturze obcojęzycznej z zakresu różnych (zgodnych z zainteresowaniami studentów) obszarach badań psychologicznych. Zajęcia wspierają studentów zarówno w pracy z

tekstami naukowymi, jak i w prowadzeniu dyskusji w językach obcych z zakresu psychologii. Dopełnienie nauki języków obcych jest realizacją drugiego języka nowożytnego w semestrze VII na poziomie A1. Studenci dokonują wyboru z pośród j. włoskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego.

Program studiów zakłada wybór zajęć w ramach modułów „Przedmioty fakultatywne”, „Przedmioty specjalnościowe”, „Seminarium magisterskie”, „Praktyka zawodowa” oraz języki obce.

W ramach modułu przedmiotów fakultatywnych student uzyskuje **26 punktów ECTS**. W ramach modułu przedmiotów specjalnościowych student wybiera jeden z dwóch bloków specjalnościowych: neuropsychologia lub kliniczna. Łącznie student uzyskuje 44 punkty ECTS w ramach modułu przedmiotów specjalnościowych. W ramach modułu seminarium magisterskiego student uzyskuje 20 punktów ECTS. Do przedmiotów wybieralnych przez studenta zaliczamy także języki obce liczące 20 ECTS.

Student realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi uzyskuje łącznie 110 punktów ECTS, co stanowi 37 % całkowitej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku psychologia.

Moduły przedmiotów kierunkowych, to przedmioty, których treści są blisko związane z praktycznymi zastosowaniami. Efekty uczenia się w ramach tych przedmiotów wiążą się z uniwersalnymi kompetencjami (wiedza, umiejętność, kompetencje społeczne) w obszarze psychologii i jej zastosowań w praktyce.

Program studiów dla kierunku psychologia o profilu praktycznym na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Modułom tym przypisano 240 punktów ECTS, co stanowi 80% wszystkich punktów ECTS w programie studiów.

Poniżej przedstawione tabele obrazują liczbę godzin realizowanych przez studenta za pomocą bezpośredniego udziału w zajęciach w ramach programu studiów, druga tabela: liczbowy i procentowy podział godzin na formy zajęć i trzecia tabela: Procentowy udział liczby punktów ECTS modułów do wyboru.

Tabela 1

Forma studiów	ECTS	Liczba godzin wykł.	Liczba godz. Ćw., lab., konw., warsztatów	Liczba godz. konsultacji	liczba godzin bezpośredni udział nauczycieli	% bezp. udział nauczycieli	liczba godzin pracy własnej studenta	Sumaryczna liczba godzin zajęć
studia stacjonarne	300	1366	2345	568	4279	56%	3281	7560
studia niestacjonarne	300	709	1523	568	2800	37%	4700	7500

Tabela 2

	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne %	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne %
Sumaryczna liczba godzin wykładów	1366	37%	709	32%
Sumaryczna liczba godzin ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów, warsztatów, laboratoriów, seminariów	2345	63%	1523	68%
W sumarycznej liczbie godzin ćwiczeń ujęto liczbę godz. praktyk	600	16%	600	27%

Tabela 3

Wybór modułu kształcenia studia stacjonarne i niestacjonarne	ECTS
Przedmioty fakultatywne	26
Przedmioty specjalnościowe	44
Języki obce	28
Seminarium magisterskie	20
razem	110
Procentowy udział ECTS	37%

2.5. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych).

Dobór form zajęć dydaktycznych i ich organizacja zapewnia studentom kierunku psychologia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się zarówno w zakresie wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych.

Organizacją zajęć dydaktycznych zajmuje się Dział Toku Studiów (DTS). Dane dotyczące organizacji zajęć dydaktycznych i inne, ważne z punktu widzenia studentów, informacje dostępne są również poprzez indywidualne konta na Wirtualnej Uczelni przez 24 godziny na dobę. Odpowiadając na potrzeby studentów DTS funkcjonuje zarówno w dni robocze, jak i w weekendy.

Organizacja roku akademickiego wyznacza okres zajęć dydaktycznych, sesje egzaminacyjne oraz okresy wakacji zimowych i letnich dla studiów w Wyższej

Szkole Humanitas. Organizacja dostępna jest już w okresie wakacyjnym dla studentów i kandydatów na studia.

Rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Sesja egzaminacyjna trwa do 30 dni kalendarzowych. Zimowa sesja egzaminacyjna poprawkowa rozpoczyna się na początku semestru letniego, letnia sesja egzaminacyjna poprawkowa planowana jest we wrześniu. Studentowi, który otrzymał ocenę niedostateczną na egzaminie przysługuje prawo przystąpienia do dwóch egzaminów poprawkowych bez ponoszenia dodatkowych opłat.

Zajęcia kierunku psychologia na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich planowane są w dni tygodnia: czwartki, piątki, soboty i niedziele. Semestr liczy 7 zjazdów oraz cotygodniowe wieczorne zajęcia w formie wykładów (od 1 do 3 dni). Zajęcia z wychowania fizycznego oraz nauka języka obcego może być realizowana w pozostałe dni tygodnia wolne od zaplanowanych zjazdów. Konsultacje z wykładowcą planowane są podczas zjazdów.

Zajęcia na kierunku psychologia na studiach niestacjonarnych jednolitych magisterskich planowane są w dni tygodnia: sobota i niedziela lub piątek, sobota i niedziela. Zjazdy odbywają się co dwa tygodnie i liczą w semestrze od 7 do 9 zjazdów. Konsultacje z wykładowcą planowane są podczas zjazdów.

Wykłady na kierunku psychologia organizowane są dla grup nieprzekraczających 100 studentów; konwersatoria do 35 osób, ćwiczenia organizowane są w grupach do 25 osób, grupa językowa do 20 studentów, warsztaty do 15 osób, specjalizacyjne ćwiczenia terenowe do 6 osób, laboratoria komputerowe do 20 osób, grupa seminaryjna do 20 studentów. Projekty wykonywane są w grupach 2-3 osobowych lub indywidualnie.

Proporcja liczby godzin zajęć przypisanych do poszczególnym formom zajęć.

Forma zajęć	Studia stacjonarne - liczba godzin	Studia stacjonarne - w ujęciu %	Studia niestacjonarne - liczba godzin	Studia niestacjonarne - w ujęciu %
Wykłady	1366	37%	709	32%
Ćwiczenia	1620	44%	1095	49%
Lektoraty	350	9%	175	8%
Warsztaty	60	2%	34	2%
Konwersatorium	105	3%	53	2%
Laboratoria	90	2%	46	2%
Seminarium	120	3%	120	5%

W ocenie Uczelni liczebność grup studenckich na studiach jednolitych magisterskich kierunek psychologia harmonogram zajęć, formy, liczba semestrów i liczba godzin przewidziana na bezpośredni kontakt z prowadzącym, zapewnia osiągnięcie założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.

2.6. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk.

Nieodłącznym elementem programu studiów na kierunku psychologia są praktyki zawodowe weryfikujące umiejętności praktyczne studentów, a jednocześnie rozwijające kompetencje zawodowe. Celem praktyk zawodowych jest budowanie doświadczenia zawodowego poprzez umożliwienie studentom sprawdzenia w działalności praktycznej zdobytej wiedzy teoretycznej, a przede wszystkim umiejętności diagnozy psychologicznej, pracy z jednostką, rodziną, społecznością lokalną, projektowania działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Student zapoznaje się z całokształtem działalności pracy psychologa. Praktyki zawodowe mają także na celu stworzenie takich sytuacji, w których studenci doświadczają siebie w roli psychologa wdrażając się w profesjonalne przeprowadzenie pomocy psychologicznej w sytuacjach trudnych, zapobieganiu i korekcji przejawów patologii społecznej, a także profilaktyki i preferencji społecznej oraz resocjalizacji w warunkach zinstytucjonalizowanych. Ponadto celem praktyk jest także kształtowanie postaw badawczych i umiejętności refleksyjnej nad doświadczeniami praktycznymi wyniesionymi z zajęć w różnego typu placówkach, firmach, w których studenci specjalizujący się w odbywaniu praktyki.

Studenci kierunku psychologia praktyki zawodowe odbywają w instytucjach publicznych, pozarządowych, prywatnych, gdzie jest zatrudniony psycholog, który będzie mógł pełnić rolę superwizora praktyki. Student także może realizować praktyki w instytucjach zagranicznych, w ramach realizowanych programów Unii Europejskiej, wymian zagranicznych skierowanych do studentów.

Zajęcia praktyczne mogą odbywać się m. in. w:

- placówkach służby zdrowia zatrudniających psychologa: np. Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Leczenia Uzależnień, szpitalnych oddziałach stacjonarnych i dziennych (w tym oddziale sądowym), itd.;
- ośrodkach interwencji kryzysowej, telefonach zaufania;
- placówkach pomocowych dla dorosłych (np. domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, itp.);
- ośrodkach kuratorskich przy Sądach Rejonowych;
- rodzinnych ośrodkach diagnostycznych konsultacyjnych;
- policji;
- ośrodkach resocjalizacyjnych, zakładach karnych;
- organizacjach pozarządowych, których działalność wiąże się bezpośrednio z niesieniem pomocy psychologicznej;
- szkołach;

- poradniach psychologiczno - pedagogicznych;
- placówkach opiekuńczo - wychowawczych (domach dziecka, świetlicach socjoterapeutycznych, itp.);
- instytucjach edukacyjno - rozwojowych prowadzących warsztaty umiejętności psychologicznych;
- urządach pracy i innych instytucjach prowadzących poradnictwo zawodowe;
- firmach rekrutacyjnych, consultingowych, coachingowych wykorzystujących narzędzia psychologiczne;
- agencjach reklamowych i agencjach public relations zatrudniających psychologa,
- zakładowych ośrodkach psychologii pracy i psychologii transportu.
- pracownia badań kierowców
- Wojsko Polskie - pracownia psychologiczna
- Główny Instytut Górnictwa - Katowice

Praktyka zawodowa na jednolitych studiach magisterskich na kierunku psychologia , profil praktyczny realizowana jest w wymiarze minimum 600 godzin, za co student otrzymuje 28 ECTS. Praktyka zawodowa realizowana jest na IV, VI, VIII i X semestrze.

Praktyka zawodowa może przyjąć formę:

- 1) Praktyki zorganizowanej - student korzystać będzie z przygotowanej przez Uczelnię oferty wynikającej z zawartych umów o współpracy z instytucjami publicznymi, pozarządowymi, prywatnymi, gdzie opiekę nad studentami pełnić będzie zatrudniony w danej placówce psycholog.
- 2) Praktyki indywidualnej - student wybiera i inicjuje podpisanie umowy/porozumienia z ośrodkiem/organizacją/instytucją przyjmującą studenta na praktykę. Uczelnia sprawuje merytoryczny i organizacyjny nadzór nad przebiegiem praktyk. Zgodę na odbycie indywidualnych praktyk w wybranych przez studenta instytucji poparte będzie zgodą opiekuna merytorycznego praktyk.
- 3) Zatrudnienie - student zatrudniony na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej na okres, co najmniej 6 miesięcy w ośrodkach/organizacjach/instytucjach, do pracy, do których przygotowują studia na kierunku psychologia i jest zgodna z kierunkiem kształcenia. Zgodę na zaliczenie praktyk poprzez zatrudnienie poparte jest zgodą opiekuna merytorycznego praktyk.
- 4) Wolontariat - zaliczenie części praktyk poprzez aktywność w ramach wolontariatu związanego z pomocą psychologiczną w instytucjach publicznych lub organizacjach pozarządowych. Realizacja wolontariatu odbywa się pod opieką psychologa/supervizora. Zaliczenie praktyk w ramach aktywności wolontariatu nie może przekroczyć 50% godzin praktyk (nie więcej niż 300 godz.) i poparte są

umową lub oświadczeniem z instytucją gdzie realizowany jest wolontariat. Zgodę na zaliczenie praktyk na podstawie wolontariatu poparte jest zgodą opiekuna merytorycznego praktyk.

Organizacją administracyjną zawodowych praktyk studenckich zajmuje się kierownik biura praktyk, a nadzór nad organizacją praktyk studenckich sprawuje Dziekan Wydziału. Dziekan powołuje opiekuna praktyk, który sprawuje ze strony Uczelni merytoryczny nadzór nad odbywanymi przez studentów praktykami. Obecnie rolę tę pełni Prodziekan ds. studiów kierunku psychologia.

Ponadto w celu fachowego nadzoru nad przebiegiem praktyki w danej instytucji, dyrekcja placówki wyznacza opiekuna - superwizora (psycholog), który planuje organizację i przebieg praktyki, udziela studentowi fachowych rad i wskazówek. Zadania podejmowane przez studenta w trakcie praktyk są szczegółowo udokumentowane i poświadczane przez upoważnioną osobę zatrudnioną w miejscu praktyk (dzienniczek praktyk - pełne zapisy przebiegu praktyki).

Warunkiem zaliczenia praktyk będzie ich odbycie, zgodnie z indywidualnym planem praktyk (termin i miejsce) oraz przedstawienie dziennika praktyk zawierającego między innymi sporządzony przez studenta systematyczny zapis wykonywanych zadań poświadczony przez opiekuna merytorycznego praktyk.

Dziennik praktyk zawierać powinien ponadto:

1. Karta zaliczenia praktyki zawodowej.
2. Karta oceny przez superwizora efektów kształcenia uzyskanych podczas realizacji praktyk zawodowych.
3. Karta samooceny efektów kształcenia uzyskanych podczas realizacji praktyk zawodowych.
4. Karta obecności.
5. Dziennik praktyk - realizacja zadań Praktykanta.
6. Oświadczenie o ubezpieczeniu.
7. Oświadczenie o zgodzie w zakresie organizacji praktyki studenckiej.
8. Potwierdzenie oddania kompletu dokumentów z praktyk.
9. Wniosek o zaliczenie praktyk na podstawie zatrudnienia.

Uczelnia w celu zapewnienia możliwości realizacji praktyk przez studenta kierunku psychologia podpisała szereg umów z Instytucjami działającymi zawodowo w obszarze psychologii, między innymi z:

- „Repty” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. gen. Jerzego Ziętka w Tarnowskich Górach
- SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Katowicach im. sierżanta Grzegorza Załogi.

-Środowiskowy Dom Samopomocy przy Śląskim Stowarzyszeniu Ad Vitam Dignam”.

-Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu.

-Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Meritum

- Fundacja Dla Ludzi Potrzebujących „GNIAZDO”-

-Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Sosnowcu-

-Fundacja „Mozaika”-

- GRUPA CARGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa Jaworzno.

Pełna wykaz umów o realizację praktyk znajduje się w biurze praktyk.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunków rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów,

Zasady przyjęcia na studia w Wyższej Szkole Humanitas ustala Senat Wyższej Szkoły Humanitas w formie Uchwały, każdorazowo z wyprzedzeniem roku akademickiego i podawane do publicznej wiadomości na stronie BIP. Kandydaci na studia jednolite magisterskie kierunku psychologia przyjmowani są bez egzaminów wstępnych, a o przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń. Dla kandydatów nieposiadających polskiego obywatelstwa, ubiegających się o podjęcie studiów w języku polskim wymagane jest potwierdzenie znajomości języka polskiego na poziomie zalecanym B2. Kierunek psychologia jest dedykowany do osób, które legitymują się świadectwem ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz świadectwem dojrzałości (ewentualnie dokumentem równoważnym), zainteresowanych aspektami psychologicznymi funkcjonowania osobowości w środowisku społecznym, które są proberzem jego podstawowych predyspozycji zawodowych. Podobne rozeznanie o kandydacie daje wiedza i odczytanie w literaturze przedmiotowej. Są one wskazówką w zakresie preferencji kierunkowych oraz zainteresowań i uzdolnień kandydata na studenta psychologii w WSH. Wymienione zainteresowania oraz posiadana przez kandydata wiedza w znacznym stopniu pozostają w koherentnym związku z kierunkowymi cechami osobowości przyszłego psychologa, gdzie w ujęciu holistycznym są pomocne w diagnozowaniu problemów klientów i ewentualnym podjęciu psychoterapii indywidualnej lub grupowej. Należą do nich empatia i asertywność, jako przeciwstawne cechy osobowości wobec egocentryzmu oraz niedomogi uczuć wyższych. Formułowane wobec kandydata wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności intelektualnych i praktycznych można określić następująco - kandydat powinien:

- mieć jasno określony wizerunek własnej osoby,
- pracować nad rozwijaniem samowiedzy,
- dysponować umiejętnością samokonroli w warunkach ekspozycji społecznej,
- prezentować przynajmniej dobre interakcje w komunikacji interpersonalnej ,
posiadać przynajmniej dobre rozeznanie w etycznych aspektach uprawiania zawodu.

Do postępowania rekrutacyjnego w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia jednolite magisterskie kierunku psychologia dopuszczeni zostają kandydaci, którzy: 1) dokonają rejestracji w systemie rekrutacji internetowej, 2) zaakceptują warunki rekrutacji, 3) w Dziekanacie Uczelni złożą osobiście lub za pośrednictwem poczty, a jeżeli wystarczy okazanie - okażą, wymagane dokumenty, 4) uiszczą wpisowe i pierwszą ratę czesnego oraz dostarczą potwierdzenie wpłaty.

Należy podkreślić, że w postępowaniu rekrutacyjnym prowadzonym na podstawie złożonych dokumentów a także rozmowy jaką przeprowadza się z kandydatami w punkcie rekrutacyjnym dokonuje się wstępnej oceny predyspozycji kandydata z punktu widzenia posiadania wiedzy i umiejętności zdobytych na wcześniejszych etapach kształcenia. W przypadku wątpliwości dotyczących wymaganych predyspozycji rozmowę z wybranym kandydatem może przeprowadzić również dziekan lub prodziekani. Warto zauważyć, że kompetencje pracowników punktu rekrutacyjnego w zakresie oceny kompetencji kandydatów podnoszone są na bieżąco w drodze szkoleń wewnętrznych prowadzonych dla nich przez kierownika dziekanatu, który jest wykwalifikowanym psychologiem. W ten sposób weryfikuje się, czy kandydat na studia na kierunku „psychologia” jest w stanie osiągnąć w toku studiów zakładane efekty uczenia się.

3.2. Zasady warunków i trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określone zostały w Regulaminie studiów. Zgodnie z jego postanowieniami student każdego kierunku studiów może wystąpić z wnioskiem o przeniesienie lub uznanie przedmiotów i praktyk odbytych poza Uczelnią, w tym w uczelniach zagranicznych lub w Uczelni podczas studiów na innym kierunku. Przeniesienie przedmiotów i praktyk może nastąpić, jeżeli student uzyskał zakładane efekty uczenia i zaliczył semestr studiów obejmujący przenoszone przedmioty i praktyki. Decyzję w przedmiocie przeniesienia lub uznania przedmiotów i praktyk odbytych poza Uczelnią, w tym w uczelniach zagranicznych lub w Uczelni podczas studiów na innym kierunku podejmuje dziekan, po zapoznaniu się z przedstawioną przez studenta dokumentacją przebiegu studiów odbytych poza Uczelnią lub podczas studiów w Uczelni. Warunkiem przeniesienia lub uznania przedmiotów i praktyk, o które student występuje jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia z efektami uczenia obowiązującymi w Uczelni dla odpowiedniego programu studiów W przypadku decyzji pozytywnej student otrzymuje taką

liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich przedmiotów i praktyk w Uczelni przyjmującej i opisanym w programie studiów w roku akademickim, na który student został przyjęty.

3.3. Zasady warunków i trybu dyplomowania na każdym z poziomów studiów.

Szczególną rolę w procesie weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studentów pełni egzamin dyplomowy. Elementem egzaminu dyplomowego jest przeprowadzenie sprawdzianu kompetencyjnego, którego celem jest dodatkowa weryfikacja efektów kształcenia. Sprawdzenie kompetencyjne ma formę prezentacji przygotowywanej przez studenta i przedstawianej na egzaminie dyplomowym oraz dyskusji na temat treści prezentacji z udziałem komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy. Prezentacja, stanowiąca istotę sprawdzianu kompetencyjnego, dotyczy tematycznie pracy dyplomowej. W prezentacji tej student w szczególności uzasadnia podjęcie danego tematu pracy, wskazując na jej ewentualne zastosowania praktyczne, charakteryzuje dorobek naukowy istniejący w danym zakresie, osadza temat w literaturze przedmiotu, przedstawia tezy pracy i sformułowane wnioski, omawia stosowane metody badawcze i przeprowadzone badania (jeśli praca miała charakter badawczy), a przede wszystkim prezentuje uzyskane wyniki. Przygotowana przez studenta prezentacja ma charakter multimedialny.

Procedura dyplomowania i warunki zaliczenia przedmiotów zawarte są w Regulaminie Studiów. Udokumentowanie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów następuje również poprzez weryfikację treści prac dyplomowych pod kątem ewentualnego naruszenia prawa własności intelektualnej. Uczelnia korzysta z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). W przypadku egzaminów dyplomowych na studiach kierunku psychologia dokumentowanie efektów uczenia się następuje przez szersze gremium z udziałem przewodniczącego komisji, promotora i recenzenta. Przebieg egzaminu dyplomowego dokumentowany jest protokołem podpisanym przez członków komisji egzaminacyjnej, zawierającym treść pytań egzaminacyjnych obejmujących założone efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, oceny odpowiedzi studenta, oceny zawarte w recenzjach, średnią ze studiów oraz ostateczny wynik egzaminu dyplomowego. Do egzaminu dyplomowego student może przystąpić po wcześniejszym zaliczeniu wszystkich egzaminów i zaliczeń przewidzianych w programie studiów, po odbyciu i zaliczeniu praktyk zawodowych, a także po złożeniu, sprawdzonej przez JAS, przyjętej przez promotora, pracy dyplomowej. Podczas egzaminu magisterskiego student losuje dwa pytania, jedno z listy pytań ogólnych, drugie z listy pytań ze studiowanej specjalności oraz dwa pytania zostają zadane przez promotora i recenzenta. Aby egzamin został uznany za zdany student musi otrzymać co najmniej ocenę dostateczną z każdego pytania. Nierozłącznym elementem egzaminu dyplomowego jest przeprowadzenie sprawdzianu

kompetencyjnego, jego wynik potwierdzony jest w Karcie wyniku sprawdzianu kompetencyjnego. Karta stanowi przedmiot analizy Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Dokumentacja egzaminu dyplomowego, podpisana przez członków komisji egzaminacyjnej, jest częścią dokumentów umieszczonych w teczkach akt osobowych studentów, które są archiwizowane i przechowywane w archiwum uczelni przez okres 50 lat.

3.4. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

Ciągła i całościowa analiza liczby kandydatów do liczby studentów kończących studia w terminie pozwala na podejmowanie odpowiednich działań w zakresie przeciwdziałania rezygnacjom lub skreśleniom z listy studentów. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dotyczy wszystkich rodzajów zajęć i przebiega na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Jest to podyktowane następującymi przyczynami:

- monitorowanie efektów uczenia się i skuteczność systemu zapewniania jakości na tej płaszczyźnie prowadzone są z wykorzystaniem zróżnicowanego instrumentarium obejmującego - równoległe - narzędzia ilościowe i jakościowe,
- system wprowadził rozbudowany model hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyki zawodowej, obejmujący hospitacje kompleksowe, problemowe oraz lustracyjne, które służą m.in. monitorowaniu stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się (np. poprzez obserwację w praktyce stosowanych podczas zajęć przez nauczycieli akademickich ocen formujących). Hospitacje te odbywają się regularnie i obejmują wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami. Stosowanie w praktyce zróżnicowanych form hospitacji i oparcie ich na zasadach zgodnych z najnowszymi osiągnięciami dydaktyki szkolnictwa wyższego znacząco podnosi skuteczność tego narzędzia zapewniania jakości kształcenia,
- system precyzyjnie definiuje zasady przeprowadzania procesu dyplomowania oraz wprowadza innowacyjną, autorską formę dodatkowej ewaluacji efektów uczenia się w procesie dyplomowania w postaci tzw. sprawdzianu kompetencyjnego,
- na uczelni prowadzi się stały, wewnętrzny monitoring jakości prac okresowych oraz monitoring stosowanych form i metod weryfikacji efektów uczenia się (np. analizę treści pytań egzaminacyjnych, hospitacje egzaminów ustnych). Ponadto uczelnia wdrożyła autorskie rozwiązanie w postaci zewnętrznych ocen eksperckich studenckich prac okresowych, dzięki czemu stopień osiągnięcia przez

studentów efektów uczenia się jest oceniany także przez interesariuszy zewnętrznych, a wnioski z tej oceny służą doskonaleniu procesów dydaktycznych.

Tabela poniżej przedstawiająca dane dotyczące proporcji liczny absolwentów do liczny przyjętych na studia pozwala stwierdzić, że działania podejmowane przez uczelnie dają pozytywne rezultaty, na przestrzeni trzech lat na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich na kierunku psychologia ponieważ w stosunku do 2017 roku wzrasta procent studentów, którzy terminowo kończą studia.

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku (%)
Jednolite magisterskie	2017	27	16	59,26
	2018	39	28	71,79
	2019	82	56	68,29
Razem:		148	100	67,57

Dane dotyczące rezygnacji i skreśleń z listy studentów (więcej rezygnacji niż skreśleń) wskazują że pomoc i wsparcie studentom w studiowaniu jest potrzebna.

Typ studiów	nr semestru	2017		2018		2019	
		rezygnacje	skreślenia	rezygnacje	skreślenia	rezygnacje	skreślenia
Jednolite magisterskie	1	8	3	14	7	8	2
	2	2	0	0	0	1	2
	3	0	1	2	0	2	2
	4	0	0	1	1	0	0
	5	3	0	3	0	14	5
	6	1	0	0	0	1	0
	7	1	0	1	0	1	1
	8	0	0	0	0	0	1
	9	0	0	0	2	0	2
	10	0	1	0	4	0	18
	SUMA		15	5	21	14	27

Do najczęstszych powodów skreślenia z listy studentów należą:

- niepodjęcie studiów,
- niezaliczenie semestru lub roku akademickiego,
- niezłożenie w terminie pracy dyplomowej,
- rezygnacja ze studiów,
- przeniesienie na inny kierunek studiów,
- niewniesienie opłat związanych z odbywaniem studiów.

W powyższych sytuacjach podejmowane są działania przez pracowników Dziekanatu oraz Instytutu Psychologii w formie kontaktów mailowych, telefonicznych, informujących o jego sytuacji związanej z tokiem studiów i

wskazanie rozwiązań regulaminowych aby uniknąć skreślenia z listy studentów. Wysyłanie monitów w sprawie uregulowania zaległości. W trudnych sytuacjach życiowych, zdrowotnych, opieki nad dzieckiem studenci są informowani o możliwości uzyskania zgody na studiowanie w ramach indywidualnego toku studiów, urlopu dziekańskiego, przedłużenia sesji egzaminacyjnej. Na głównej stronie internetowej Uczelni udostępniono studentom gotowe wnioski, wzory podań w celu ułatwienia złożenia informacji w sprawach studenckich.

Funkcjonowanie procedur monitorowania osiągnięcia efektów uczenia się w całym procesie kształcenia, jest stale ewaluowane i doskonalone. Ewaluacja ta odbywa się, podobnie jak w przypadku procedur dotyczących udziału interesariuszy, w określaniu efektów uczenia się poprzez: regularną analizę i ocenę dokumentacji pracy Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia; regularną ocenę przez Instytutowy oraz Uczelniany Zespół ds. Jakości wyników hospitacji zajęć dydaktycznych oraz wyników sprawdzianów kompetencyjnych; analizę danych: wskaźników ubytku z procesu kształcenia (wskaźniki skreślenia z listy studentów, wskaźnik powtarzania roku), liczby godzin (pensum), liczebności grup, liczby skarg studenckich; regularne przeglądy procesów/procedur, których celem jest ocena realizacji działań strategicznych w obszarze monitorowania efektów uczenia się, ocena podjętych działań korygujących lub zapobiegawczych, dyskusowanie i planowanie działań w zakresie poprawy jakości i rozwoju systemu zarządzania jakością w zakresie monitorowania efektów uczenia się, sprawdzanie przez dziekanów/prodziekanów protokołów z sesji zaliczeniowych i egzaminacyjnych, pomoc opiekunów kierunków w przypadku trudności studentów.

Analizy wyników nauczania dokonuje Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Odbywa się ona na koniec semestru a jej wyniki służą doskonaleniu procesu kształcenia i uczenia się studentów.

3.5. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie studiów i Systemie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się osiągniętych przez studenta ma na celu stałe doskonalenie procesu kształcenia zarówno co do merytorycznych treści przekazywanych w ramach wykładów, ćwiczeń, seminariów, konwersatoriów i warsztatów, jak i formy ich realizacji. Stosowane metody weryfikacji kształcenia na kierunku psychologia zostały dostosowane do praktycznego profilu kształcenia. Do podstawowych metod weryfikacji należą: egzaminy pisemne i ustne, testy, kolokwia, projekty, prace zaliczeniowe, wypełnione dzienniki praktyk oraz prace dyplomowe. Warunkiem uzyskania kwalifikacji (dyplomu) przez studenta kierunku psychologia

jest osiągnięcie wszystkich założonych w programie studiów efektów uczenia się. Opracowany w Uczelni wzór sylabusu pozwala wykazać i zweryfikować, czy przewidywane efekty uczenia są spójne z określonymi w programie treściami i celami nauczania i metodami dydaktycznymi, co umożliwia – zarówno nauczycielom akademickim, jak i Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia – ocenić, w jakim stopniu sposób realizacja modułów kształcenia przyczynia się do osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów.

3.6. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowaniu właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Opis rodzajów, tematyki i metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.

Skuteczność osiągnięcia założonych dla poszczególnych przedmiotów na kierunku psychologia studiów efektów ma swoje odzwierciedlenie w pracach pisemnych, testach, projektach, raportach z badań, zaliczeniach i egzaminach ustnych. Tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych oraz projektów odnosi się bezpośrednio do przedmiotu, a w jego ramach do treści kształcenia, które studenci zgodnie z sylabusem mają przyswoić. Pisemne prace egzaminacyjne zawierają najczęściej pytania typu otwartego wymagające udokumentowania przez studenta posiadanej wiedzy. Stosowane są również pytania problemowe wymagające od studenta umiejętności wiedzy teoretycznej i wykorzystania jej w rozwiązaniu konkretnego problemu. Ocena pracy egzaminacyjnej uwarunkowana jest stopniem opanowanej wiedzy. Stosowane na ocenianym kierunku testy mają zróżnicowany charakter. Są jedno - lub wielokrotnego wyboru, zawierają najczęściej pytania zamknięte. Praktyka wskazuje, że dominującymi są testy. Sposób przeprowadzania testu przybiera postać elektroniczną lub tradycyjną. Oceniane są na podstawie skali ocen uprzednio wskazanej przez prowadzącego a studenci mają prawo zapoznania się z własnymi osiągnięciami w tym zakresie. Projekty realizowane są przez studentów indywidualnie lub w grupach. Przygotowany projekt jest prezentowany w formie ustnej lub w postaci prezentacji multimedialnej a jego ocena także uwarunkowana jest stopniem realizacji celów projektu i jego istotnych elementów. Raport prezentuje wyniki badania przeprowadzonego przez studenta i przedstawiany jest w formie ustnej bądź wykresów, tabel i diagramów. W obszarach efektów uczenia się, gdzie

studenci poznają narzędzia psychometryczne, kwestionariusze, testy projekcyjne i zdobywają umiejętność przeprowadzania badań diagnostycznych oraz interpretacji otrzymanych wyników, oceną efektów kształcenia jest praca zaliczeniowa w postaci realnie przeprowadzonych badań diagnostycznych pacjenta/klienta pod opieką nauczyciela/psychologa.

Tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych.

Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z zakładanymi efektami uczenia się. Uwzględnia aktualne kierunki badań związane z psychologią, obszary aktywności zawodowej jak i potrzeby społeczne. Jest także zorientowana na studenta i jego zainteresowania badawcze co motywuje do aktywnego udziału w procesie uczenia się. Na kierunku psychologia dominują prace o charakterze empirycznym pogłębiające umiejętności praktyczne.

Tematyka prac magisterskich koreluje z zainteresowaniami badawczymi studenta oraz prowadzonymi badaniami naukowymi promotora uwzględniając tematykę prowadzonych seminariów. Problematyka seminarium magisterskiego obejmuje obszar psychologii emocji i motywacji, psychologii poznania, osobowości, aspektów psychopatologii, psychologii klinicznej, neuropsychologii, psychologii sądowej, psychologia zdrowia, psychologii twórczości.

Poruszane obszary w pracach dyplomowych to między innymi uwarunkowania psychologiczne, m.in. osobowościowe zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, aspekty psychospołeczne zaburzeń psychicznych i chorób cywilizacyjnych, badania związane z obszarem badań EEG- biofeedback i neurofeedbackiem, seksualność u chorych na stwardnienie rozsiane, doświadczenia różnych zaburzeń zdrowia psychicznego a jakość życia, osobowościowy mechanizm konformizmu i nonkonformizmu.

Tematyka pracy dyplomowej jest ustalana z promotorem na seminarium dyplomowym, a jego ostateczny kształt zatwierdzany jest przez Zespół ds. Jakości Kształcenia, powołany przez Rektora. Odbywa się to poprzez złożenie przez studenta, do zatwierdzenia przez Zespół, Karty tematu pracy dyplomowej, która zawiera proponowany temat, opis celu pracy i proponowaną literaturę. Zgodnie z przyjętymi w Uczelni zasadami pisania pracy dyplomowej (dostępnymi na stronie internetowej Uczelni) dyplomant powinien udowodnić opanowanie umiejętności właściwych dla kierunku studiów oraz specyfiki związanej z obszarem kształcenia. Magistrant w trakcie pisania pracy dyplomowej wykazuje się umiejętnością opracowywania naukowego projektu badawczego, w tym formułowania problemów i hipotez badawczych, który jest zobligowany weryfikować za pomocą psychologicznych metod naukowych. Ponadto wykazuje się umiejętnością wnioskowania i wykorzystywania informacji zawartych w części teoretycznej w przygotowaniu części empirycznej (metodologii badań własnych, analizy i dyskusji

wyników) oraz umiejętność wyszukiwania i wykorzystywania literatury naukowej i materiałów źródłowych. Magistrant piszący pracę zdobywa umiejętności doboru właściwych metod, narzędzi i technik badawczych, dyskusji wyników badań, omówienia stanu badań i formułowania wniosków z badań własnych.

Praca dyplomowa stanowi ostateczną weryfikację osiągniętych efektów uczenia się. Jest przygotowywana pod nadzorem promotora w trakcie seminarium dyplomowego, które trwa 4 semestry (VII, VIII, IX, X) Etapowanie postępów przygotowania pracy dyplomowej potwierdzone jest zaliczeniem seminarium. Praca dyplomowa podlega ocenie promotora i recenzenta.

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.

Sposób dokumentowania efektów uczenia się uwarunkowany jest, przyjętą przez nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne zajęcia dydaktyczne, metodą weryfikacji osiągnięć studentów. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne w WSH są obowiązani archiwizować w postaci papierowej lub elektronicznej dokumentację przebiegu egzaminów: testy, prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, co najmniej do końca kolejnego semestru przypadającego po przeprowadzeniu danego zaliczenia lub egzaminu. W przypadku egzaminów i zaliczeń ustnych nauczyciel akademicki przygotowuje wykaz zagadnień obejmujący treści kształcenia, których opanowanie przez studenta potwierdzi osiągnięte przez niego efekty uczenia się założone dla danego przedmiotu oraz określa kryteria oceniania, których wersję papierową lub elektroniczną archiwizuje. W sytuacji, gdy efekty uczenia się weryfikowane są pisemnymi egzaminami i zaliczeniami, które najczęściej przybierają postać testów, okresowych prac kontrolnych w formie kolokwium, nauczyciele akademicy opracowują w wersji papierowej lub elektronicznej matryce testów/kolokwium uwzględniające zakładane efekty uczenia się, kryteria oceniania stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta przygotowującego projekt, prezentację, raport z badań lub inną pracę, polegają na opracowaniu zestawu czynności/pytań/zagadnień obejmujących efekty kształcenia dla danego przedmiotu wraz z kryteriami oceniania.

Stwierdzenie, że każdy z założonych efektów uczenia się został – przynajmniej w minimalnym, akceptowalnym stopniu – osiągnięty przez studenta stanowi podstawę do uznania, że efekty uczenia się dla przedmiotu – jako całość – zostały osiągnięte, co stanowi z kolei podstawę do zaliczenia przedmiotu. W sytuacjach konfliktowych studenci mogą występować o przeprowadzenie komisyjnego zaliczenia bądź egzaminu, który jest dokumentowany protokołem podpisanym przez członków Komisji. Całościowa ocena stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się stanowi podstawę do wystawienia oceny z

przedmiotu. Ocena taka ma formę wybranego elementu z przyjętej wielowartościowej skali ocen (ocena ze zbioru: 2; 3; 3.5; 4; 4.5;5).

Efekty uczenia się nabywane są także poprzez realizację praktyk zawodowych, które stanowią immanentną część planów studiów i procesu kształcenia. Efekty uczenia się nabyte w trakcie praktyki zawodowej są dokumentowane w dzienniku praktyk, który zawiera m.in. opis osiągnięć na praktykach zawodowych, efekty uczenia się przewidziane do realizacji w ramach praktyk i ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się określoną przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji. Dziennik praktyk jest archiwizowany w teczce studenta.

Procedura dyplomowania i warunki zaliczenia przedmiotów zawarte są w Regulaminie Studiów. Udokumentowanie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów następuje również poprzez weryfikację treści prac dyplomowych pod kątem ewentualnego naruszenia prawa własności intelektualnej. Aktualnie Uczelnia korzysta z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Przebieg osiągnięć studentów w każdym semestrze potwierdzany jest wpisem do WU, papierową formą protokołów z ćwiczeń i egzaminów podpisanych przez prowadzącego przedmiot. W systemie Wirtualnej Uczelni sporządzane są także karty okresowych osiągnięć studenta.

W przypadku egzaminów dyplomowych/magisterskich dokumentowanie efektów uczenia się następuje przez szersze gremium z udziałem przewodniczącego komisji, promotora i recenzenta. Przebieg egzaminu dyplomowego dokumentowany jest protokołem podpisanym przez członków komisji egzaminacyjnej, zawierającym treść pytań egzaminacyjnych obejmujących założone efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, ocena odpowiedzi studenta, oceny zawarte w recenzjach, średnią ze studiów oraz ostateczny wynik egzaminu dyplomowego. Nierozłącznym elementem egzaminu dyplomowego jest przeprowadzenie sprawdzianu kompetencyjnego, jego wynik potwierdzony jest w Karcie wyniku sprawdzianu kompetencyjnego. Karta stanowi przedmiot analizy Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Wymagane Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 września 2016 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz.U. z 2016r. poz. 1554) dokumenty umieszczone w teczkach akt osobowych studentów są archiwizowane i przechowywane w archiwum uczelni przez okres 50 lat.

Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

W celu pozyskania informacji o aktywności zawodowej absolwentów kierunku psychologia i ich pozycji na rynku pracy prowadzony jest cykliczny monitoring kariery zawodowej absolwentów. Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, wprowadziła ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA). Uwzględnione w badaniu wskaźniki dotyczące: wynagrodzenia ogółem, wynagrodzenia w odniesieniu do miejsca zamieszkania, czasu poszukiwania pracy etatowej, ryzyka bycia bezrobotnym oraz

ryzyka bycia bezrobotnym w odniesieniu do miejsca zamieszkania sytuują absolwentów kierunku psychologia WSH na bardzo wysokich miejscach zarówno na tle innych uczelni w województwie śląskim jak i w kraju.

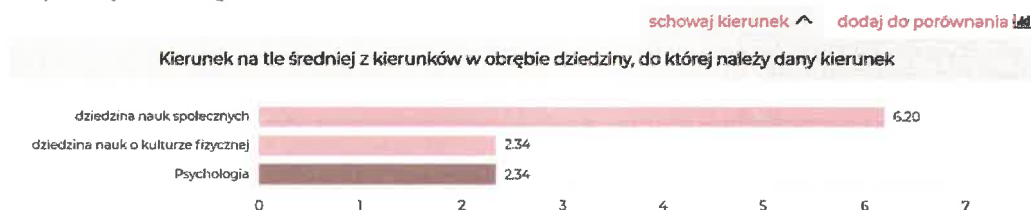
Z przedstawionych danych wynika, że absolwent studiów jednolitych magisterskich kierunku psychologia w rankingu 2017, w skali całego kraju we wskaźniku "ryzyko bezrobocia w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu" jest bardzo niskie i wynosi 2,34%. Psychologia w WSH plasuje się w czołówce -na 5 miejscu- w skali wszystkich uczelni krajowych kształcących studentów kierunku psychologia (studia stacjonarne). Porównując wskaźniki w powiecie zamieszkania absolwenta na tle Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Humanistyczno -Społecznego - Wyższa Szkoła Humanitas zajmuje 1 miejsce, zarówno w czasie poszukiwania pracy etatowej (0,38) i wskaźnika ryzyka bycia bezrobotnym. Średnie miesięczne wynagrodzenie ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie naszego absolwenta psychologii pozycjonuje na 2 miejscu w skali całego kraju i na 1 miejscu w zestawieniu z UŚ i SWPS.

Poniżej przedstawiono dane statystyczne i ranking wygenerowane z systemu monitorowania ekonomicznych losów absolwentów szkół wyższych(ELA).

Źródło: <https://ela.nauka.gov.pl>, data odczytu 2020.01.05., godz. 1:39

1. Dane statystyczne w skali kraju

1. Psychologia 2.34
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu
Stacjonarne jednolite magisterskie

➤ Ryzyko bycia bezrobotnym (%) (Procent czasu, w którym przeciętny absolwent był bezrobotny w pierwszym roku po dyplomie)

Absolwent psychologii WSH plasuje się w pierwszej piątce w rankingu uczelni krajowych.

1. Psychologia Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie Stacjonarne jednolite magisterskie	0.91
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania	
2. Psychologia Uniwersytet Warszawski Stacjonarne jednolite magisterskie	1.89
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania	
3. Psychologia Uniwersytet Gdański Stacjonarne jednolite magisterskie	2.07
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania	
4. Psychologia Uniwersytet Wrocławski Stacjonarne jednolite magisterskie	2.18
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania	
5. Psychologia Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu Stacjonarne jednolite magisterskie	2.34

➤ Średnie miesięczne wynagrodzenie ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie

Absolwent psychologii WSH zajmuje 2 miejsce w porównaniu z uczelniami w Polsce kształcących psychologów .

1. Psychologia Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi Niestacjonarne, jednolite magisterskie	4167.45
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	
2. Psychologia Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu Stacjonarne, jednolite magisterskie	4046.09
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	
3. Psychologia Wyższa Szkoła Biznesu - National Louis University z siedzibą w Nowym Sączu Niestacjonarne, jednolite magisterskie	4016.01
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	
4. Psychologia Wyższa Szkoła Administracji Publicznej imienia Stanisława Staszica w Białymstoku Niestacjonarne, jednolite magisterskie	3738.82
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	
5. Psychologia Uniwersytet Warszawski Niestacjonarne, jednolite magisterskie	3711.68

➤ Czas poszukiwania pracy etatowej (*miesiące*)

Absolwent psychologii WSH pozycjonuje się na 3 miejscu w skali kraju w czasie poszukiwania pracy w obszarze psychologa.

1. Psychologia Wyższa Szkoła Administracji Publicznej imienia Stanisława Staszica w Białymstoku Niestacjonarne, jednolite magisterskie	0.00
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	
2. Psychologia Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi Niestacjonarne, jednolite magisterskie	0.19
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	
3. Psychologia Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu Stacjonarne, jednolite magisterskie	0.38
zobacz kierunek ^ dodaj do porównania 📄	

2. Dane statystyczne w skali województwa śląskiego

➤ Ryzyko bycia bezrobotnym (%) (*Procent czasu, w którym przeciętny absolwent był bezrobotny w pierwszym roku po dyplomie*) w województwie śląskim

Absolwent psychologii WSH zajmuje 1 miejsce w rankingu uczelni w województwie śląskim.

1. Psychologia Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu Stacjonarne jednolite magisterskie	2.34
zobacz kierunek dodaj do porównania	
2. Psychologia Uniwersytet Śląski w Katowicach Stacjonarne jednolite magisterskie	4.78
zobacz kierunek dodaj do porównania	
3. Psychologia SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny z siedzibą w Warszawie Stacjonarne jednolite magisterskie	7.92
zobacz kierunek dodaj do porównania	

➤ Ryzyko bezrobocia w stosunku do stopy bezrobocia w powiecie zamieszkania
(*Proporcja ryzyka bycia bezrobotnym do stopy bezrobocia w powiecie zamieszkania
absolwenta w pierwszym roku po dyplomie; im mniejsza wartość, tym lepiej*)

Absolwent psychologii WSH zajmuje 1 miejsce w rankingu uczelni w województwie śląskim.

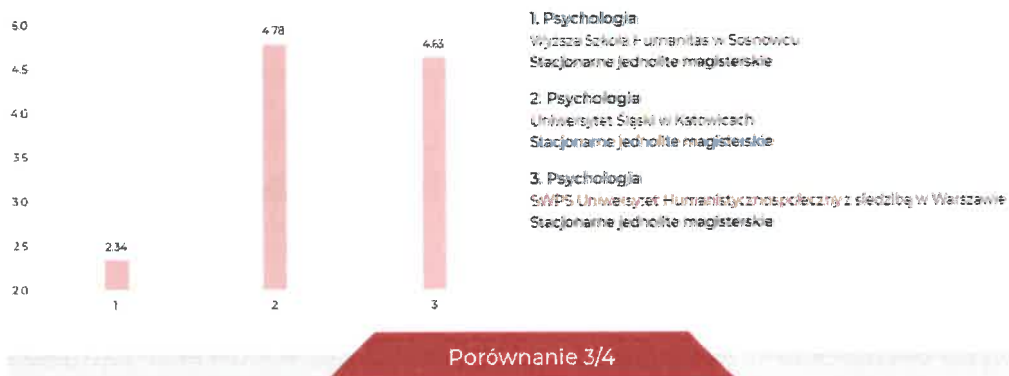
1. Psychologia Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu Stacjonarne jednolite magisterskie	0.91
zobacz kierunek dodaj do porównania	
2. Psychologia Uniwersytet Śląski w Katowicach Stacjonarne jednolite magisterskie	1.00
zobacz kierunek dodaj do porównania	
3. Psychologia SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny z siedzibą w Warszawie Stacjonarne jednolite magisterskie	1.70
zobacz kierunek dodaj do porównania	
1. Psychologia Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu Stacjonarne jednolite magisterskie	0.91
schowaj kierunek dodaj do porównania	

3. Porównanie wskaźników absolwenta kierunku psychologia WSH z Uniwersytetem Śląskim i Uniwersytetem SWPS

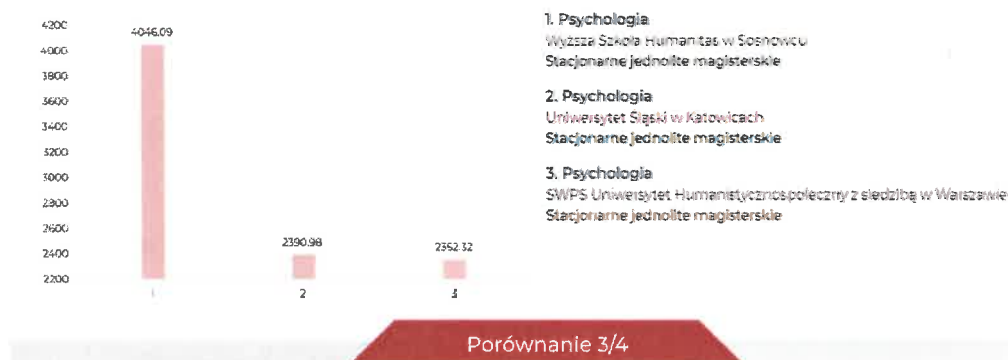
➤ Ryzyko bycia bezrobotnym (%) (*Procent czasu, w którym przeciętny absolwent był bezrobotny w pierwszym roku po dyplomie*)

Absolwent psychologii WSH w rankingu zajmuje 1 miejsce- 2,34%.

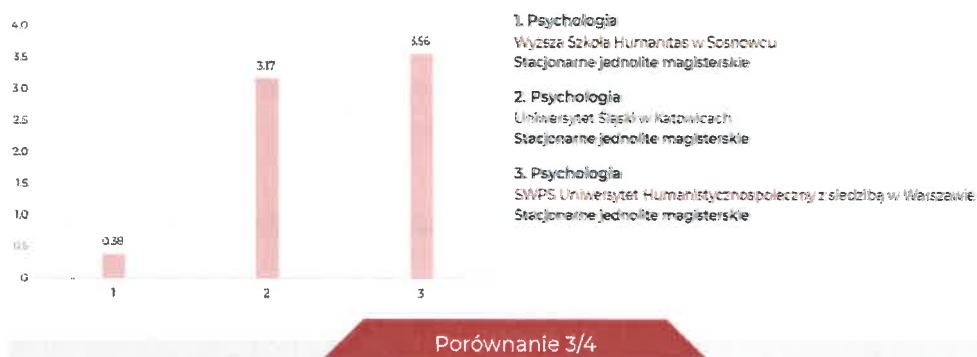
➤ Średnie miesięczne wynagrodzenie ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie

Absolwent psychologii WSH w rankingu zajmuje 1 miejsce, średnie miesięczne wynagrodzenie 4046,09 zł.

➤ Czas poszukiwania pracy etatowej (miesiące)

Absolwent psychologii WSH w rankingu zajmuje 1 miejsce.

Analizując powyższe wskaźniki ujęte w systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) można wnioskować, że oferta kształcenia na kierunku psychologia w WSH wpisuje się w budowanie silnego ośrodka akademickiego zapewniającego transfer wiedzy do praktyki oraz kreowania rozwoju społecznego, zgodnie z potrzebami społeczno-gospodarczymi.

Niezależnie od systemu ELA w Uczelni monitorowanie losów absolwentów prowadzi Centrum Karier WSH i realizowane jest poprzez przeprowadzanie regularnych badań empirycznych dwojakiego rodzaju: badań z wykorzystaniem ankiety elektronicznej dostępnej w serwisie internetowym uczelni oraz badania z wykorzystaniem metody wywiadu pogłębionego. Narzędzia badawcze obejmują pytania dotyczące w szczególności: kontynuowania kształcenia po ukończeniu nauki w WSH i uzyskiwania przez absolwenta nowych kwalifikacji zawodowych, problematyki związanej z wejściem na rynek pracy oraz charakteru i satysfakcji z pracy zawodowej. Zaproszenie do udziału w badaniach z wykorzystaniem ankiety elektronicznej rozsyłane jest do wszystkich absolwentów kierunku w roku ukończeniu studiów, a następnie po trzech i pięciu latach. Zaproszenie to zawiera odnośnik do ankiety. Z kolei zaproszenie do udziału w badaniu z wykorzystaniem metody wywiadu pogłębionego rozsyłane jest do losowo wybranych absolwentów kierunku po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów. Wnioski z badań Centrum Karier i ogólnopolskiego systemu monitorowania ELA są przekazywane w formie raportu Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia i wykorzystywane w procesie modernizowania planów i programów studiów do potrzeb rynku pracy oraz zwiększenia satysfakcji studentów. Uzyskane wyniki monitoringu uczelnianego dokumentują, że ponad połowa ankietowanych absolwentów wskazywała na potrzebę wprowadzenia większej ilości godzin zajęć z obszaru psychoterapii.

Wychodząc na przeciw oczekiwaniom absolwentów oraz analizując zapotrzebowanie rynku pracy i mając na uwadze nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz.U. 2019, poz. 226) została wprowadzona nowa dziedzina, w której można uzyskać tytuł specjalisty - psychoterapia dzieci i młodzieży. Obecnie pracownicy Instytutu Psychologii opracowują program kształcenia nowej ścieżki specjalnościowej **Psychoterapia z elementami diagnozy klinicznej**, gdzie duży blok zajęciowy zostanie poświęcony psychoterapii dzieci i młodzieży.

Absolwenci kierunku psychologia WSH podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe podejmując kształcenie kwalifikacyjne w zawodzie psychologa i zdobywają kolejne uprawnienia w zawodzie psychologa. Najczęściej wybierają kształcenie na studiach podyplomowych z zakresu psychologii transportu, przygotowania do zawodu nauczyciela oraz w obszarze specjalizacji klinicznej, neuropsychologii i kursach z obszaru psychoterapii zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia. 3 absolwentów kierunku psychologia WSH podjęło działania rozwoju naukowego i kontynuację nauki na studiach III stopnia z obszaru psychologii oraz zarządzania.

Uczelnia w ramach projektu UE jest w trakcie opracowywania strategii i programu wsparcia adresowanego do studentów w formie **"Strategii Aktywizacji**

Zawodowej Studentów WSH". Założeniem STRATEGII jest udzielanie studentom sprofilowanego wsparcia oraz udzielanie wsparcia dostosowanego do efektów kształcenia na studiowanych przez nich kierunkach. Aktywizacja zawodowa studentów będzie obejmowała między innymi indywidualne poradnictwo zawodowe, coaching kariery, doradztwo z zakładania firmy oraz inne działania odpowiadające aktualnym potrzebom studentów (np. warsztaty z europejskiego rynku pracy). Funkcję eksperta merytorycznego projektu pełni nauczyciel akademicki Instytutu Psychologii dr Marek Kuźnik.

Programy Strategii Aktywizacji Zawodowej Studentów WSH powstanie w oparciu o efekty kształcenia i potrzeby rynku pracy (w szczególności pracodawców), co w sposób bezpośredni przekłada się na wzrost kompetencji pożądaných i zatrudnienia wśród studentów WSH.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Spośród zatrudnionych w Uczelni nauczycieli akademickich, a także osób współpracujących z Uczelnią w formule cywilnoprawnej blisko 70 osób jest zaangażowanych w kształcenie studentów ocenianego kierunku studiów psychologia. W grupie nauczycieli 1 osoba posiada tytuł profesora zwyczajnego, 8 osób tytuł doktora habilitowanego, 16 osób tytuł doktora. Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne uwzględnia założone efekty kształcenia, dlatego w zależności od przynależności do zdefiniowanych grup pracowników (stanowiska badawczo-dydaktyczne, stanowiska dydaktyczne) lub współpracowników, prezentują one bogaty i ciągle aktualizowany dorobek naukowy oraz doświadczenie praktyczne. Większość ze wskazanych osób posiada udokumentowane osiągnięcia w zakresie aktywności w strukturach podmiotów ze sfery działalności zawodowej w obszarze szeroko ujętej psychologii, medycyny, dziedziny nauk humanistycznych (szczegóły zawiera opis kadry dla ocenianego kierunku studiów). Tego rodzaju efekt zapewnia stała i systemowa procedura doboru kadry z wykorzystaniem opinii i propozycji zespołów ds. jakości kształcenia, w skład których wchodzi m. in. przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studenci, a także zorganizowany proces oceny kadry z uwzględnieniem osiągnięć spoza szkolnictwa wyższego oraz opinii studentów. Element opinii studentów jest szczególnie widoczny w kontekście oceny działalności dydaktycznej, gdzie elektroniczna ankietyzacja stanowi istotny element uwarunkowanej statutowo oceny nauczycieli akademickich. Co istotne, studencki element oceny kadry dydaktycznej ocenianego kierunku studiów stanowi także podstawę do definiowania zadań określonych w zakresie obowiązków nauczycieli akademickich WSH, jak choćby w kontekście prac organizacyjnych związanych z procesem dydaktycznym (opracowywanie skryptów i innych materiałów dydaktycznych, zajęcia terenowe). W koncepcji planu studiów na ocenianym kierunku uwzględniono także zajęcia dydaktyczne, które pozwalają włączać studentów w obszar pracy naukowej. Służy temu odpowiednio skonstruowany program seminarium

dyplomowych, obejmujący w szczególności treści metodologiczne oraz zasady pisarstwa naukowego, a także włączanie studentów do prac związanych z przygotowaniem oraz realizacją projektów badawczych, konferencji naukowych, jak choćby cyklicznych Światowych Dni Mózgu.

W 2013 roku Uczelnia rozpoczęła kształcenie studentów na kierunku psychologia o profilu ogólnoakademickim, realizując od początku założenia rozwoju naukowego pracowników i angażowanie, wspieranie naszych studentów w działania badawcze. W związku ze zmieniającymi się przepisami prawa zostaliśmy zobligowani Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce do przeprowadzenia rekrutacji na studia o profilu praktycznym. Mimo, iż realizowane są całe cykle kształcenia o profilu ogólnoakademickim, Uczelnia i Instytut Psychologii dużą wagę przywiązywał i przywiązuje do kształcenia zawodowego psychologa, czego wyrazem są pozytywne opinie pracodawców zatrudniających naszych absolwentów oraz nauczycieli akademickich z innych uczelni w województwie śląskim. Absolwent studiów jednolitych magisterskich uzyskuje uprawnienia do wykonywania zawodu psychologa, dlatego tak istotne jest kształcenie praktyczne z obszaru psychologii. Strategią Władz Uczelni oraz Instytutu Psychologii jest dalszy rozwój naukowy i dydaktyczny oraz poddanie się ocenie parametryzacji kierunku psychologia.

W tym kontekście warto wymienić ostatnie osiągnięcia naukowe naszej kadry badawczo-dydaktycznej:

Monografie

1. Czarnecki K.M., Kowolik P., Tomaszewska W.: *Twórcza aktywność profesjologiczna i profesjonalna seniorów polskich*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018.
2. Manek A.M.: *Psychopatologia pracy*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018.
3. Szopiński J.: *Rozwój osobisty – prawdziwe historie*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018.
4. Czarnecki K.M., Pierulewicz B., Kowolik P. (oprac.): *Nowy leksykon profesjologiczny*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2017.
5. Czarnecki K.M.: *Profesjologia*. Wyd. II zmienione i poszerzone. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2016.
6. Kornaszewska-Polak M. (red.): *Asystentura rodziny. Teoria, praktyka, badania*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2016.
7. Czarnecki K.M.: *Psychologia zmian rozwojowych człowieka*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2015.
8. Kornaszewska-Polak M. (red.): *Wystarczająco dobre życie. Konteksty psychologiczne*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2015.

9. Czarnecki K.M.: *Psychologia różnic indywidualnych cech człowieka*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2014.

Przygotowane monografie do druku w 2020r:

- prof. Taťjana Búgelová, Lena Čupková, *The Life and Work of Elders in the Light of Theories and Research Studies*.

- dr hab Zenon Uchnast, *Narzędzia pomiaru różnic indywidualnych: Podejście skoncentrowane na osobie*.

- dr Jacek Olszewski, *Funkcjonowanie psychospołeczne osób z chorobami zagrażającymi życiu*.

Rozdziały w monografiach

1. Dobrakowski P., Nowak H., Tomczyk K., Łabuz-Roszak B.: *Ocena wiedzy dorosłych użytkowników forów o zdrowiu na temat żywieniowej prewencji chorób neurodegeneracyjnych - potrzeba edukacji dotyczącej żywienia neuroprotektynowego w społeczeństwie polskim*. W: *Edukacja jutra. Wiedza i edukacja w egzystencji współczesnego człowieka*, red. A. Kamińska, O. Oleśniewicz. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 401-411.

2. Dobrakowski P., Rachwaniec-Szczecińska Ż.: *Narzekanie - wielofunkcyjna aktywność społeczna Polaków*. W: *Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka*, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 161-168.

3. Kaczmarczyk M.M., Bulzak A.: *Rozwijanie aktywności edukacyjnej mieszkańców jako wyzwanie polityki samorządowej w gminach wiejskich na przykładzie Kleszczowa*. W: *Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka*, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 13-24.

4. Manek A.M.: *Wokół kształtowania się profesjonalnych kompetencji psychologa. Doniesienie z badań*. W: *Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka*, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 91-101.

5. Olszewski J.: *Aktywność zaradcza w obliczu stresujących wydarzeń życiowych u osób z zaburzeniami lękowymi oraz osób zdrowych*. W: *Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka*, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 193-203.

6. Olszewski J.: *Aktywne radzenie sobie z trudnościami życiowymi a satysfakcja z życia i nastawienie lękowe u osób starszych*. W: *Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka*, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 151-160.

7. Radacki A.: *Nauczycielu - czy zagraża Ci wypalenie?* W: *Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka*, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 109-117.

8. Szaszkiewicz M.: *Sytuacja psychiczna pracowników instytucji penitencjarnych*. W: Wybrane obszary edukacyjnej, zawodowej i społecznej aktywności człowieka, red. M. Lewandowski. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2018, s. 103-108.
9. Dobrakowski P., Łabuz-Roszak B., Horyniecki M., Tabor M., Bochenek A., Szczygieł J., Roszak M.: *Wiedza na temat udaru mózgu wśród studentów uczelni medycznej i niemedycznej – potrzeba edukacji prozdrowotnej w społeczeństwie polskim*. W: Edukacja jutra. Kierunki rozwoju współczesnej edukacji. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2017, s. 225-236.
10. Szopiński J.: *Psychologiczne wyznaczniki innowacyjności. Jak je rozwijać?* W: Wybrane aspekty dotyczące człowieka współczesnej cywilizacji : nauka, edukacja, rynek pracy, red. Cz. Plewka. Koszalin: Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, 2017, s. 63-91.
11. Szopiński J.: *Zranienia w rodzinie – kompleks Elektry*. W: Rodzicielstwo w wybranych zagadnieniach pedagogicznych, red. D. Opozda, M. Leśniak. Lublin: Katedra Pedagogiki Rodziny Instytutu Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, 2017, s. 193-202.
12. Adamczyk M., Bulzak A., Lis S.: *Poczucie jakości życia u młodzieży doświadczającej przemocy w rodzinie*. W: Wystarczająco dobre życie. Konteksty psychologiczne. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2015, s. 61-74.
13. Kornaszewska-Polak M., Stelmach S.: *Styl radzenia sobie ze stresem a poziom satysfakcji małżeńskiej*. W: Wystarczająco dobre życie. Konteksty psychologiczne. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2015, s. 117-130.
14. Kornaszewska-Polak M.: *(Nie) wystarczająco dobra matka. Analiza sytuacji kobiet będących matkami*. W: Wystarczająco dobre życie. Konteksty psychologiczne. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2015, s. 91-104.
15. Czarnecki K.M.: *Związek pedagogiki z psychologią w twórczości pedagogicznej prof. zw. dr. hab. Bogdana Suchodolskiego*. W: O pedagogice Profesora Bogdana Suchodolskiego w 110. rocznicę urodzin. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2014, s. 110-127.
16. Czarnecki K.M.: *Treści psychologiczne w pracach naukowych prof. dr. Jerzego Koplą*. W: Jak możliwy jest dialog? Księga jubileuszowa dedykowana prof. dr hab. Jerzemu Koplowi - JM Rektorowi Wyższej Szkoły Humanitas w 70. rocznicę urodzin. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2014, s. 23-28.
17. Kornaszewska-Polak M.: *Dialog w perspektywie osobowej*. W: Jak możliwy jest dialog? Księga jubileuszowa dedykowana prof. dr hab. Jerzemu Koplowi - JM Rektorowi Wyższej Szkoły Humanitas w 70. rocznicę urodzin. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, 2014, s. 89-99.
18. Kornaszewska-Polak M.: *Sytuacje trudne w małżeństwie. Analiza dynamiki konfliktu małżeńskiego: angażowanie - dystansowanie się*. W: Człowiek wobec sytuacji

trudnych : poradnictwo i terapia, red. J. Dzierżanowska-Peszko, P. Landwójtowicz. Opole: Uniwersytet Opolski, 2014, s. 87-109.

Artykuły w czasopismach

1. - K. Kocoń-Rychter, K., Ferdyn, E., Kwatera, A., Okulicz-Kozaryn, K. (2019). Good Behavior Game – alternatywa dla tradycyjnych metod zarządzania klasą. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika* 20/2019. Str. 165-177 - **współautorstwo studenta psychologii WSH**
2. Dobrakowski P., Łebecka G.: *Individualized Neurofeedback Training May Help Achieve Long-Term Improvement of Working Memory in Children With ADHD*. "Clinical EEG and Neuroscience" 2019 (Article in press) - **współautorstwo studenta psychologii WSH**
3. Dobrakowski P., Łabuz-Roszak B., Niewiadomska E., Kubicka-Bączek, K., Skrzypek M., Tyrpień-Golder K., Majewska A., Matejczyk A., Pierzchała K.: *Prevalence of pain in patients with multiple sclerosis and its association with anxiety, depressive symptoms and quality of life*. "Psychiatria Polska" 2019 nr 53 z. 2 s. 475-486.
4. Dobrakowski P., Torbus-Paluszczak M., Łabuz-Roszak B., Niewiadomska E., Kubicka-Bączek K.: *Psychometric and neurophysiological assessment of cognitive functions in patients with multiple sclerosis with reference to the optical coherence tomography*. "EUROPEAN JOURNAL OF NEUROLOGY" nr 26 s. 781.
5. Dobrakowski P., Skalski S.: *Personality changes in HIV-infected patients who have been receiving highly active antiretroviral therapy*. "HIV & AIDS REVIEW" nr 18 z. 3 s. 165-175. - **współautorstwo studenta psychologii WSH**
6. Dobrakowski P., Maszczyk A., Zak M., Gozdowski P., Krawczyk M., Malecki A., Stastny P., Zajac T.: *Differences in motivation during the bench press movement with progressive loads using EEG analysis*. "BIOLOGY OF SPORT" nr 36 z. 4 s. 351-356.
7. Bugelova T., Mikulaskova G., Adamczyk M.: *Relationship to work and learning across three generations*. „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 18, s. 91-102.
8. Dobrakowski P., Bilińska A., Adamek B., Rybus-Kalinowska B., Becelowski M., Łabuz-Roszak B.: *Wpływ mediów na modyfikację sposobu odżywiania u młodych kobiet*. „Public Health Forum” 2018, nr 3(46), s. 125-130.
9. Kocoń-Rychter K.: *Przydatność szkolnej interwencji profilaktycznej w placówce edukacyjnej. Wyniki badań ewaluacyjnych*. „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 16, s. 213-224.
10. Kocoń-Rychter K., Ferdyn E., Kubiak M., Suchy A., Zakrzewska A.: *Youth subcultures in the 2nd decade of the 21st century*. „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 18, s. 115-125. - **współautorstwo studenta psychologii WSH**
11. Manek A.M.: *Between involvement and burnout. How do teachers estimate their person-organization fit?* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 17, s. 189-198.

12. Mateja A.: *Specification of functioning in a close interpersonal relationship of women with the tendency of depression. Education in identifying the depressive tendency.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 18, s. 103-113!

13. Olszewski J.: *Correlations between forms of emotional health and coping with stress in the context of health education people who experienced malignant tumours.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 16, s. 407-417.

14. Piekorz M.: *Uwagi o języku współczesnym młodych Polaków.* „Rocznik Prasoznawczy” 2018, t. 12, s. 117-123.

15. Szopiński J.: *Bariery kreatywności w nauczaniu akademicki.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 16, s. 133-145.

16. Trzeiwczarz A.: *Some aspects of changing attitudes towards mass culture and popular literature which a teacher should know.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2018, nr 16, s. 361-370.

17. Dobrakowski P., Adamczyk-Sowa M., Medrek A., Madej P., Michlicka W.: *Does the gut microbiota influence immunity and inflammation in multiple sclerosis pathophysiology.* „Journal of Immunology Research” 2017, nr 17.

18. Szopiński J.: *Family Determinants of Homosexuality.* „Journal of Human Sexuality” 2017, nr 8, s. 38-60.

19. Szopiński J.: *Vulnerability in family and creativity support by living-learning workshops.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2017, nr 15, s. 277-286.

20. Bulzak A., Adamczyk M., Kordek M.: *Wzajemne relacje między poczuciem humoru, stresem i wypaleniem zawodowym na przykładzie badań w grupie nauczycieli.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2016, nr 13, s. 209-223.

21. Kornaszewska-Polak M., Marcinkowska U., Rogoziński P., Skrzyńska-Rafałowska A.: *Poczucie osamotnienia wśród pacjentów z przewlekłymi schorzeniami płuc. Część 1. Poczucie osamotnienia w bliskich związkach.* „Hygeia Public Health” 2016, nr 51(2), s. 215-220.

22. Kocoń-Rychter K.: *Pilotażowe wdrożenie programu aktywizacji zawodowej JobAssist.* „Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i Praktyka” 2015, nr 12, s. 16-19.

23. Kornaszewska-Polak M.: *Przywiązanie i osamotnienie w bliskich relacjach.* „Roczniki Pedagogiczne” 2015, t. 7(43), nr 3, s. 25-43.

24. Kornaszewska-Polak M.: *Analiza jakości relacji małżeńskich rodziców dziecka niepełnosprawnego w sytuacji stresu psychologicznego.* „Roczniki Pedagogiczne” 2014, t. 6(42), s. 109-128.

25. Kornaszewska-Polak M.: *Kompetencje społeczne i lęk w relacjach interpersonalnych.* „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika” 2014, nr 9, s. 147-158.

Aktualnie realizowane są projekty badawcze, które ściśle korelują z zainteresowaniami naukowymi pracowników i ich działalnością dydaktyczną:

- Efekty synergii w relacjach interpersonalnych i społecznych: Podejście skoncentrowane na osobie - dr hab. Zenon Uchnast, prof. WSH, mgr Agnieszka Mateja, mgr Marta Adamczyk, Komenda Główna Policji w Sosnowcu,

- Przeprowadzenie badań normalizacyjnych testu Figury Złożonej Rey'a na terytorium Polski, dr hab. Zenon Uchnast, prof. WSH, mgr Agnieszka Mateja, mgr Marta Adamczyk, dr Paweł Dobrakowski, dr Katarzyna Kocoń- Rychter, dr Agnieszka Trzewiczarz.
- Związek konfliktowości intrapsychicznej z inteligencją emocjonalną - dr hab. Zenon Uchnast, prof. WSH, mgr Agnieszka Mateja, mgr Marta Adamczyk, dr Katarzyna Kocoń- Rychter
- Wpływ schizofrenii na życie społeczne - dr hab. Zenon Uchnast, prof. WSH, mgr Agnieszka Mateja, mgr Marta Adamczyk.
- Lingwosecuritologia – konteksty i dylematy. Bezpieczeństwo uczestników interakcji w dyskursie kryzysowym- prof. dr hab Jadwiga Stawnicka.
- Zastosowanie lingwistyki kryminalistycznej w wykrywaniu sprawców przestępstw- prof. dr hab Jadwiga Stawnicka.
- Motywacja do korzystania z mediów społecznościowych (SNS) w różnych grupach wiekowych - studenci koła naukowego Instytutu Psychologii, dr Katarzyna Kocoń- Rychter.
- Analiza czynnikowa więzi małżeńskiej oraz autonomia i uwikłanie w rodzinie - dr hab. Józef Szopiński, prof. WSH.
- Zmiany aktywności elektrycznej mózgu w pasmach częstotliwości alfa i theta występujące w trakcie modlitwy/medytacji - dr Paweł Dobrakowski
- Dynamika systemu wartości osób dotkniętych chorobą nowotworową i chorobami układu sercowo-naczyniowego odznaczających się różnymi formami zdrowia emocjonalnego, Dynamika właściwości psychologicznego funkcjonowania kobiet i mężczyzn dotkniętych chorobami układu sercowo-naczyniowego odznaczających się różnymi formami zdrowia emocjonalnego, Formy zdrowia emocjonalnego a obraz siebie kobiet i mężczyzn dotkniętych chorobami układu sercowo-naczyniowego - dr Jacek Olszewski.
- Radzenie sobie ze stresem w kontekście zdrowia emocjonalnego u kobiet i mężczyzn dotkniętych chorobami układu sercowo-naczyniowego - dr Jacek Olszewski, Koło Naukowe Instytutu Psychologii.

Warto nadmienić, że powyższe realizowane granty badawcze finansowane są ze środków budżetowych Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu.

Władze Instytutu Psychologii zachęcają pracowników do ciągłego rozwoju naukowego; publikowania w wysokopunktowanych czasopismach, ubiegania się o granty, nawiązywania współpracy międzynarodowej. Wsparcie zainteresowań naukowych pracowników Instytutu Psychologii znajduje wyraz w organizowanych cyklicznie zebraniach naukowych dla pracowników Instytutu Psychologii.

Ponadto w ramach przyjętej polityki kadrowej Uczelni warto zwrócić uwagę także na:

- a) rozbudowany motywacyjny system stypendialny, uwzględniający rozwój naukowy oraz aktywność publikacyjno-konferencyjną, a także osiągnięcia dydaktyczne,
- b) stałą ofertę udziału w grantach naukowych, wspartą ich obsługą administracyjno-finansową,
- c) organizacyjnie skonstruowany tryb ubiegania się o finansowanie albo współfinansowanie wydawnictw oraz uczestnictwa w konferencjach naukowych, w tym zagranicznych,
- d) stałą ofertę wyjazdu do partnerskich uczelni zagranicznych.

Liczba i struktura kwalifikacji pracowników, jest w naszym przekonaniu właściwa i wystarczająca do obsady poszczególnych zajęć. Władze Instytutu Psychologii dokładają szczególnych starań, by dorobek publikacyjny i/lub doświadczenie praktyczne poszczególnych osób odpowiadało ściśle prowadzonym przez nie zajęciom umożliwiając tym samym studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, na przykład zajęcia z przedmiotów wprowadzających w obszar psychologii (*psychologia poznawcza, emocje i motywacje, osobowość, psychometria*) prowadzą osoby z dorobkiem publikacyjnym w tym obszarze, natomiast zajęcia z psychologii klinicznej, psychologii sądowej, opiniodawstwa i orzecznictwa psychologicznego, diagnozowania, , psychoterapii, przedmiotów specjalnościowych) osoby z doświadczeniem praktycznym oraz po lub w trakcie specjalizacji klinicznej i kursów psychoterapii. Zdecydowana większość kadry prowadzącej zajęcia na kierunku psychologia to nauczyciele bardzo aktywni zawodowo, zaangażowani w pracę naukową i jednocześnie realizująca zadania o charakterze praktycznym. Załącznik obsada zajęć w roku akademickim 2019/2020 zawiera także wykaz zgodności dorobku naukowego i doświadczenia praktycznego nauczycieli akademickich w odniesieniu do prowadzonych zajęć.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatności do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy.

Siedzibą Wyższej Szkoły Humanitas jest budynek położony w Sosnowcu, przy ulicy Kilińskiego 43. Od dnia 20 września 2000 roku budynek ten jest własnością Uczelni. Łączna powierzchnia użytkowa gmachu to 4633,93 m², z czego 1500,00 m² jest wykorzystywanych do celów dydaktycznych. W budynku znajdują się:

1. aula o pojemności 249 miejsc siedzących, wyposażona w ekran automatyczny, rzutnik multimedialny HD i zestaw nagłośnienia wiszącego oraz klimatyzację,
2. cztery sale wykładowe – każda o pojemności 90 miejsc siedzących, wyposażone w ekran automatyczny i rzutnik multimedialny i nagłośnienie,
3. jedenaście sal ćwiczeniowych o pojemności 34 miejsc każda, w tym osiem klimatyzowanych,
4. trzy sale komputerowe wyposażone łącznie w 80 stanowisk komputerowych,
5. biblioteka z czytelnią i wypożyczalnią,
6. centrum poligrafii,
7. mini-księgarnia,

Oprócz bazy lokalowej, która jest w pełni własnością Uczelni, dla potrzeb dydaktycznych wynajmowane są również następujące pomieszczenia:

- aula Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach o pojemności 500 osób,
- aula wykładowa, 2 sale gimnastyczne (w bezpośrednim sąsiedztwie przy ul. Kilińskiego 31 oraz przy ul. Grota Roweckiego 64) oraz 23 sale ćwiczeniowe i sala gimnastyczna Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu (w bezpośrednim sąsiedztwie Uczelni, ul. Kilińskiego 25),

W Uczelni na bieżąco realizowany jest proces doposażenia sal ćwiczeniowych i laboratoriów w nowoczesne pomoce dydaktyczne (rzutniki, nagłośnienie) – obecnie wszystkie sale dydaktyczne posiadają własny sprzęt multimedialny. Sale wykładowe, ćwiczeniowe oraz laboratoria komputerowe są również wyposażone w narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu dydaktycznego. Uczelnia posiada aktualnie następujący zestaw wyposażenia komputerowego:

1. komputery – 130 sztuk,
2. wideoprojektory – 35 sztuk,
3. drukarki – 25 sztuk,
4. laptopy – 20 sztuk,
5. magnetofony z czytnikami CD – 19 sztuk,
6. komputery Wyse – 21 sztuk,
7. kserokopiarki – 6 sztuk,
8. mikroskopy – 14 sztuk,
9. keyboardy – 6 sztuk,
10. tablica multimedialna sztuk -1,
11. kiosk multimedialny – sztuk 1,
12. telewizory ogólnego użytku – 12 sztuk,
13. Interaktywny monitor 65" - 1.

Praktyki zawodowe i zajęcia praktyczne dla studentów kierunku psychologia odbywają się w instytucjach wybieranych przez samych studentów a także w podmiotach, z którymi Uczelnia zawarła stosowne porozumienia. Wszystkie instytucje posiadają infrastrukturę pozwalającą na prowadzenie praktyk studenckich i zajęć praktycznych.

Dla studentów z niepełnosprawnościami Uczelnia zakupiła specjalną platformę, umożliwiającą transport wózków inwalidzkich. W holu Uczelni oraz na piętrach II i III znajdują się telewizory LED o rozdzielczości 55 cali, na których

wyświetlane są bieżące informacje dotyczące planu zajęć. W marcu 2014 roku Uczelnia zamontowała w newralgicznych punktach Uczelni (w auli, dziekanacie i portierni) pętlę indukcyjną, wzmacniającą sygnał dźwiękowy dla studentów niedosłyszących. Studenci zmagający się z dysfunkcjami narządów ruchu mają także do dyspozycji przystosowaną specjalnie dla nich foletę. W czytelni WSH słabowidzący studenci mogą korzystać z dużych monitorów oraz lup powiększających a także wypożyczać dyktafony, w celu rejestrowania treści przekazywanych podczas zajęć. Studenci z niepełnosprawnościami narządów ruchu i wzroku korzystają ponadto z pomocy asystenta.

Baza materialna Uczelni jest w pełni przystosowana do realizacji przez studentów zadań wynikających z programu studiów (zajęć praktycznych i pracy własnej). Stworzono Pracownię Psychologiczną - laboratorium testów psychologicznych, które wyposażone zostało w całą gamę standaryzowanych testów Psychologicznego Towarzystwa Psychologicznego i dostępne są dla studentów kierunku psychologia oraz dla nauczycieli akademickich WSH.

W zasobach Pracowni dostępne są między innymi testy psychologiczne:

- STAIC Inwentarz Stanu i Cech Lęku dla Dzieci
- Test Niedokończonych Zdań Rottera (Wersja dla dorosłych)
- UMACL Przymiotnikowa Skala Nastroju
- ZTU Zestaw Testów Uzdolnień
- SUPIN Skala Uczuć Pozytywnych i Negatywnych SUPIN wersja S30
- DS-14 Narzędzia Pomiaru Stresu i Radzenia Sobie ze Stresem
- APIS-Z Bateria Testów
- IVE Kwestionariusz Impulsywności
- FCZ-KT Formalna Charakterystyka Zachowania - Kwestionariusz Temperamentu
- SIE-T Skala Inteligencji Emocjonalnej - Twarze
- EPQ-R Kwestionariusze Osobowości Eysencka
- SEG Narzędzia Pomiaru w Promocji i Psychologii Zdrowia
- OSI-2 Stres w Pracy
- TMS Podręcznik do Testu Matryc Wersja Standard
- Kwestionariusz Temperamentu PTS
- OMNIBUS Test Inteligencji
- TUS Test Uwagi i Spostrzegawczości
- SWLS Narzędzia pomiaru w Promocji I Psychologii Zdrowia
- Psychospołeczne Warunki Pracy
- STAI Kwestionariusz Stanu i Cechy Lęku
- DINEMO Dwuwymiarowy Inwentarz Inteligencji Emocjonalnej
- PKIE Popularny Kwestionariusz Inteligencji Emocjonalnej
- TMK Test Matryc J.C. Raven - wersja kolorowa
- CISS Kwestionariusz Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych
- TCT-DP Rysunkowy Test Twórczego Myślenia
- TRE Test Rozumienia Emocji
- EAS Kwestionariusz Temperamentu
- CFT 20-R Neutralny Kulturowo Test Inteligencji Cattella - wersja 2
- MMPI „Mały” Wiskad

- KPS Kwestionariusz Poczucia Stresu
- TMS-PLUS Podręcznik do Testu Matrycy Ravena oraz Słownik Wersja Plus
- NEO-FFI Inwentarz Osobowości
- NEO-PI-R Inwentarz Osobowości
- WAIS-R(PL) Skala Inteligencji D. Wechslera Dla Dorosłych – Wersja Zrewidowana
- COLUMBIA Skala Dojrzałości Umysłowej
- RFFT - Test Płynności Figuralnej Ruffa
- MMSE MINIMENTAL - Krótka Skala Oceny Stanu Umysłowego
- CTT - Kolorowy Test Połączeń wersja dla dorosłych
- WKP - Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji
- WCST - Test Sortowania Kart Wisconsin
- NPSR - Narzędzia Pomiaru Stresu i Radzenia Sobie ze Stresem
- Test Bajek Carina Coulacoglou
- CVLT - Kalifornijski Test Ucznienia się Językowego
- KRR - Kwestionariusz Relacji Rodzinnych
- KPD - Kwestionariusz do Pomiaru Depresji
- KPR-Roc - Kwestionariusz Retrospektywnej Oceny Postaw Rodziców
- NPPPZ - Narzędzia Pomiaru w Promocji i Psychologii Zdrowia : AIS - Skala Akceptacji Choroby, GSES - Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności
- SPR - Skala Postaw Rodzicielskich
- TKR - Test Kompetencji Rodzicielskich
- GHQ - Ocena Zdrowia Psychicznego według D. Goldberga
- KPŻ - Kwestionariusz Postaw Życiowych
- KSP - Kwestionariusz Stylów Przywiązaniowych
- KKM - Kwestionariusz Komunikacji Małżeńskiej
- KKMIP - Komunikacja w bliskich związkach
- TUS - Test Uwagi i Spostrzegawczości
- BENTON Test pamięci Wzrokowej

W I kwartale nowego roku kalendarzowego 2020 laboratorium psychologiczne zostanie doposażone w:

- komputerowe testy psychometryczne Wiedeński System Testów, które zapewniają nową jakość diagnostyczną - w innowacyjny sposób studenci wykorzystają możliwości jakie daje cyfryzacja wprowadzając materiał multimedialny. Jest to połączenie sprawdzonych koncepcji i nowatorskich rozwiązań i wszystkie korzyści jakie daje wykorzystanie komputera.
- Modułu EEG do rejestracji aktywności biologicznej mózgu oraz do analizy i sterowania czynnością bioelektryczną mózgu (EEG Biofeedback).
- Aparatura psychotechniczna do badań zachowań behawioralnych i reakcji somatycznych (aparat typu Piórkowski, aparat typu krzyżowy, miernik parametrów reakcji, stereometr elektroniczny, kabina do badań w ciemni, tablice do testu Poppelreutera, noktoscop

—Wariograf - studenci będą dokonywać pomiaru: oddechu, aktywności układu sercowo-naczyniowego, zmian objętości w naczyniach włosowatych palca, ruchów ciała i kończyn oraz reakcji skórno-galwanicznej w trakcie prowadzenia procedury wariograficznej.

Biblioteka Wyższej Szkoły Humanitas dysponuje bogatym księgozbiorem, w pełni zaspokajającym potrzeby dydaktyczne na kierunku psychologia. Studenci będą mogli także skorzystać z możliwości wykorzystywania komputerów znajdujących się w czytelni w celu bieżącego przygotowywania się do zajęć, zaliczeń i egzaminów. Dodatkowo w przypadku przygotowywania przez studenta projektu wymagającego przeprowadzenia badań w wybranej organizacji otrzymuje on podpisane przez dziekana pismo skierowane do władz organizacji z prośbą o udzielenie studentowi niezbędnej pomocy w przeprowadzeniu badań.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe.

Studenci kierunku psychologia część zajęć objętych programem kształcenia realizują w instytucjach zewnętrznych, współpracujących z uczelnią. Szczególnie istotna jest możliwość realizowania zajęć w Szpitalu w REPTACH, Tarnowskie Góry. Centrum jest unikalnym w skali kraju specjalistycznym szpitalem rehabilitacyjnym, realizującym poszpitalną rehabilitację leczniczą w schorzeniach kardiologicznych, neurologicznych i urazowo - ortopedycznych. W 2019 roku otworzono nowy i bardzo nowoczesny pawilon, gdzie znajduje się w nim oddział do rehabilitacji kardiologicznej. Szpital wyposażony jest w pracownie diagnostyczne, gabinety terapeutyczne z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w rehabilitacji neurologicznej i cyberehabilitacji, EEG Biofeedback, urządzeń łączących Wirtualną Rzeczywistość oraz Kinect, Pracownicy szpitala (lekarze, psychologowie, logopedzi, fizjoterapeuci) uczą najnowszych metod pracy z pacjentem, np. komunikacji z pacjentem za pomocą metody C-Eye.

Studenci kierunku psychologia zajęcia praktyczne i praktyki realizują także w Szpitalu MSZWiA w Katowicach, gdzie na Oddziale Leczenia Zaburzeń Nerwicowych pod opieką lekarza i psychologa uczestniczą w działaniach pracy personelu szpitalnego. W poradni zdrowia psychicznego działającej przy szpitalu uczestniczą pod opieką psychologa uczestniczą jako obserwator w psychoterapii grupowej pacjentów, treningach interpersonalnych, zajęciach psychoedukacyjnych, technikach i treningach relaksacyjnych.

W Centrum Rozwoju, Diagnozy i Terapii Meritum -Sosnowiec studenci zdobywają wiedzę i umiejętności w obszarze planowania i prowadzenia sesji EEG-Biofeedback, przeprowadzenia wnikliwej diagnozy wykorzystujemy innowacyjne metody badań m.in. test uwagi słuchowej Alfreda Tomatisa, QEEG - mapowanie mózgu, obrazowanie jego funkcjonowania, INPP - test niedojrzałości neurologicznej,

Studenci korzystają z najnowszego sprzętu i oprogramowań podczas realizacji zajęć, np. Głowica Mitsar 201, Aparatura EEG-Biofeedback ProComp2.

W firmie GRUPA CARGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa Jaworzno - studenci podczas zajęć praktycznych mają możliwość korzystania z laboratorium psychomotorycznego uczestnicząc, pod opieką psychologa, w badaniach kierowców. Ponadto doświadczają dużych wrażeń uczestnicząc w zajęciach z wykorzystaniem alkoholigli, symulatora dachowania, symulatora zderzeń, mobilnego symulatora jazdy, okulografu, symulatora Airbag, z płyty poślizgowej.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych.

Infrastruktura informatyczna w Wyższej Szkole Humanitas umożliwia zarówno studentom jak i pracownikom dostęp do aktualnych danych informacyjnych za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnej. Podstawowym systemem wymiany informacji ze studentami jest system dziekanat.XP, który jest zbiorem programów organizujących i wspomagających administracyjną stronę kształcenia studentów, organizacji zajęć, kontrolę płatności, rekrutację studentów oraz wiele innych. Pakiet wykorzystuje najnowsze technologie informatyczne w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych. Program zawiera moduły pozwalające na pełne przetwarzanie danych osobowych studentów, obsługę dziekanatu, układanie planów zajęć, itp. Z programem współpracuje serwis internetowy Wirtualny Uczelnia, który umożliwia:

- sprawdzanie planów zajęć i terminów zjazdów
- podgląd ocen z bieżącego i poprzednich semestrów
- monitorowanie wpłat czesnego i ewentualnego zadłużenia wraz z odsetkami
- sprawdzanie przynależności studentów do danej grupy
- sprawdzanie danych osobowych studenta
- ułatwienie kontaktu z prowadzącym poprzez podanie jego planu zajęć, terminów konsultacji i możliwości wysłania powiadomień oraz wiadomości e-mail
- zamieszczenie na stronach serwisu dowolnego ogłoszenia skierowanego do wybranej grupy studentów lub konkretnego studenta/prowadzącego
- personalizację informacji – po zalogowaniu się w serwisie student ma dostęp jedynie do danych przeznaczonych tylko i wyłącznie dla niego.

Laboratoria Komputerowe WSH składają się z 3 pracowni informatycznych (łącznie 48 stanowisk komputerowych (CPU Intel i5, 8GB RAM MS Windows 10,

pakiet MS Office365 profesjonal, każdy z dostępem do Internetu). Pracownie komputerowe dysponują sprzętem i oprogramowaniem dla studentów – umożliwiając korzystanie z ich zasobów poza godzinami zajęć, jednak z analizy ruchu sieciowego wynika iż większość studentów korzysta z własnych urządzeń mobilnych do realizacji zadań i projektów bądź obsługi platform zdalnego nauczania czy Wirtualnego Dziekanatu. Z tego powodu na terenie uczelni na potrzeby studentów oraz pracowników dydaktyczny funkcjonuje bezprzewodowa sieć Wi-Fi.

Bardzo ważnym specjalistycznym oprogramowaniem dla studentów kierunku psychologia jest dostępne narzędzie statystyczne SPSS. Uczelnia dysponuje bogatym pakietem, który wykorzystywany jest do statystycznej analizy danych w ramach realizacji przedmiotów takich jak: psychometria, statyka, proseminarium, seminarium magisterskie. Ponadto studenci i pracownicy akademicy otrzymują licencję SPSS z możliwością korzystania na prywatnych komputerach, laptopach.

Na fizycznych serwerach WSH jest zainstalowane oprogramowanie stosowane do wirtualizacji fizycznych maszyn Hyper-V oraz Vmware na których są zainstalowane takie systemy informatyczne jak redundantny DC1 i DC2 (kontroler domeny), system dziekanatowy dziekanat.xp rekrutacja.xp, wirtualna uczelnia, system księgowo-kadrowy SIMPLE, serwer terminali, platformy elearningowe, system biblioteczny sowa etc. Serwery są podłączone do zasilaczy awaryjnych UPS. Wszystkie komputery pracują w środowisku sieciowym, posiadają dostęp do internetu szerokopasmowego GOV 200 Mbps. Dostęp do sieci zabezpieczony jest zaporą internetową Firewall Zyxell Zywall.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością,

Dla studentów z niepełnosprawnościami Uczelnia zakupiła specjalną platformę, umożliwiającą transport wózków inwalidzkich do hollu Uczelni. W hollu oraz na piętrach II i III znajdują się telewizory LED o rozdzielczości 55 cali, na których wyświetlane są bieżące informacje dotyczące planu zajęć. W marcu 2014 roku Uczelnia zamontowała w newralgicznych punktach Uczelni (w auli, dziekanacie i portierni) pętlę indukcyjną, wzmacniającą sygnał dźwiękowy dla studentów niedosłyszących. Studenci zmagający się z dysfunkcjami narządów ruchu mają także do dyspozycji przystosowaną specjalnie dla nich toaletę. W czytelni WSH słabowidzący studenci mogą korzystać z dużych monitorów oraz lup powiększających a także wypożyczać dyktafony, w celu rejestrowania treści przekazywanych podczas zajęć. Studenci z niepełnosprawnościami narządów ruchu i wzroku korzystają ponadto z pomocy asystenta. Od stycznia 2020 r. Uczelnia rozpoczyna także realizację dużego projektu mającego na celu poprawę komfortu studiowania studentów z niepełnosprawnościami. Projekt pod nazwą „Humanitas

bez barier”, na który Uczelnia pozyskała blisko 4 miliony złotych dofinansowania zakłada m.in. całkowitą likwidację barier architektonicznych na Uczelni: powstanie winda dostosowana do przewozu osób z niepełnosprawnościami, dedykowane miejsca postojowe oraz pomieszczenia sanitarne, a wszystkie sale i pomieszczenia administracyjne zostaną oznakowane w alfabecie Braille’a. Projekt zakłada także zakup pięciu kompletnych stanowisk komputerowych, dostosowanych do studentów z różnego rodzaju niepełnosprawności (w tym jednego dla osoby niewidzącej), a także: monitorów interaktywnych do sal wykładowych/ćwiczeniowych, drukarki brajlowskiej z kontrastem dla osób niedowidzących, czy sprzętu do Live streamingu pozwalającego na kształcenie na odległość z aktywnym uczestnictwem studentów z niepełnosprawnościami w zajęciach. Ponadto Uczelnia zakupi licencję i zapewni wdrożenie oprogramowania usprawniającego kontakt ze studentami z niepełnosprawnościami. Ważną inwestycją realizowaną już od roku 2020 będzie stworzenie dwóch wewnętrznych ogrodów wertykalnych oraz „Strefy wyciszenia” w zewnętrznym ogrodzie uczelnianym dla coraz liczniejszej grupy studentów z zaburzeniami ze spectrum autyzmu oraz studentów bez orzeczenia, ale potrzebujących wyciszenia, np. przewlekłe chorych, cierpiących na nerwice lub stany depresyjne) - ogrody te, co szczególnie istotne będą stanowiły nowo wprowadzany element programu wsparcia zdrowia psychicznego na Uczelni.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

Studenci mają możliwość korzystania z laboratoriów naukowo-dydaktycznych w celu realizacji pracy własnej. Dostęp do zajęć w laboratorium komputerowym zgłaszają dziekanowi, który zapewnia nadzór merytoryczno - dydaktyczny. Wszyscy studenci mają możliwość przystąpienia do programu Imagin Microsoft w ramach którego na czas studiów, jest udostępniana studencka wersja pakietu MS Office w ramach którego studenci mają dostęp do edytora tekstu word, arkusza kalkulacyjnego excel, programu do tworzenia prezentacji powerpoint, aplikacji do projektowania relacyjnych baz danych access.

Uczelnia umożliwia swobodny dostęp wszystkim pracownikom i studentom do nowoczesnego oprogramowania SPSS gdzie otrzymują licencję z możliwością korzystania na prywatnych komputerach, laptopach.

W I kwartale nowego roku kalendarzowego 2020 laboratorium psychologiczne zostanie wyposażone w komputerowe testy psychometryczne Wiedeński System Testów, które zapewniają nową jakość diagnostyczną - w innowacyjny sposób studenci wykorzystają możliwości jakie daje cyfryzacja wprowadzając materiał

multimedialny. Jest to połączenie sprawdzonych koncepcji i nowatorskich rozwiązań i wszystkie korzyści jakie daje wykorzystanie komputera.

Wszystkie sale dydaktyczne są wyposażone w rzutniki multimedialne. Do dyspozycji studentów oraz dydaktyków są mobilne zestawy komputerowe w postaci laptopów i przenośnych urządzeń peryferyjnych.

Wyższa Szkoła Humanitas w ramach infrastruktury informatycznej posiada laboratorium ECDL PL-LAB1963, w którym studenci mogą realizować różne ścieżki certyfikacji z zakresu ITC. Certyfikat ECDL zaświadcza, że jego posiadacz potrafi prawidłowo wykonywać zadania opisane w sylabusie każdego z modułów egzaminacyjnych. Egzamin ECDL sprawdzają umiejętności potrzebne zarówno w pracy zawodowej, jak i coraz częściej w życiu codziennym każdego człowieka.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach,

W strukturze Wyższej Szkoły Humanitas funkcjonuje biblioteka, która jest jednostką ogólnouczelnianą pełniącą zadania naukowe, dydaktyczne, kulturalne i usługowe. Biblioteka ta jest placówką w pełni skomputeryzowaną w zakresie wypożyczeń, zwrotów, prolongat i informacji o zbiorach. Wszystkie procesy obsługiwane są przez zintegrowany system biblioteczny SowaSQL. W katalogu bibliotecznym użytkownicy mogą znaleźć pełną informację o zawartości wszystkich publikacji, gdyż do systemu wprowadzane są nie tylko opisy bibliograficzne, ale również spisy treści wszystkich książek i czasopism naukowych.

Biblioteka WSH składa się z czytelni, wypożyczalni, magazynu księgozbioru czytelni, magazynu czasopism oraz magazynu wypożyczalni. W czytelni znajduje się 12 podwójnych stanowisk pracy dla studentów. Każde stanowisko wyposażone jest w stół, 2 krzesła i lampkę. Dodatkowo w czytelni znajduje się 10 stanowisk komputerowych, na których użytkownicy mogą korzystać z Internetu, książek i czasopism elektronicznych oraz baz danych dostępnych w sieci biblioteki.

W wypożyczalni znajduje się lada biblioteczna, stanowiąca punkt obsługi użytkowników, obejmująca 2 stanowiska bibliotekarskie. Wyposażona jest ona również w 3 stanowiska komputerowe dla użytkowników, z czego 2 dostosowane są do potrzeb studentów słabowidzących.

Księgozbiór Biblioteki WSH liczy blisko 40 tys. woluminów, a stanowią go wydawnictwa zwarte, czasopisma naukowe i zbiory specjalne (np. audiobooki na płytach CD). Księgozbiór ten jest systematycznie uzupełniany w oparciu o najnowszą ofertę wydawniczą. W doborze nowości uwzględniane są potrzeby naukowe i edukacyjne sygnalizowane przez wykładowców i studentów, tak aby oferta biblioteki była w pełni zgodna z oczekiwaniami jej użytkowników, jak i

kompatybilna z wymaganiami zawartymi w sylabusach dla konkretnych przedmiotów nauczania.

Sporą część zasobów bibliotecznych stanowią publikacje odpowiadające zakresowi tematycznemu przedmiotów uwzględnionych w siatce kierunku psychologia, w tym publikacje specjalistyczne z zakresu psychologii rozwoju człowieka, psychologii osobowości, psychologii różnic indywidualnych, psychologii społecznej, psychologii klinicznej, neuropsychologii, psychologii stresu, psychologii zdrowia, metodologii badań psychologicznych, psychopatologii i in. W związku z realizacją nowych projektów w najbliższym czasie zbiory Biblioteki WSH zostaną poszerzone o kolejne pozycje związane z psychologią i dyscyplinami pokrewnymi.

Biblioteka WSH gromadzi aktualnie 21 tytułów czasopism w prenumeracie bieżącej, ale w swoich zasobach posiada również 130 tytułów czasopism archiwalnych. W związku z faktem, że aktualnie większość czasopism naukowych udostępniana jest w formule Open Access i cieszą się one znacznie większym powodzeniem, niż czasopisma drukowane, na stronie WWW Biblioteki WSH znajdują się zakładki dla poszczególnych kierunków studiów z wykazem czasopism naukowych dostępnych online związanych tematycznie z wykładanymi przedmiotami. Wykaz dla psychologii liczy aktualnie 19 pozycji. Listy czasopism elektronicznych są na bieżąco uzupełniane o nowe tytuły.

Użytkownicy Biblioteki WSH poza księgozbiorem tradycyjnym mają do dyspozycji także zasoby elektroniczne, w tym zasoby dostępne w ramach licencji krajowej Wirtualnej Biblioteki Nauki, takie jak EBSCOhost, Elsevier, Scopus, SpringerLink, Wiley Online Library, Nature, Science, Web of Science, a także Cyfrową Wypożyczalnię Publikacji ACADEMICA, IBUK Libra, NASBI, e-PNP, System Informacji Prawnej LEGALIS, Czytelnia LEX Czasopisma i LEX Monografie.

IBUK Libra to platforma internetowa zapewniająca firmom i instytucjom dostęp zdalny do największego zbioru elektronicznych publikacji renomowanych polskich wydawnictw. Dzięki niej użytkownicy Biblioteki WSH mają zdalny dostęp do 1 205 e-booków, wśród których ok. 200 tytułów związanych jest z zagadnieniami z zakresu psychologii i dyscyplin pokrewnych. Z każdego e-booka może korzystać równocześnie 5 czytelników. Dodatkowo za pośrednictwem tejże platformy użytkownicy Biblioteki mogą również korzystać z wersji online angielsko-polskiego i polsko-angielskiego słownika wydawnictwa Oxford University Press, który zawiera ponad 1 000 000 angielskich i polskich znaczeń, zwrotów, fraz, idiomów, specjalistycznych terminów z ponad 100 dziedzin.

NASBI, Naukowa Akademicka Sieciowa Biblioteka Internetowa, platforma edukacyjna zawierająca specjalistyczne książki z różnorodnych dziedzin nauki, które mogą stanowić istotną pomoc zarówno w procesie dydaktycznym jak i pracy naukowej i zawodowej. Za jej pośrednictwem Użytkownicy Biblioteki WSH mają

dostęp do 142 e-booków, z czego 49, to e-booki dla kierunku psychologia. Z każdego e-booka może korzystać równocześnie 5 czytelników.

e-PNP, czyli e-Publikacje Nauki Polskiej to zbiór publikacji naukowych z różnych dziedzin, w tym z zakresu psychologii (ok. 90 publikacji), wydawanych przez polskie uczelnie, instytuty naukowe, towarzystwa i stowarzyszenia naukowe oraz muzea. Przeznaczeniem bazy jest zebranie w jednym miejscu trudno dostępnej literatury z ośrodków naukowych z całej Polski i udostępnienie jej poprzez jedynie kilka kliknięć na platformie epnp.pl.

Baza **ACADEMICA** udostępnia w pełnym tekście zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy. Aktualnie znajduje się w ponad 3 miliony dokumentów.

Z komputerów znajdujących się na terenie Uczelni wykładowcy i studenci mogą korzystać z międzynarodowych baz danych dostępnych za pośrednictwem **Wirtualnej Biblioteki Nauki**. WBN zapewnia polskim instytucjom akademickim i naukowym dostęp do światowych zasobów wiedzy w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Spośród baz dostępnych w ramach WBN, literaturę związaną tematycznie z przedmiotami uwzględnionymi w siatce wnioskowanego kierunku można znaleźć przede wszystkich w bazach:

- **EBSCOhost** - zbiór pełnotekstowych wielodziedzinowych baz danych, wśród których znajdują się:
  - **Academic Search Complete** - baza zawierająca artykuły z ponad 7 tys. pełnotekstowych czasopism naukowych oraz abstrakty z 11 tys. tytułów, w tym z czasopism medycznych;
  - **Health Source (Consumer Edition)** - dostęp do 80 tytułów magazynów naukowych i popularno-naukowych z zakresu nauki o zdrowiu, sportu oraz medycyny;
  - **Health Source (Nursing / Academic Edition)** - baza oferuje pełne teksty artykułów z ponad 550 czasopism medycznych;
  - **MEDLINE** - zawiera autorytatywne informacje z dziedziny medycyny, pielęgniarstwa, stomatologii, weterynarii, systemu opieki zdrowotnej, nauk przedklinicznych i wielu innych.
- **SCOPUS** - baza abstraktowa i cytowań indeksująca ponad 19500 tytułów czasopism naukowych ponad 5000 międzynarodowych wydawców, a także materiały konferencyjne i serie wydawnicze. Obecnie w bazie znajduje się 47 mln rekordów. Zakres tematyczny bazy: nauki przyrodnicze, nauki medyczne, fizyka i dziedziny pokrewne, nauki społeczne i humanistyczne.
- **SpringerLink** - zbiór pełnotekstowych czasopism elektronicznych. Obejmuje on ponad 1200 tytułów wydawnictwa Springer oraz wydawnictwa Kluwer Academic Publishers.

- **Wiley Online Library** - baza zawiera kolekcję artykułów z czasopism, m.in. z zakresu chemii, fizyki, matematyki, informatyki, biotechnologii, ochrony środowiska, nauk społecznych i humanistycznych. Kolekcja obejmuje 1367 tytułów czasopism dostępnych wraz z archiwami od 1997. W bazie dostępne są również książki (2451 poz.) wydane w roku 2009 i 2015.
- **Web of Science** – to bazy bibliograficzno-abstraktowe służące do poszukiwania informacji na wybrany temat oraz do prowadzenia analiz cytowań publikacji lub autorów. Na platformie dostępnych jest kilka baz danych, które można przeszukiwać razem lub oddzielnie.

Dodatkowo do baz wchodzących w skład EBSCOHost studenci i pracownicy WSH otrzymują dostęp zdalny, dzięki czemu mogą z nich korzystać w dowolnym miejscu i na dowolnym urządzeniu.

W ramach porozumień zawartych z Biblioteką Śląską i Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach – Filią w Sosnowcu, studenci WSH mogą korzystać ze zbiorów tych placówek, zarówno tych dostępnych na miejscu, jak i przeznaczonych do wypożyczenia. W celu uzupełnienia swojej oferty Biblioteka WSH gwarantuje również użytkownikom możliwość skorzystania z wypożyczeń międzybibliotecznych i sprowadzenia potrzebnych publikacji z innych bibliotek krajowych.

Księgozbiór Biblioteki WSH, jak i zasoby elektroniczne, do których jej użytkownicy mają dostęp, w pełni pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się założonych dla kierunku studiów psychologia.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Uczelnia stale monitoruje przygotowanie techniczne procesu dydaktycznego, w tym planowanie i organizację wyposażenia w aparaturę dydaktyczną, planowanie i organizację infrastruktury socjalnej i efektywność wykorzystywanych zasobów materialnych. Uczelnia przeprowadza w tym celu:

- okresowe przeglądy kierownictwa i audyty wewnętrzne, zgodne z metodologią zarządzania procesowego, stosując przy tym podejście właściwe dla Modelu Doskonałości EFQM;

- regularne badania diagnozujące, czy systemy i aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na uczelni są efektywne i ekonomiczne w użytkowaniu. Badanie to przeprowadzane jest metodą przeglądów i auditów informatycznych. Ponadto uczelnia stale monitoruje sprawność urządzeń – poprzez regularne, odbywające się raz w miesiącu przeglądy techniczne wykonywane przez Zespół Projektowy złożony z pracownika Działu Administracji, pracownika Działu IT oraz przedstawiciela Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia,

- stały monitoring zasobów bibliotecznych, w tym dostępności literatury obowiązkowej i uzupełniającej dla wszystkich kierunków studiów. Zespół projektowy powołany w tym celu w ramach Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dwa razy w semestrze dokonuje przeglądu zasobów bibliotecznych i porównania dostępnych zasobów z wymaganiami literaturowymi w zakresie literatury podstawowej i uzupełniającej określonymi w sylabusach przedmiotów oraz zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej jest ponadto przedmiotem badań ankietowych wśród studentów i pracowników uczelni, a wyniki tych badań są wykorzystywane przy planowaniu zasobów i realizowaniu działań modernizacyjnych czy inwestycyjnych w obszarze bazy materialnej uczelni.

Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia przeprowadza regularne analizy dokumentacji odnoszącej się do planowania i organizacji wyposażenia uczelni w aparaturę dydaktyczną oraz planowania i organizacji infrastruktury socjalnej (formularze zamówień, dokumentacja zakupowa). Wnioski z tych analiz – w postaci konkretnych rekomendacji inwestycyjnych czy zakupowych – przekazywane są kanclerzowi Uczelni i realizowane w praktyce zarządzania uczelnią. Rektor uczelni przeprowadza regularne wywiady pogłębione z pracownikami uczelni oraz ze studentami, których celem jest m.in. badanie opinii na temat jakości infrastruktury dydaktycznej i diagnozowanie potrzeb w tym zakresie. Wnioski z tych analiz – w postaci konkretnych rekomendacji inwestycyjnych czy zakupowych – przekazywane są kanclerzowi Uczelni i realizowane w praktyce zarządzania uczelnią.

Ocena skuteczności wdrożonego na uczelni systemu zarządzania informacją dokonywana jest poprzez:

- regularne, odbywające się raz w semestrze, przeglądy zasad i procedur dotyczących systemów informatycznych mające na celu ocenę, czy zostały one opracowane przy uwzględnieniu wymagań kierownictwa uczelni i istniejących przepisów wewnętrznych i zewnętrznych

- regularne audyty jakościowe systemów informatycznych, takich jak intranet, DziekanatXP, platforma komunikacji wewnętrznej, aplikacja ClickMeeting (badanie funkcjonalności systemów; sprawdzenie, czy systemy i aplikacje są efektywne i ekonomiczne w użytkowaniu)

- regularne, odbywające się raz w semestrze, przeglądy kompletności baz danych zawierających informacje odnoszące się do jakości kształcenia oraz kontrola prawidłowości działania funkcji gromadzenia, zabezpieczania i przetwarzania danych przechowywanych w systemie (pod postacią plików tekstowych, graficznych, dźwiękowych i filmowych).

- prowadzone wśród studentów i pracowników uczelni badania opinii na temat jakości, efektywności i skuteczności systemu zarządzania informacją oraz jego adekwatności do potrzeb interesariuszy wewnętrznych (badania techniką ankiety elektronicznej; badania metodą wywiadów pogłębionych; badania metodą zogniskowanych wywiadów grupowych).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Istotnym elementem utrzymania wysokiego poziomu kształcenia studentów na kierunku psychologia jest permanentna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni. Współpraca dotyczy kilku kluczowych elementów; wsparcia w konstrukcji programu studiów, prowadzenia zajęć, praktyk studenckich, wspólnych projektów badawczych, naukowych. Formalnym kształtem współpracy są podpisane listy intencyjne, umowy o współpracy oraz umowy dotyczące praktyk studenckich i specjalizacyjnych ćwiczeń terenowych. Wśród podmiotów z tej listy należy wyszczególnić współpracę z Szpitalem REPTY w Tarnowskich Górach, Szpitalem MZWiA w Katowicach, GRUPA CARGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa Jaworzno, Śląskie Stowarzyszenie „AD VITAM DIGNAM”, które zostało założone inicjatywy dr Krzysztofa Czumy, lekarza psychiatrii. Presovski Univerzitet v Presovie, Centrum Rozwoju Diagnostyki i Terapii Meritum w Sosnowcu, Niepubliczny żłobek Malinowy Domek w Sosnowcu. Instytucje te są stałymi partnerami w realizacji zadań związanych z prowadzeniem kierunku, wspólnych przedsięwzięć naukowych. W wielu przypadkach przedstawiciele tych firm i instytucji zatrudniani są jako eksperci-praktycy do prowadzenia zajęć. Często już w trakcie zajęć zapraszają studentów do odbywania praktyk w danych instytucjach, a następnie ich zatrudniają.

Oprócz ścisłej współpracy w obszarze efektów kształcenia oraz dydaktyki współpraca ewaluuje na płaszczyźnie wspólnych projektów badawczych i konferencji. Obecnie z Firmą Cargo pracujemy w obszarze badań związanych z zagadnieniami efektywności szkoleń elearningowych pod względem doboru technologii oraz pod względem testów pośrednich i ich formy. Zbadanie silnych i słabych stron kształcenia (*w ujęciu odpowiednich grup wiekowych*) z wykorzystaniem nowych technologii informatycznych.

Instytut Psychologii wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach, Szpitalem przeprowadzi badania naukowe z wykorzystaniem innowacyjnego kwestionariusza psychologicznego Strategia Sukcesu (KSS) autorstwa ks. dr hab. Zenona Uchnasta, Dyrektora Instytutu Psychologii WSH. Narzędzie badawcze służy do określenia stylów aktualizacji siebie ukierunkowanych na współdziałanie versus zabezpieczenie siebie. Narzędzie psychologiczne będzie można zastosować przy rekrutacji osób na stanowiska kierownicze, które charakteryzują się umiejętnościami przywódczymi do kierowania i dowodzenia zespołem, a także określonymi zadaniami służbowymi, gdzie wymagana jest rola mediatora i negocjatorów policyjnych jako narzędzie doboru do specjalnych zespołów zadaniowych.

Instytut Psychologii wspólnie z Uniwersytetem w Presovie uczestniczył w międzynarodowym grantie pod nazwą "The causes and consequences of ageism and mutual animosity between generations in the work and non-work environment". *Tłumaczenie: Przyczyny i konsekwencje egoizmu i niechęć międzypokoleniowa osób pracujących i bezrobotnych, (Prof. Tatiana Bugelova i mgr Marta Adamczyk)*. Efektem końcowym przeprowadzonych badań będzie w styczniu 2020 r. wydana recenzowana monografia pt. *The Life and Work of Elders in the Light of Theories and Research Studies*.

W październiku 2019 r. w auli Szkoły Policji w Katowicach odbyło się sympozjum naukowe pt.: "Psychoprofilaktyka w służbach mundurowych jako element poprawy dobrostanu psychicznego społeczeństwa". Pracownicy Instytutu Psychologii Ks. dr hab. Zenon Uchnast, dyrektor IP oraz prof. dr hab. Jadwiga Stawnicka wspierali konferencje merytorycznie i byli prelegentami wytypień; „Synergia w relacjach interpersonalnych i społecznych. Wypalenie zawodowe” oraz „Komunikacja w sytuacjach podwyższonego ryzyka. Implikacje dla służb mundurowych” oraz „Czy twój język cię zdradza? – Językowy odcisk palca”.

Udział pracowników Instytutu Psychologii (prof. hab. Jadwiga Stawnicka, dr Maciej Szaszkiwicz) w projekcie Komendy Miejskiej Policji i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu pn. „Ludzie ludziom zgotowali ten los - edukacja młodzieży poprzez historię. Mowa nienawiści, a budowanie systemu wartości młodego człowieka w kontekście historycznym i bohatera współczesnej gry komputerowej”

Intensywna aktywność w otoczeniu społecznym przynosi Instytutowi Psychologii (pracownikom i studentom) wiele korzyści. Zacieśniona współpraca z wieloma instytucjami zewnętrznymi pozwoliła znacząco wzbogacić ofertę realizacji praktyk studenckich oraz procesy dydaktyczne wybranych przedmiotów. Niektóre elementy treści programu kształcenia mogą być realizowane w laboratoryjnych warunkach bezpośrednio w specjalistycznych ośrodkach. Profesjonalna kadra tych ośrodków konsultuje treści programów studiów uzupełniając je o wskazania praktyczne i aktualizacje pod względem zachodzących zmian formalnych i metodycznych. Dynamiczna współpraca w tych zakresach znacznie ułatwia kadrze i studentom dostęp do obszarów badawczych, realizacji wspólnych projektów naukowych implementując naukę do otoczenia gospodarczego.

Otwarty kontakt z potencjalnymi pracodawcami dla absolwentów kierunku psychologia wielokrotnie sprawdził się jako wstępna ścieżka kariery zawodowej dla studentów. Odnajdują oni miejsce pracy w tych ośrodkach gdzie rozpoznano ich kompetencje podczas ich rzeczywistych działań psychologicznych.

Obszar współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz jej efektywność jest monitorowana w procesie sprawozdawczym Instytutu Psychologii. Prowadzona jest systematyczna ewaluacja tej aktywności pod kątem spójności

poszczególnych działań ze strategią Instytutu. Dotychczasowe refleksje w tym zakresie wpłynęły na modernizację programów kształcenia, na reorganizację struktury specjalności oraz projektowanie nowych specjalności. Współpraca ta zaowocowała między innymi stworzeniem przy Instytucie Psychologii Rady konsultacyjnej ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która to Rada uczestniczy w ważnych dla Instytutu wydarzeniach.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Uczelnia stworzyła kompleksową wizję rozwoju, a jednym z ważniejszych wyzwań przed nią stojących jest ciągła potrzeba umiędzynarodowienia. W odniesieniu do ministerialnej polityki umiędzynarodowienia edukacji w Polsce głównym celem w tym zakresie jest pozyskanie jak największej liczby studentów z zagranicy. Drugim, zatrudnienie zagranicznych wykładowców oraz naukowców. Trzecią intencją jest to, by z kolei polscy naukowcy i studenci brali udział w programach badawczych i edukacyjnych poza granicami naszego kraju.

Pozyskanie kandydatów z zagranicy możliwe jest dzięki poprawie jakości kształcenia oraz dzięki stworzeniu odpowiednich warunków studiowania. Uczelnia wprowadziła nowe programy kształcenia dostosowane do rynku międzynarodowego. Programy te uzyskały pozytywną opinię Ministerstwa. W Filii Uczelni we Vsetinie na kierunku Psychologia, studia licencjackie, prowadzimy kształcenie w języku czeskim 151 obcokrajowców. Studenci poza uzyskiwaniem wiedzy i umiejętności z zakresu nauki o psychologii podnoszą swoje kompetencje osobiste. W 2019 roku otrzymaliśmy pozytywną decyzję Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego na realizację studiów II stopnia na kierunku psychologia we Vsetinie oraz studiów jednolitych magisterskich na kierunku psychologia w Pradze.

Oprócz szeroko zakrojonych działań podejmowanych w WSH oraz w środowiskach edukacyjnych na terenie Polski, Instytut Psychologii od lat aktywnie współpracuje ze środowiskami akademickim poza granicami kraju:

1. Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny, Uman, Ukraina
2. Lwowski Państwowy Uniwersytet im. Iwana Franki, Lwów, Ukraina
3. Narodowy Uniwersytet Kijowski im. Tarasa Szewczenki, Kijów, Ukraina
4. Państwowy Uniwersytet im. Bohdana Chmielnickiego, Czerkasy, Ukraina
5. Sumski Uniwersytet Państwowy, Sumy, Ukraina
6. Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Ukraina
7. Państwowy Uniwersytet Biełgorodzki, Biełgorod, Rosja
8. Uniwersytet św. Cyryla i Metodego, Trnawa, Słowacja
9. Państwowy Uniwersytet im. W. Suchomlińskiego w Mikołajewie, Ukraina
10. Berdiański Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny, Ukraina

11. University of Florence, Florence, Italy
12. Rowieńskie Kolegium Ekonomiczno-Humanitastyczne i Inżyneryjne
13. Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny, Tarnopol, Ukraina
14. Uniwersytet im. Alfreda Nobla, Dniepr, Ukraina
15. Ariel University, Israel
16. Melitopolski Państwowy Pedagogiczny Uniwersytet im. B. Chmielnickiego
17. Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Kotsyubinskiego
18. Połtawski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. W.H.Korolenki
19. Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fedkowychaw Czerniowcach
20. Mukaczewski Uniwersytet Państwowy

W ramach inicjatyw międzynarodowych i projektów zatrudnienie długo i krótkoterminowe w Uczelni znajdują wykładowcy z zagranicy. Wykładowcy prowadzący zajęcia w ramach etatu to dr hab. Tatiana Bugelova – Słowacja, dr hab. Gabriela Mikulaskova - Słowacja, mgr Lena Cupkova – Słowacja. Prowadzone są gościnne wykłady Erasmus+, wizyty studyjne, wykłady profesorów wizytujących. Wyjazdy studentów, wykładowców oraz pracowników promowane są przez stronę internetową, media społecznościowe, emaile oraz spotkania informacyjne. Kandydaci mają do wyboru kilka europejskich uniwersytetów.

Partnerzy w programie Erasmus+ to:

1. Tomas Bata University, Zlin, Czechy
2. Klaipeda College of Social Sciences, Klaipeda, Litwa
3. Comenius University, Bratysława, Słowacja
4. University of Torino, Włochy
5. University of Valladolid, Valladolid, Hiszpania
6. Constantine Philosopher University in Nitra, Słowacja
7. University of Huelva, Hiszpania

W dniach od 23 do 30 stycznia 2017 roku odbyła się wizyta studyjna delegacji z University of Missouri – St. Louis z USA, z którym 24 stycznia podpisała umowę dotyczącą współpracy naukowej i badawczej. Przedstawiciele amerykańskiego uniwersytetu spotkali się także z władzami Sosnowca w celu przekazania im listu intencyjnego od burmistrza St. Louis - otwierając w przyszłości drogę do podpisania umowy partnerskiej pomiędzy oboma miastami. Podpisane porozumienie stanowi punkt wyjścia do wspólnych działań i wymiany doświadczeń pomiędzy Instytutem Psychologii WSH a Missouri Institute of Mental Health (MIMH) St. Louis, obejmujących przede wszystkim takie dziedziny zainteresowań psychologii, jak neuropsychologia, uzależnienia czy psychoprofilaktyka. Obu stronom zależy też, by docelowo na współpracy zyskali również studenci. Podczas wizyty w Sosnowcu została zaplanowana otwarta konferencja międzynarodowa, gdzie przedstawiciele University of Missouri brali aktywny udział wygłaszając prelekcję. W konferencji uczestniczyli psychologowie poradni psychologiczno-pedagogicznych, szpitali, ośrodków zdrowia, pracownicy akademicy, studenci kierunku psychologia.

Ponadto odbyło się seminarium naukowe z udziałem Koła Naukowego Psychologów.

Wzmocniono i uporządkowano sieć lektoratów językowych. Zgodnie z Uchwałą Senatu z dotyczącą zasad nauczania języków obcych, nauczanie odbywa się na podstawie wytycznych zawartych w Krajowej Ramie Kwalifikacji (poziomy 6-8) oraz w oparciu o programy studiów. Studenci kierunku psychologia mają obowiązek uczestnictwa w lektoratach z wybranego języka obcego. Studium Języków Obcych oferuje lektoraty z języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, włoskiego, rosyjskiego, a dla obcokrajowców z języka polskiego na każdym poziomie zaawansowania (według skali A1-C2, zgodnej z egzaminami TELC). Na kierunku psychologia program studiów zakłada naukę języka obcego w wymiarze 300 godzin dydaktycznych, 20 ECTS (studia stacjonarne) oraz naukę drugiego języka nowożytnego, poziom A1-60 godzin dydaktycznych.

Podniesiono profesjonalizm kadr poprzez zaangażowanie recenzentów zagranicznych. Proces umiędzynarodowienia polega również na konieczności zapewnienia przyjeżdżającym nauczycielom akademickim adekwatnych i zachęcających do przyjazdu warunków bytowych- opieki zdrowotnej, mieszkania służbowego, ubezpieczenia. Podniesienie konkurencyjności Uczelni na rynku międzynarodowym rozumiemy nie tylko jako poprawę jakości kształcenia, ale również jako pobudzenie kreatywności, podniesienie kompetencji i umiejętności absolwentów. Proponowane praktyki zawodowe International Training, studia podyplomowe, szkolenia i kursy zwiększają udziału nauki/szkolnictwa we wzroście gospodarczym kraju.

Nauczyciele akademicy z zagranicy mają możliwość podniesienia kompetencji poprzez uczestnictwo w szkoleniu e-learningowym „Nowoczesne formy nauczania na odległość”

(„International Internships for Academic Researchers and Teachers”, "Modern teaching methods in humanities and technical sciences").

Uczelnianym priorytetem jest również utrzymanie więzi naukowych z Polakami poza granicami kraju. Współpracujemy z licznymi stowarzyszeniami, instytucjami i fundacjami polonijnymi. Wspieramy ich inicjatywy. Zachęcamy do korzystania z oferty edukacyjnej specjalnie sprofilowanej dla Polonii (oferta studiów, kursów, szkoleń prowadzonych on-line). Zawarto umowy z:

1. Kulturowo-Oświatowe Centrum im. Juliusza Słowackiego Wspólnoty Polskiej miasta Chmielnickiego, Chmielnicki, Ukraina
2. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Polska
3. Dom Polski w Żytomierzu, Ukraina
4. Instytut Polski, Mińsk, Białoruś
5. Polska Macierz Szkolna, Grodno, Białoruś
6. Społeczna Szkoła Polska im. T. Rejtana, Baranowicze, Białoruś
7. Liberty, Ukraina
8. Instytut współpracy Polsko-Ukraińskiej, Kijów, Białoruś
9. Kulturalno-Oświatowe Centrum im. K. Makuszyńskiego Wspólnoty Polskiej miasta Stryja
10. Szkoła "Erudyt", Ukraina

11. Społeczne Zjednoczenie. Związek Polaków na Białorusi. Miński Oddział Obwodowy im. St. Moniuszki, Mińsk, Polska
12. Redakcja gazety „Głos znad Niemna” , Grodno , Białoruś
13. Szkoła Średnia nr 36 z polskim językiem nauczania , Grodno, Białoruś
14. Klub Polski w Mińsku, Białoruś
15. Konsul honorowy Republiki Ludowej Bangladeszu z siedzibą w Sosnowcu
16. Towarzystwo Organizacji Polskich na Ukrainie z siedzibą we Lwowie, Ukraina
17. Polskie Towarzystwo Radiowe „Radio Lwów”, Ukraina
18. Redakcja gazety „Semja i dom”, Ukraina
19. Dom Polski w Mohylewie, Białoruś
20. Federalna Polska Narodowo-Kulturalna Autonomia „Kongres Polaków w Rosji”, Rosja
21. Centrum Kulturalno-Oświatowe im. H. Sienkiewicza Wspólnoty Polskiej miasta Kamieniec-Podolski
22. Stowarzyszenie Kultury Polskiej w Charkowie, Ukraina
23. Stowarzyszenie "Prometeo", Włochy
24. Program edukacyjny „Indeks”, Mikołajew, Ukraina

W 2018 roku studenci, pracownicy Uczelni uczestniczyli w projekcie językowym Certyfikat+ (WND-RPSL.11.03.00-24-0342/16) współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Społeczny). Beneficjenci, w ramach powyższego projektu, podwyższali swoje kompetencje językowe. Kolejny projekt Nowe Kwalifikacje, proponowany od tego roku akademickiego, to bezpłatny e-learning oraz międzynarodowy certyfikat z języka angielskiego „enPro” umożliwia bezpłatny dostęp do platformy e-learningowej (www.lerni.us), bezpłatny egzamin, międzynarodowy Certyfikat językowy „enPro” A1-C2 – istotny dodatek do CV, formalne potwierdzenie poziomu wiedzy z zakresu języka angielskiego.

W ramach umowy pomiędzy Melitopolskim Państwowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. Bogdana Chmielnickiego w Melitopolu (Ukraina), w dniach 29 września-5 października 2019 roku w Instytucie Pedagogiki przebywała 20-osobowa grupa studentów i pracowników naukowych Uniwersytetu w Melitopolu. Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad programem wizyty sprawował Instytut Psychologii i Instytut Pedagogiki. Planowane są spotkania w latach kolejnych.

Obszarem zainteresowań gości była historia psychologii oraz psychologia w ujęciu współczesnym. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i zainteresowaniom gości, został przygotowany program wizyty, który obejmował spotkania z władzami i pracownikami Uniwersytetu; udział w zajęciach dydaktycznych, warsztatach, spotkaniach z Samorządem Studenckim, wizytach studyjnych w sosnowieckich placówkach. Organizowane spotkania miały na celu stworzenie płaszczyzny, na której można syntetyzować wiedzę psychologiczną na temat sposobów rozwiązywania złożonych problemów wychowania i funkcjonowania w społeczeństwie; porównywanie doświadczeń polskich i ukraińskich nauczycieli oraz studentów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Wsparcie procesu dydaktycznego i naukowego uczelni odpowiednią jakością administracji jest niezbędnym elementem w kompleksowym procesie doskonalenia jakości kształcenia. Innowacyjność w świadczeniu obsługi administracyjnej studentów oraz niezbędne kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia są czynnikami wyróżniającymi i potwierdzającymi wysoki poziom oferty edukacyjnej Instytutu Pedagogiki. Uczelnia zapewnia atrakcyjne warunki bytowe – mieszkania akademickie i wyżywienia- stołówka akademicka. Niezmiernie istotna jest kadra administracyjna pozyskująca fundusze ministerialne czy unijne. Dział Współpracy z Zagranicą i Dział Projektów tworzy obecnie kilkanaście osób wyspecjalizowanych w pozyskiwaniu i realizowaniu projektów o zasięgu międzynarodowym. Ważnym aspektem jest też zmiana systemu pracy Uczelni poprzez wyeliminowanie barier uznawania efektów uczenia się /ECTS oraz elastyczna organizacja roku akademickiego. Uczelnia dostosowała też formę obsługi studenta - dziekanat, rekrutacja. Wprowadziliśmy mechanizmy sprzyjające integracji społecznej i kulturowej. Pracownicy Uczelni są przygotowani językowo/kulturowo do obsługi studentów obcokrajowców i pracy w międzynarodowym środowisku.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zakres i forma wspierania studentów w procesie uczenia się.

Rozwiązania w zakresie systemu wsparcia studentów obejmującego opiekę naukową, dydaktyczną i materialną a także dostosowania go do potrzeb różnych grup studentów na kierunku psychologia studia jednolite magisterskie w Wyższej Szkole Humanitas przyjęte zostały zarówno w Regulaminie Studiów, w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Wysokiej Jakości Kształcenia w WSH, jak i w Regulaminie Pomocy Materialnej dla studentów WSH. Zgodnie z postanowieniami tych aktów normatywnych nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Psychologia zobowiązani są do wyznaczenia terminów konsultacji, zgodnie z postanowieniami umowy zawartej z Uczelnią oraz przekazywania studentom informacji o terminach konsultacji oraz innych formach kontaktu, w tym adresu poczty elektronicznej. Terminy konsultacji są dostosowane do trybu prowadzonych zajęć, a nauczyciele akademicki zobowiązani są do odbywania konsultacji w wymiarze co najmniej 2 godzin lekcyjnych w miesiącu. Wyższy wymiar konsultacji może określać umowa zawarta pomiędzy Uczelnią a nauczycielem akademickim.

Konsultacje prowadzone są w okresie semestru zajęciowego. Wszelkie informacje o terminie konsultacji nauczyciele akademicki przekazują do Działu Toku Studiów. W przypadku ewentualnej nieobecności nauczyciel akademicki zobowiązany jest do przekazania z wyprzedzeniem informacji o nieobecności na konsultacjach do DTS. Podkreślenia wymaga, że władze Uczelni prowadzą kontrolę obecności nauczycieli akademickich na konsultacjach.

Niezależnie od powyższego dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów wiąże się niewątpliwie z możliwością indywidualizacji procesu kształcenia. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mają możliwość korzystania z kilku form indywidualizacji toku studiów: Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), Indywidualnego Toku Studiów (ITS), a także Indywidualnej Ścieżki Studiowania (ISS). Uwzględnia to różnorodność studentów i ich indywidualne potrzeby i możliwości, a w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Program IOS przeznaczony jest dla osób, które w określonej w Regulaminie Studiów sytuacji nie mogą regularnie uczestniczyć w zajęciach. Przyznanie IOS nie oznacza zmiany zakresu wymagań odnoszących się do obszaru i poziomu wiedzy z przedmiotów przewidzianych programem studiów dla danego kierunku studiów, modyfikuje jedynie sposób realizacji celów i efektów uczenia ustalonych w programie studiów, formę zaliczeń i egzaminów, porządek zajęć dydaktycznych w ramach toku studiów. Z ITS mogą korzystać studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce. Realizowanie programu studiów w ramach ISS opiera się o ofertę programową studiów Uczelni, z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań studenta, wskazań opiekuna naukowego oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym przedmiotom i realizacji zakładanych efektów uczenia się.

Na kierunku psychologia bardzo mocne wsparcie w różnych formach komunikacji naukowej np. aktywny udział w projektach badawczych, pisanie artykułów naukowych, udział w konferencjach - studenci otrzymują w ramach Koła Naukowego Instytutu Psychologii WSH.

Za przykład może posłużyć wydanie publikacji naukowych autorstwa studentów psychologii WSH pod wsparciem opiekuna merytorycznego Koła:

- K. Kocoń-Rychter, K., Ferdyn, E., Kwatera, A., Okulicz-Kozaryn, K. (2019). Good Behavior Game – alternatywa dla tradycyjnych metod zarządzania klasą. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika 20/2019. Str. 165-177.
- Kocoń-Rychter, K., Ferdyn, E., Kubiak M., Suchy A., Zakrzewska, A. (2018). Youth subcultures in the 2nd decade of the 21st century. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika 18/2018. Numer specjalny. Rola pedagogiki w rozwiązywaniu problemów współczesnego człowieka. Str. 115-126.

Obecnie studenci Koła przeprowadzają projekt badawczy "Motywacja do korzystania z mediów społecznościowych (SNS) w różnych grupach wiekowych".

Poznanie motywów funkcjonowania różnych grup wiekowych w mediach społecznościowych (takich jak Instagram, Facebook) pod kątem kreowania własnego wizerunku, funkcjonowania w relacjach społecznych, zaspokajania własnych potrzeb, etc. Przybliżenie opisywanego zjawiska ma dużą wartość poznawczą, gdyż IT i media społecznościowe są dynamicznie rozwijającą się dziedziną, w związku z czym dotychczasowe badania pozostają „w tyle” za użytkownikami. Efektom kończącym projekt badawczy będzie wspólna publikacja naukowa (studenci uczestniczący w projekcie oraz opiekun Koła) z inicjatywą opublikowania w czasopiśmie międzynarodowych. Grant badawczy finansowany jest ze środków uczelnianych.

Kolejnym znaczącym projektem badawczym, w którym biorą aktywny udział studenci Koła to „Przeprowadzenie badań normalizacyjnych testu Figury Złożonej Rey’a na terytorium Polski.” Kierownikiem projektu jest Dyrektor Instytutu Ks. prof. Zenon Uchnast oraz mgr Agnieszka Mateja (pracownik IP). Celem zadania jest stworzenie norm dla testu Figury Złożonej Rey’a, aby można było stosować go na terytorium Polski. Test służy w diagnostyce neuropsychologicznej; poziomu strukturalizacji percepcyjnej, koncentracji uwagi, kontroli wzrokowo- ruchowej, pojemności pamięci krótkotrwałej.

Należy nadmienić także zaangażowanie studentów w realizację grantów badawczych - Ewaluacja programu profilaktycznego Good Behaviour Game oraz Ewaluacja programu Szkolna Interwencja Profilaktyczna rekomendowanego w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktyki i Promocji Zdrowia Psychicznego.

Kolejna aktywność studentów Koła Naukowego IP wspierana przez nauczycieli akademickich to prowadzenie warsztatów dla młodzieży-licealistów. Warsztaty prowadzone są pod opieką pracowników akademickich w szkołach na zaproszenie Dyrektorów, np:

- „BODY/ciało - o ludzkiej cielesności i naszym stosunku do niej. Profilaktyka zaburzeń postrzegania ciała wśród młodzieży”.
- „Sens i logika to zrozumieć psychotyka. O codziennym życiu osób doświadczających problemów ze zdrowiem psychicznym”.
- „Facebook - czy to już uzależnienie? Przeprowadź diagnozę na sobie i swoich znajomych”
- „Zaprzyjaźnij się ze stresem”
- „Od uległości do asertywności... czyli sztuka posiadania własnego zdania”.
- „Jak mówić, by nas słuchali? Jak słuchać, by do nas mówili?”.
- „Kobieca Moc - jestem wartościowa, silna, bezpieczna! Czyli droga do zrozumienia siebie”.
- „Ja i otoczenie, czyli jak nie dać się zmanipulować w grupie”.

Dużym wyzwaniem dla naszych studentów jest cykliczna organizacja konferencji w ramach Światowego Dnia Mózgu. Studenci angażują się zarówno w

proces organizacyjny, merytoryczny i dydaktyczny. Podczas ostatniej konferencji Światowy Tydzień Mózgu – 15 marca 2019 roku studenci prowadzili warsztaty dla młodzieży:

- „Sens i logika to zrozumieć psychotyka. O codziennym życiu osób doświadczających problemów ze zdrowiem psychicznym”
- „Przemoc, której nie widać – wszystko o przemocy psychicznej”
- „Narcyz pod lupą”
- „Jak narysować myśli? Czyli twórcze techniki zapamiętywania”
- „Mapa mentalna mistrza a mapa mentalna amatora”.

Studenci wspólnie z pracownikami Instytutu Psychologii uczestniczą w konferencjach naukowych organizowanych przez inne Uczelnie Wyższe, Instytucje zdrowia publicznego, Szpitale, jedne z ostatnich:

- Praca psychoterapeuty psychodynamicznego – luty 2019 – Krakowskie Centrum Psychodynamiczne.
- II Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa: Kliniczne aspekty diagnozy psychologicznej – kwiecień 2019 – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
- Konferencja „Wszystko zgodnie z planem. Osobowość anankastyczna” – czerwiec 2019 – Uniwersytet Warszawski.
- Kongres Zdrowia Psychicznego – czerwiec 2019 – Warszawa.
- I Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Metod Pomocy Psychologicznej „Promocja zdrowia psychicznego – od teorii do praktyki” – listopad 2019 – Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.
- Polskie Towarzystwo Psychiatryczne w Katowicach- Zaproszenie na otwarte spotkanie psychiatrów i psychologów pt. Człowiek w kontekście środowiska społecznego. Katowice 20.03.2018, - Forum Psychiatrii Środowiskowej – maj 2018 – Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.
- II Śląska Konferencja Psychiatrii i Psychologii klinicznej "Człowiek w okresie późnej dorosłości - oddziaływania i wyzwania" – październik 2018 – Szpital z oddziałem psychiatrycznym w Toszku.
- III Krajowa Konferencja Psychologii Klinicznej – listopad 2018 – Poznań.

Opiekun merytoryczny Koła Naukowego dr K. Kocoń-Rychter cyklicznie raz w miesiącu organizuje wspólnie ze studentami seminaria naukowe zapraszając ekspertów- praktyków z danych obszarów psychologii.

Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia to również zadanie dziekanów, prodziekanów i opiekuna kierunku.

8.2. Krajowa i międzynarodowa mobilność studentów.

Studencki kierunku Psychologia mogą skorzystać z oferty Erasmus+, Uczelnia ma podpisane umowy partnerskie z:

1. Tomas Bata University, Zlin, Czechy
2. Klaipeda College of Social Sciences, Klaipeda, Litwa
3. Comenius University, Bratysława, Słowacja
4. University of Torino, Włochy
5. University of Valladolid, Valladolid, Hiszpania
6. Constantine Philosopher University in Nitra, Słowacja
7. University of Huelva, Hiszpania

W celu popularyzacji mobilności wykorzystywane są środki, takie jak: informacja na stronie internetowej, plakatach; wydanie ulotek i broszur; publikowanie artykułów w tygodniku uczelnianym, na portalu internetowym; organizowanie międzynarodowych dni otwartych, imprez typu „Erasmus Day”, podczas których studenci mogą wysłuchać prelekcji takich osób jak, Elżbieta Dzikowska, Jan Mela, Marcin Meller; spotkań panelowych i indywidualnych ze studentami. W ramach tych działań propagowane są wszystkie idee związane z polityką unijną, także te dotyczące pełnej tolerancji ze względu na kraj pochodzenia, rasę, płeć, wyznanie religijne, światopogląd, orientację seksualną, niepełnosprawność kandydatów. Wyjazdy studentów promowane są również przez media społecznościowe, emaile oraz Wirtualną Uczelnię.

Od września 2014 roku w Wyższej Szkole Humanitas w ramach Studium Języków Obcych rozpoczęło działalność Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej. Powołanie Centrum było odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie kandydatów na studia i studentów na kursy języka polskiego jako obcego i drugiego. Celem utworzenia Centrum jest promocja języka polskiego i kultury polskiej poprzez kształcenie cudzoziemców w dziedzinie historii i kultury polskiej, języka, współpraca z zagranicznymi ośrodkami polonistycznymi, fundacjami, stowarzyszeniami, instytucjami kultury, ambasadami, organizowanie spotkań naukowych, krajowych i międzynarodowych konferencji, opracowywanie materiałów dydaktycznych. W ramach Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej odbywają się wykłady „Kultura, obyczaje i tradycje” dla uczestników praktyk i staży międzynarodowych z całego świata.

Akademickie Koło Studentów z Zagranicy jednoczy studentów z Ukrainy, Rosji, Białorusi i nie tylko. Głównym celem jest zespolenie ze społecznością akademicką i obalanie stereotypów, pokazanie bliskości obyczajów kulturowych i ludowych. Spotkania koła to okazja do zapoznania się z inną kulturą, nawiązania przyjaźni, zdobycia wielu niezapomnianych wrażeń i ogromnego doświadczenia na całe życie. Tradycją stało się spotkanie Wigilijne ze studentami obcokrajowcami podczas, którego studenci nie tylko dzielą się opłatkiem ale również prezentują swoje talenty muzyczne, wokalne.

8.3. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych. Sposób informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Czynnikiem, który wspiera i motywuje studentów do osiągania lepszych wyników uczenia się jest między innymi system pomocy materialnej oferujący różne rodzaje wsparcia finansowego. Zgodnie z Regulaminem Pomocy Materialnej dla studentów WSH student ma prawo do świadczeń pomocy materialnej. Student kierunku psychologia może ubiegać się o następujące stypendia:

- 1) stypendium socjalne,
- 2) stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- 3) stypendium rektora,
- 4) Student ma też prawo ubiegać się o przyznanie zapomogi

Dodatkowo Student ma prawo ubiegać się za pośrednictwem Uczelni o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe oraz o stypendium ministra za osiągnięcia naukowe.

Jedną z form indywidualizacji kształcenia skierowaną szczególnie do studentów wybitnych jest Indywidualny Tok Studiów (ITS). Z ITS mogą korzystać studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce. Studia odbywane według ITS polegają na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku. Student, który uzyskał zgodę na studiowanie według ITS ma wyznaczonego opiekuna naukowego. Opiekunem naukowym może być osoba posiadająca stopień lub tytuł naukowy.

Motywowanie studentów do osiągania lepszych wyników w nauce a także do uczestnictwa w działalności naukowej odbywa się także przy pomocy Koła Naukowego Instytutu Psychologii, działającego na Wydziale Społecznym i Humanistycznym od października 2015 roku. Zainteresowani aktywnością naukową i organizacyjną studenci wraz z wykładowcami, którzy służą wsparciem osobowym i merytorycznym, poszerzają wiedzę z zakresu psychologii a także podejmują działania zmierzające do popularyzacji tej dyscypliny, z wykorzystaniem wiedzy zdobywanej na studiach oraz dokonując wymiany myśli i poglądów naukowych. Co szczególnie istotne studenci mocno angażują się w organizację konferencji i seminariów naukowych. Tylko tytułem przykładu można wskazać następujące wydarzenia naukowe, których koło naukowe było współorganizatorem: seminarium naukowe z osobami, które doświadczyły kryzysu psychicznego, cykliczne konferencje naukowe z okazji Światowego Tygodnia Mózgu. Studenci chętnie włączają się też w obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego. Warto również podkreślić, że członkowie koła bardzo chętnie współuczestniczą także w badaniach naukowych prowadzonych przez pracowników instytutu.

W celu sprawnego przepływu informacji i zapoznania nowo przyjętych studentów z funkcjonowaniem Uczelni realizowane są (w pierwszym dniu zajęć) spotkania organizacyjne ze studentami. Jest to, w ocenie Uczelni, dobra praktyka pozwalająca na nawiązanie pozytywnych więzi. Spotkanie prowadzi Rektor i

Dziekan/Prodziekan Wydziału wraz z pracownikiem dziekanatu i ma na celu zapoznanie studentów z podstawowymi informacjami dotyczącymi Uczelni. Kolejnym sposobem informowania studentów o możliwościach wsparcia zarówno finansowego (w tym pomocy materialnej), rzeczowego i merytorycznego jest spotkanie z opiekunem kierunku powoływanym przez Rektora spośród pracowników naukowo-dydaktycznych cieszących się zaufaniem środowiska studenckiego. Aktualnie jest nim mg Marta Adamczyk. Studenci mają również zapewniony kontakt z dziekanem wydziału. Dyżury dziekańskie (trzy razy w tygodniu) pozwalają na bezpośredni kontakt z władzami wydziału w szczególnie trudnych sprawach studenckich. Ponadto studenci regularnie otrzymują informacje o możliwościach wsparcia zarówno w aspekcie stałych elementów systemu jak i pojawiających się na bieżąco możliwości np. w związku z otrzymaniem przez Uczelnię dodatkowych funduszy (granty, dofinansowania) poprzez ogłoszenie zamieszczone w mediach społecznościowych, na stronie internetowej Uczelni oraz drogą mailową. Wykorzystywany jest również bezpośredni kanał informacyjny, jakim jest Wirtualna Uczelnia czyli miejsce do którego logują się studenci w celu sprawdzenia planu, ocen oraz odczytaniu wiadomości m.in. od nauczycieli akademickich.

Strona internetowa zawiera informacje dostępne dla wszystkich studentów, a w szczególności: informacje o zadaniach poszczególnych działów Uczelni, zasady odbywania praktyk zawodowych, zasady pisania pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego, organizację roku akademickiego, wzory pism do pobrania. Na głównej stronie znajdują się również informacje dotyczące otrzymywania pomocy materialnej (różnych form) ze szczegółowym regulaminem i wzorami wniosków do pobrania. Natomiast poprzez swoje indywidualne konta na WU studenci mają na bieżąco dostęp do: harmonogramu obowiązującego na poszczególnych zjazdach (na cały semestr), ocen z zaliczenia poszczególnych przedmiotów, danych o płatnościach, otrzymują informacje o aktualnych wydarzeniach odbywających się na Uczelni, o decyzjach związanych z tokiem studiów, wezwaniach, jak również mają dostęp do Regulaminu studiów. Poprzez indywidualne konta studenci mogą również wybierać promotora pracy dyplomowej, konwersatoria i wykłady monograficzne, mają dostęp do efektów kształcenia i sylabusów, prowadzący zajęcia wykorzystują tę formę do przekazywania materiałów dydaktycznych i komunikacji ze studentami.

Warto nadmienić, iż organizowane są regularne spotkania integracyjne dla społeczności akademickiej, prowadzone przez przedstawicieli Samorządu Studenckiego Humanitas.

8.4. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności.

Kompetencje Organów Uczelni określa Statut WSH. Rozstrzygnięcie skarg i wniosków studentów związanych z procesem dydaktycznym np. podania o: egzamin komisyjny lub o wpis warunkowy na kolejny semestr czy zmiana grupy ćwiczeniowej należą do kompetencji dziekana. Z kolei sprawy związane z finansami rozpatruje kanclerz. Ewentualne odwołania od w/w spraw rozstrzygane są zgodnie z postanowieniami prawa powszechnie obowiązującego. Student zgłasza skargi i wnioski na odpowiednim formularzu - dostępnym do pobrania ze strony internetowej lub w Punkcie ksero - składając go w dziekanacie lub sekretariacie Uczelni. Skargi i wnioski rozpatrywane są w ciągu 7 dni, a o decyzji student jest informowany poprzez platformę „Wirtualna Uczelnia”. Sprawy studenckie rozstrzygane są również podczas bezpośrednich spotkań ze studentem na dyżurach dziekańskich, odbywających się w każdy wtorek, środę i czwartek. W sprawach finansowych dodatkowych informacji udziela Dział Windykacji w godzinach urzędowania (od poniedziałku do piątku oraz podczas dyżurów weekendowych odbywających się 1 raz w miesiącu).

8.5. Zakres, poziom i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia.

W toku uczenia się na ocenianym kierunku studenci mają zapewnioną obsługę administracyjną na najwyższym poziomie kultury organizacyjnej. Służy temu odpowiedni dobór w procesie rekrutacji pracowników zaplecza administracyjnego, gdzie istotne znaczenie ma zarówno biegłość w technikach pracy biurowej, jak i związane doświadczenia z prowadzonymi kierunkami studiów (dotyczy to w szczególności działu zajmującego się praktykami studenckimi).

Wsparcie studentów w obszarze naukowym zapewnia z kolei konstrukcja programu seminarium dyplomowego oraz udział w organizacji konferencji naukowych, a także działalność kół naukowych.

Priorytetem w zakresie obsługi studentów ocenianego kierunku studiów jest nie tylko wysoka jakość działalności dydaktycznej oraz włączenie w rozwój kompetencji naukowych ale także ich przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Tak zdefiniowanemu zadaniu służą w szczególności:

- a) aktywność wyznaczonego przez Uczelnię opiekuna kierunku studiów, który stanowi swego rodzaju personalny łącznik studentów oraz władz i administracji Uczelni,
- b) rozbudowany system oferty ponadobowiązkowych praktyk i staży w podmiotach stanowiących merytoryczne otoczenie dla ocenianego kierunku studiów,
- c) system wizyt studyjnych w podmiotach prowadzących działalność spójną z efektami kształcenia (szkoły, placówki systemu opieki społecznej, podmioty administracji publicznej),

- d) system konsultacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, których zadaniem jest m.in. ukształtowanie w świadomości studentów zakresu działania podmiotów stanowiących Ich potencjalne miejsce pracy,
- e) rozbudowany system szkoleń w zakresie kompetencji społecznych.

8.6. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

Bardzo ważnym elementem wskazanych działań informacyjnych i edukacyjnych a także przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy jest diagnoza w zakresie istniejących zagrożeń i ustalenie poziomu poczucia bezpieczeństwa studentów dokonywana za pomocą badań ankietowych prowadzonych systematycznie wśród studentów Uczelni. Diagnoza taka pozwala na reagowanie na pojawiające się stale zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów i dopasowywanie do nich konkretnych działań edukacyjnych i szkoleniowych. Studenci rozpoczynający studia na kierunku psychologia biorą udział w zajęciach podczas których poruszane są zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa a także przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Treści te nie są jednak przedstawiane studentom w ramach odrębnego przedmiotu, lecz mieszczą się w zakresie tematycznym zajęć realizowanych podczas takich modułów jak: Trening adaptacyjny oraz kurs BHP. Pomimo tego, że problematyka przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa nie jest przedmiotem odrębnego wykładu wydaje się, że zakres przekazywanej studentom wiedzy w tym zakresie jest stosunkowo duży i obejmuje wskazanie najistotniejszych zagrożeń oraz metod ich unikania, jak również sposobów reagowania na niebezpieczeństwo. Niezależnie od powyższego studenci kierunku psychologia mogą brać udział w wykładach otwartych na kierunkach: bezpieczeństwo narodowe i prawo, na których problematyka szeroko rozumianego bezpieczeństwa jest częstym przedmiotem wykładu. Warto w tym miejscu zauważyć, że wszelkie zagrożenia i zdarzenia niebezpieczne są przez studentów zgłaszane opiekunowi kierunku lub dziekanowi (prodziekanom), którzy następnie ustalają, jakie działania można podjąć w danej sytuacji, w szczególności z czyjej pomocy (na uczelni lub poza nią) może dodatkowo skorzystać osoba zgłaszająca i przekazuje jej te informacje. Oczywiście o tym do kogo zgłosić się w sytuacji zagrożenia lub sytuacji niebezpiecznej studenci informowani są podczas spotkań informacyjnych poprzedzających rozpoczęcie studiów. W kategoriach dobrych praktyk można postrzegać także działalność Koła Naukowego Instytutu Psychologii, którego członkowie pod okiem wykwalifikowanych pracowników Instytutu udzielają niezbędnej pomocy ofiarom dyskryminacji i

przemocy wobec studentów. Należy podkreślić, że przekazanie studentom tego rodzaju zadań sprzyja ich aktywizacji oraz buduje świadomość, że bezpieczeństwo Uczelni przekłada się na właściwe funkcjonowanie osób studiujących i pracujących na niej, stanowi ono swoiste dobro wspólne.

8.7. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Kolejną formą wsparcia studentów jest, funkcjonujący w WSH, Samorząd studentów WSH. Studenci mogą realizować swoje cele i doskonalić umiejętności językowe i badawcze uczestnicząc nie tylko w zajęciach wynikających z planu studiów, ale również swoją pozakierunkową aktywność wykorzystać w pracy Samorządu. Przedstawiciele studentów byli członkami Rad Wydziałów, są członkami Senatu WSH, Komisji Stypendialnej i komisji odwoławczej, gdzie mają realny wpływ na funkcjonowanie uczelni. Warto nadmienić, iż Samorząd organizuje regularne spotkania integracyjne dla społeczności akademickiej, co szczególnie ważne jest w przypadku studentów zagranicznych. Samorząd Studencki WSH inicjuje i organizuje różnego rodzaju inicjatywy np. w Maraton Pisania Listów Amnesty International; Humanitas Times. Projekt skierowany jest do wszystkich, którzy chcą być na bieżąco z wydarzeniami organizowanymi przez przedstawicieli społeczności studenckiej WSH. To także miejsce, w którym studenci mogą podzielić się swoją różnorodną twórczością: fotograficzną, filmową, literacką itp.; akcja „Mikołaj spełnia marzenia...”, organizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu czy WOŚP.

Od 2015 roku bardzo aktywnie działa Koło Naukowe Instytutu Psychologii WSH. Koło zrzesza studentów zainteresowanych szerszym rozwojem naukowym z zakresu dyscypliny naukowej jaką jest psychologia. Członkami są studenci psychologii i absolwenci. *(Uwzględniając prośby studentów i absolwentów, zmieniony został regulamin Koła wprowadzający zapis możliwości pozostania członkiem Koła Naukowego IP po ukończeniu studiów na kierunku psychologia w WSH)*, którzy angażują się w liczne działania naukowe, organizacyjne, dydaktyczne. Zdecydowana większość podejmowanych zadań to pomysły, które pochodzą bezpośrednio od członków Koła. Każdy student ma możliwość przedstawiania własnych propozycji oraz obszarów zainteresowań, tym samym mieć realny wpływ na działania, które są podejmowane. Koło Naukowe Instytutu Psychologii jest otwarte na współpracę z innymi ośrodkami i podmiotami, współpracuje z różnymi instytucjami i jednostkami. Działalność w Kole Naukowym pozwala na rozwijanie zainteresowań poprzez realizację wielu projektów. Dzięki temu istnieje możliwość odkrywania i doskonalenia własnych umiejętności. Prace w Kole Naukowym pomagają w ukierunkowaniu rozwoju osobistego i zawodowego, a także przygotowują do wyzwań, które mogą pojawić się w dalszym rozwoju naukowym oraz pracy zawodowej.

Studenci Koła prowadzą strony w mediach społecznościowych, na których prezentują swoje dokonania oraz informują o naszych planach, pasjach, przedsięwzięciach i ciekawych wydarzeniach organizowanych na terenie naszego regionu i całego kraju.

Facebook: Koło Naukowe Instytutu Psychologii WSH

<https://www.facebook.com/KoloNaukoweHumanitas/>

Instagram: kolo_naukowe_psychologii_wsh

https://www.instagram.com/kolo_naukowe_psychologii_wsh/?hl=pl

8.8. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

W celu sprawnego przepływu informacji odnośnie do programu studiów oraz warunków jego realizacji, Uczelnia publikuje je w Biuletynie Informacji Publicznej Wyższej Szkoły Humanitas oraz na stronie internetowej. Ponadto nowo przyjęci studenci są z początkiem roku akademickiego zapoznawani z funkcjonowaniem Uczelni, m.in. poprzez realizowane spotkania organizacyjne. Jest to, w ocenie Uczelni, dobra praktyka pozwalająca na nawiązanie pozytywnych więzi pomiędzy żakami a pracownikami administracyjnymi. Spotkanie prowadzi Rektor/Dziekan/Prodziekan Wydziału wraz z pracownikiem dziekanatu. Ma ono na celu zapoznanie studentów z podstawowymi informacjami dotyczącymi Uczelni. Warto także zaznaczyć, iż kolejnym sposobem informowania studentów o możliwościach wsparcia zarówno finansowego (w tym pomocy materialnej), rzeczowego i merytorycznego jest spotkanie z opiekunem kierunku. Ponadto studenci regularnie otrzymują informacje o możliwości wsparcia zarówno w aspekcie stałych elementów systemu jak i pojawiających się na bieżąco możliwości np. w związku z otrzymaniem przez Uczelnię dodatkowych funduszy (granty, dofinansowania) poprzez ogłoszenie zamieszczone w mediach społecznościowych, na stronie internetowej uczelni oraz drogą mailową. Wykorzystywany jest również bezpośredni kanał informacyjny, jakim jest Wirtualna Uczelnia czyli miejsce do którego logują się studenci w celu sprawdzenia planu, ocen oraz odczytaniu wiadomości m.in. od nauczycieli akademickich.

Strona internetowa zawiera informacje dostępne dla wszystkich studentów, a w szczególności: informacje o zadaniach poszczególnych działów Uczelni, zasady odbywania praktyk zawodowych, zasady pisania pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego, organizację roku akademickiego, wzory pism do pobrania. Na głównej stronie znajdują się również informacje dotyczące otrzymywania pomocy materialnej (różnych form) ze szczegółowym regulaminem i wzorami wniosków do pobrania. Natomiast poprzez swoje indywidualne konta na WU studenci mają na bieżąco dostęp do: harmonogramu obowiązującego na poszczególnych zjazdach (na cały semestr), ocen z zaliczenia poszczególnych przedmiotów, danych o płatnościach, otrzymują informacje o aktualnych wydarzeniach odbywających się na Uczelni, o decyzjach związanych z tokiem studiów, wezwaniach, jak również mają dostęp do Regulaminu studiów. Poprzez indywidualne konta studenci mogą

również wybierać promotora pracy dyplomowej, konwersatoria i wykłady monograficzne, mają dostęp do efektów uczenia się i sylabusów, prowadzący zajęcia wykorzystują tę formę do przekazywania materiałów dydaktycznych i komunikacji ze studentami. Warto nadmienić, iż organizowane są regularne spotkania integracyjne dla społeczności akademickiej, prowadzone przez przedstawicieli Samorządu Studenckiego Humanitas.

Dostęp do informacji o programie studiów i procesie kształcenia uczelnia bada z wykorzystaniem następujących metod:

- regularne, odbywające się raz w semestrze, przeglądy kompletności baz danych zawierających informacje o planach i programach studiów oraz kontrola prawidłowości działania funkcji gromadzenia, udostępniania, zabezpieczania i przetwarzania danych w tym zakresie;
- regularne, odbywające się raz w semestrze, audyty kompletności danych dotyczących programów studiów dostępnych na kontach studentów w systemie Wirtualna Uczelnia;
- regularne, odbywające się raz w semestrze, audyty jakościowe systemów Dziekanat.XP i Rekrutacja.XP w zakresie prawidłowości działania funkcji zarządzania danymi związanymi z programem studiów, w tym funkcji udostępniania danych (np. funkcji tworzenia wydruków, raportów oraz zestawień w oparciu o dane zapisane w bazie danych);
- prowadzone wśród studentów i pracowników uczelni badania opinii na temat dostępności danych odnoszących się do planów/programów studiów (badania techniką ankiety elektronicznej; badania metodą wywiadów pogłębionych; badania metodą zogniskowanych wywiadów grupowych);
- badania metodą „tajemniczego klienta” – kontrola jakości obsługi interesariusza zewnętrznego w zakresie dostępności (w Dziekanacie i Dziale Toku Studiów) informacji na temat programów studiów (kontrola dostępności informacji poza systemami informatycznymi dla osób nieposiadających dostępu do takich systemów, np. kandydatów na studia, pracodawców czy absolwentów).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

W celu sprawnego przepływu informacji odnośnie do programu studiów oraz warunków jego realizacji, Uczelnia publikuje je w Biuletynie Informacji Publicznej Wyższej Szkoły Humanitas oraz na stronie internetowej. Ponadto nowo przyjęci studenci są z początkiem roku akademickiego zapoznawani z funkcjonowaniem Uczelni, m.in. poprzez realizowane spotkania organizacyjne. Jest to, w ocenie Uczelni, dobra praktyka pozwalająca na nawiązanie pozytywnych więzi pomiędzy żakami a pracownikami administracyjnymi. Spotkanie prowadzi Dziekan/Prodziekan Wydziału wraz z pracownikiem dziekanatu. Ma ono na celu zapoznanie studentów z podstawowymi informacjami dotyczącymi Uczelni. Warto także zaznaczyć, iż kolejnym sposobem informowania studentów o możliwościach wsparcia zarówno finansowego (w tym pomocy materialnej), rzeczowego i merytorycznego jest spotkanie z opiekunem kierunku. Ponadto studenci regularnie

otrzymują informacje o możliwości wsparcia zarówno w aspekcie stałych elementów systemu jak i pojawiających się na bieżąco możliwości np. w związku z otrzymaniem przez Uczelnię dodatkowych funduszy (granty, dofinansowania) poprzez ogłoszenie zamieszczone w mediach społecznościowych, na stronie internetowej uczelni oraz drogą mailową. Wykorzystywany jest również bezpośredni kanał informacyjny, jakim jest Wirtualna Uczelnia czyli miejsce do którego logują się studenci w celu sprawdzenia planu, ocen oraz odczytaniu wiadomości m.in. od nauczycieli akademickich.

Strona internetowa zawiera informacje dostępne dla wszystkich studentów, a w szczególności: informacje o zadaniach poszczególnych działów Uczelni, zasady odbywania praktyk zawodowych, zasady pisania pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego, organizację roku akademickiego, wzory pism do pobrania. Na głównej stronie znajdują się również informacje dotyczące otrzymywania pomocy materialnej (różnych form) ze szczegółowym regulaminem i wzorami wniosków do pobrania. Natomiast poprzez swoje indywidualne konta na WU studenci mają na bieżąco dostęp do: harmonogramu obowiązującego na poszczególnych zjazdach (na cały semestr), ocen z zaliczenia poszczególnych przedmiotów, danych o płatnościach, otrzymują informacje o aktualnych wydarzeniach odbywających się na Uczelni, o decyzjach związanych z tokiem studiów, wezwaniach, jak również mają dostęp do Regulaminu studiów. Poprzez indywidualne konta studenci mogą również wybierać promotora pracy dyplomowej, konwersatoria i wykłady monograficzne, mają dostęp do efektów uczenia się i sylabusów, prowadzący zajęcia wykorzystują tę formę do przekazywania materiałów dydaktycznych i komunikacji ze studentami. Warto nadmienić, iż organizowane są regularne spotkania integracyjne dla społeczności akademickiej, prowadzone przez przedstawicieli Samorządu Studenckiego Humanitas.

Dostęp do informacji o programie studiów i procesie kształcenia uczelnia bada z wykorzystaniem następujących metod:

- regularne, odbywające się raz w semestrze, przeglądy kompletności baz danych zawierających informacje o planach i programach studiów oraz kontrola prawidłowości działania funkcji gromadzenia, udostępniania, zabezpieczania i przetwarzania danych w tym zakresie;
- regularne, odbywające się raz w semestrze, audyty kompletności danych dotyczących programów studiów dostępnych na kontach studentów w systemie Wirtualna Uczelnia;
- regularne, odbywające się raz w semestrze, audyty jakościowe systemów Dziekanat.XP i Rekrutacja.XP w zakresie prawidłowości działania funkcji zarządzania danymi związanymi z programem studiów, w tym funkcji udostępniania danych (np. funkcji tworzenia wydruków, raportów oraz zestawień w oparciu o dane zapisane w bazie danych);

- prowadzone wśród studentów i pracowników uczelni badania opinii na temat dostępności danych odnoszących się do planów/programów studiów (badania techniką ankiety elektronicznej; badania metodą wywiadów pogłębionych; badania metodą zogniskowanych wywiadów grupowych);
- badania metodą „tajemniczego klienta” – kontrola jakości obsługi interesariusza zewnętrznego w zakresie dostępności (w Dziekanacie i Dziale Toku Studiów) informacji na temat programów studiów (kontrola dostępności informacji poza systemami informatycznymi dla osób nieposiadających dostępu do takich systemów, np. kandydatów na studia, pracodawców czy absolwentów).

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Wysoką jakość procesów dydaktycznych w Wyższej Szkole Humanitas gwarantuje obowiązujący na uczelni Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości i Kształcenia. System ten stanowi narzędzie wspomagające proces zarządzania wybranymi mechanizmami funkcjonowania WSH, a także zasobami Uczelni (zwłaszcza zasobami ludzkimi), tak aby można było w sposób efektywny realizować misję dydaktyczną Uczelni oraz spełniać wymagania związane z jakością procesu kształcenia. System określa cele, zasady i instrumenty wewnętrznej oceny jakości kształcenia w Wyższej Szkole Humanitas oraz formuje rozwiązania mające na celu podnoszenie jakości kształcenia. System przygotowany został z uwzględnieniem przepisów Regulaminu Studiów w WSH, Standardów i wskazówek zapewnienia jakości kształcenia w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego oraz kryteriów ocen przyjętych w procedurze akredytacyjnej Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Odpowiedzialność za kompleksowe wdrożenie systemu jakości kształcenia i zarządzanie jego funkcjonowaniem na uczelni ponosi Rektor. Wypełnianie tego zadania jest realizowane przy pomocy organów jednoosobowych i kolegialnych działających w uczelni.

W strukturze uczelni powołano Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia. Do zadań Zespołu należy:

- nadzorowanie i koordynowanie pracy Instytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia;
- nadzorowanie pracy Centrum Kształcenia Nauczycieli;
- formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni;
- inicjowanie i organizowanie działań związanych z podnoszeniem kultury jakości kształcenia w środowisku akademickim Wyższej Szkoły Humanitas;
- opracowywanie projektów aktów prawnych i innych obowiązujących w Uczelni dokumentów odnoszących się do problematyki zapewniania wysokiej jakości kształcenia, w zakresie niezastrzeżonym dla innych organów i jednostek organizacyjnych Uczelni;
- przygotowywanie na zlecenie władz Uczelni raportów i analiz dotyczących problematyki jakości kształcenia;

- udzielanie nauczycielom akademickim pomocy i wsparcia w zakresie realizacji procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia.

Zgodnie z przepisami obowiązującego na uczelni Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w strukturze uczelni powołano także Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia. Zespoły te celowo utworzono na poziomie instytutów, gdyż uznano, iż powinna tu mieć zastosowanie zasada subsydiarności, a decyzje dotyczące jakości kształcenia na danym kierunku studiów powinny być podejmowane przez gremia rozumiejące jego specyfikę i zlokalizowane „najbliżej” beneficjentów tych decyzji. Do zadań Instytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia należy projektowanie i realizowanie na poziomie Instytutów działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia i monitorowanie efektów w tym zakresie, a w szczególności:

- dokonywanie kompleksowej analizy planów i programów studiów kierunków prowadzonych w ramach danego Instytutu;
- zatwierdzanie tematów prac dyplomowych realizowanych w ramach danego Instytutu;
- kontrolowanie jakości prac dyplomowych, a w szczególności dokonywanie okresowych analiz prac dyplomowych;
- analizowanie dokumentacji z przeprowadzonych w Instytucie hospitacji zajęć dydaktycznych oraz formułowanie wniosków i zaleceń z tym związanych;
- dokonywanie oceny jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunkach prowadzonych przez dany Instytut;
- dokonywanie oceny jakości obsługi administracyjnej studentów kierunków prowadzonych w danym Instytucie;
- opracowywanie pytań na egzamin dyplomowy dla studentów kierunków prowadzonych w danym Instytucie;
- sprawowanie nadzoru nad realizacją w danym Instytucie procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia;
- prowadzenie dokumentacji związanej z realizacją w danym Instytucie procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia;
- przygotowywanie na zlecenie władz uczelni raportów i analiz dotyczących problematyki jakości kształcenia;
- udzielanie nauczycielom akademickim pomocy i wsparcia w zakresie realizacji procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia.

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, działający w ramach Instytutu Psychologii WSH, powołał - zgodnie z przepisami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia - Radę Konsultacyjną ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym, działającą przy Zespole. Rada Konsultacyjna ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym działa jako ciało konsultacyjno-doradcze, służące wsparciem i pomocą kierownictwu Instytutu oraz Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia w kwestiach związanych z doskonaleniem programów kształcenia zgodnie z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Do zadań Rady Konsultacyjnej ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym należy w szczególności:

- wyrażanie opinii na temat treści programów kształcenia realizowanych w danym Instytucie,

- wyrażanie opinii na temat potrzeb i oczekiwań środowisk pracodawców odnośnie do kwalifikacji absolwentów studiów na danym kierunku,
  - wyrażenie opinii na temat zjawisk i tendencji na współczesnym rynku pracy.
- Obowiązujący w WSH wewnętrzny system zapewniana jakości kształcenia odnosi się do wielu wymiarów funkcjonowania instytucji akademickiej, a w szczególności do:
- jakości programów nauczania,
  - organizacji zajęć,
  - jakości nauczania i oceniania,
  - jakości (kwalifikacji, predyspozycji, kompetencji) nauczycieli akademickich,
  - jakości pomocy dydaktycznych,
  - środowiska kształcenia,
  - opieki nad studentami.

Na procedury i mechanizmy zapewniające wysoką jakość kształcenia w WSH składają się przede wszystkim następujące elementy:

- 1) **Stałe monitorowanie procesu kształcenia pod kątem realizacji przez nauczycieli akademickich WSH wysokich standardów dydaktycznych oraz celów i założeń kształcenia określonych w aktach prawa powszechnie obowiązującego oraz w dokumentach wewnętrznych Uczelni - podmiot odpowiedzialny: Dziekan, Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia.**

Dokonywane regularnie analizy przedmiotu kształcenia służą ocenie jakości kształcenia w poszczególnych modułach przez odpowiednie uczelniane gremia akademickie. W toku analiz ocenia się w szczególności:

- w jakim stopniu realizowane programy kształcenia są spójne, innowacyjne i odpowiadające potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni;
- w jakim zakresie opis zakładanych w programach efektów uczenia się daje spójny obraz sylwetki absolwenta, a efekty uczenia się są adekwatne do profilu nauczania;
- w jakim stopniu sposób realizacji modułów kształcenia przyczynia się do osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się;
- czy moduły wykraczają poza standardową ofertę dydaktyczną na podobnych kierunkach i profilu kształcenia;
- czy moduły realizowane są z wykorzystaniem odpowiednich dla danego efektu uczenia się metod dydaktycznych;
- czy metody weryfikacji efektów uczenia się są dostosowane do specyfiki kierunku studiów o określonym profilu kształcenia, programu i modułu kształcenia;
- czy metody weryfikacji są adekwatne do rodzaju efektu uczenia się na kierunku o określonym profilu kształcenia;
- czy metody weryfikacji efektów są zróżnicowane i zapewniają studentom wartościową informację zwrotną;

Celem monitorowania procesu kształcenia jest również zapewnienie właściwej organizacji procesu nauczania i realizowania w praktyce wytycznych w zakresie ograniczania liczby wykładów na rzecz zajęć ćwiczeniowych, laboratoryjnych i

warsztatowych, stosowania przez prowadzących metod aktywizujących studentów (wykonywanie i prezentacja projektów, prowadzenie badań empirycznych, analiza konkretnych przykładów z praktyki); wykorzystywania przez prowadzących zajęcia wysokiej jakości pomocy dydaktycznych.

Za dokonywanie oceny planów i programów studiów odpowiadają Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia. Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia jest zobowiązany przynajmniej raz w roku, nie później niż do 30 czerwca, dokonać kompleksowej analizy planów i programów studiów kierunków prowadzonych w ramach danego Instytutu.

2) Stałe monitorowanie udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w projektowaniu i realizowaniu kształcenia - podmiot odpowiedzialny: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Model włączania interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w projektowanie efektów uczenia się jest **wieloelementowy i obejmuje zarówno sformalizowane, jak i niesformalizowane mechanizmy udziału otoczenia w budowaniu programów studiów**. Do mechanizmów sformalizowanych należą m.in.: działalność Rady Konsultacyjnej ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym; ekspercka ewaluacja zewnętrzna obowiązujących planów i programów studiów; rozbudowany model badania opinii studentów, które - dzięki wprowadzeniu nowego wzoru ankiety badawczej - odnoszą się również do kwestii oceny przez interesariuszy wewnętrznych realizowanych efektów uczenia się; udział studentów w pracach Instytutowego i Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz w komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej Uczelni; przedstawianie Radzie Wydziału wniosków dziekana z badania opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, dotyczących oceny realizacji zakładanych efektów uczenia się, które uwzględnia się przy doskonaleniu programu kształcenia; konsultacje ze studentami prowadzone przez opiekunów poszczególnych kierunków studiów; analiza wyników ankietyzacji przeprowadzonej wśród studentów oraz analiza porównawcza rekomendacji studentów z treścią planów i programów studiów. Wśród mechanizmów niesformalizowanych wymienić można m.in.: konsultacje z pracodawcami w toku odbywających się na uczelni konferencji, debat i dyskusji eksperckich; indywidualne konsultacje programowe z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi prowadzone przez Rektora Uczelni i Dyrektora Instytutu; indywidualne wywiady pogłębione ze studentami na temat atrakcyjności i wartości merytorycznej realizowanych efektów uczenia się oraz ich adekwatności do potrzeb rynku pracy; wywiady pogłębione z członkami Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Dzięki wprowadzeniu wielu zróżnicowanych mechanizmów włączania interesariuszy w projektowanie efektów uczenia się **proces ten ma charakter kompleksowy, permanentny, realny i efektywny**.

Funkcjonowanie procedur włączania interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w projektowanie efektów uczenia się jest **stale monitorowane i doskonalone**. Monitoring ten odbywa się poprzez: regularną analizę i ocenę dokumentacji pracy Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Konsultacyjnej ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (oraz powołany w tym celu specjalny zespół projektowy); udział przedstawicieli Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz władz rektorskich WSH w posiedzeniach Rady Konsultacyjnej ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym; regularne przeglądy procesów/procedur, których celem jest ocena realizacji działań strategicznych w obszarze współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi zapisanych w systemie jakości, ocena podjętych działań korygujących lub zapobiegawczych, dyskusowanie i planowanie działań w zakresie poprawy jakości i rozwoju systemu zarządzania jakością w zakresie włączania interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w projektowanie i ewaluowanie efektów uczenia się.

3) Wprowadzenie procedur monitorowania efektów uczenia się - podmiot odpowiedzialny: *Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.*

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dotyczy wszystkich rodzajów zajęć i przebiega na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Monitorowanie efektów uczenia się i skuteczność systemu zapewniania jakości na tej płaszczyźnie prowadzone są z wykorzystaniem zróżnicowanego instrumentarium obejmującego - równoległe - narzędzia ilościowe i jakościowe. System wprowadził rozbudowany model hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyki zawodowej, obejmujący hospitacje kompleksowe, problemowe oraz ilustracyjne, które służą m.in. monitorowaniu stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się (np. poprzez obserwację w praktyce stosowanych podczas zajęć przez nauczycieli akademickich ocen formujących). Hospitacje to odbywają się regularnie i obejmują wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami. Stosowanie w praktyce zróżnicowanych form hospitacji i oparcie ich na zasadach zgodnych z najnowszymi osiągnięciami dydaktyki szkolnictwa wyższego znacząco podnosi skuteczność tego narzędzia zapewniania jakości kształcenia.

System precyzyjnie definiuje zasady przeprowadzania procesu dyplomowania oraz wprowadza innowacyjną, autorską formę dodatkowej ewaluacji efektów uczenia się w procesie dyplomowania w postaci tzw. sprawdzianu kompetencyjnego. Sprawdzian kompetencyjny ma formę prezentacji przygotowywanej przez studenta (także multimedialnej) i przedstawianej na egzaminie dyplomowym oraz dyskusji na temat treści prezentacji z udziałem komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy. W prezentacji tej student w szczególności uzasadnia podjęcie danego tematu pracy, wskazując na jej ewentualne zastosowania praktyczne, charakteryzuje dorobek naukowy istniejący w danym zakresie, osadza temat w literaturze przedmiotu, przedstawia tezy pracy, omawia stosowane metody badawcze i przeprowadzone badania, a przede wszystkim prezentuje uzyskane wyniki oraz wnioski zawarte w pracy. Wynik sprawdzianu kompetencyjnego ma charakter informacji zwrotnej na temat tego, czy student osiągnął efekty uczenia się

określone dla kierunku prawo i nie wpływa na ostateczny wynik studiów. Wynik sprawdzianu kompetencyjnego, oddzielnie dla każdego z egzaminowanych studentów, przewodniczący komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy zapisuje w formie zwięzłego omówienia, w którym odnosi się do stopnia opanowania przez studenta wiedzy, umiejętności oraz kompetencji personalnych i społecznych, składających się na efekty uczenia się, a będących przedmiotem weryfikacji w trakcie sprawdzianu. Wyniki sprawdzianów kompetencyjnych osiągnięte przez studentów stanowią przedmiot analizy Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z analiz wyników sprawdzianów kompetencyjnych zespół ten uwzględnia przy projektowaniu i realizowaniu działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia. Narzędzie to cechuje się wysoką skutecznością i realnym wpływem na efektywność procedur monitorowania efektów uczenia się.

Na uczelni prowadzi się stały, wewnętrzny monitoring jakości prac okresowych oraz monitoring stosowanych form i metod weryfikacji efektów uczenia się (np. analizę treści pytań egzaminacyjnych, hospitacje egzaminów ustnych). Ponadto uczelnia wdrożyła autorskie rozwiązanie w postaci zewnętrznych ocen eksperckich studenckich prac okresowych, dzięki czemu stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest oceniany także przez interesariuszy zewnętrznych, a wnioski z tej oceny służą doskonaleniu procesów dydaktycznych.

Funkcjonowanie procedur monitorowania efektów uczenia się jest stale ewaluowane i doskonalone. Ewaluacja ta odbywa się, podobnie jak w przypadku procedur dotyczących udziału interesariuszy, w określaniu efektów uczenia się poprzez: regularną analizę i ocenę dokumentacji pracy Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (oraz powołany w tym celu specjalny zespół projektowy); regularną ocenę przez Instytutowy oraz Uczelniany Zespół ds. Jakości wyników hospitacji zajęć dydaktycznych oraz wyników sprawdzianów kompetencyjnych; analizę danych: wskaźników ubytku z procesu kształcenia (wskaźniki skreślenia z listy studentów, wskaźnik powtarzania roku), liczby godzin (pensum), liczebności grup, liczby skarg studenckich; regularne przeglądy procesów/procedur, których celem jest ocena realizacji działań strategicznych w obszarze monitorowania efektów uczenia się, ocena podjętych działań korygujących lub zapobiegawczych, dyskusowanie i planowanie działań w zakresie poprawy jakości i rozwoju systemu zarządzania jakością w zakresie monitorowania efektów kształcenia.

4) Wprowadzenie i przestrzeganie w praktyce edukacyjnej standardów określających liczebność grup studenckich - podmiot odpowiedzialny: Dziekan, Dział Toku Studiów, Dyrektor Instytutu.

Liczba studentów w grupie uzależniona jest od formy zajęć, zajęcia wykorzystujące metody aktywizujące studentów umożliwiają czynny udział wszystkim studentom oraz pozwalają na ich swobodny kontakt z prowadzącym.

5) Systematyczne monitorowanie jakości prac dyplomowych - podmiot odpowiedzialny: Rektor, Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Za kontrolę jakości prac dyplomowych realizowanych w danym Instytucie odpowiada Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Po zakończeniu każdego

semestru studiów Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonuje analizy losowo wybranych prac dyplomowych przygotowanych w tym semestrze oraz analizy recenzji tych prac. Instytutowy Zespół analizuje prace dyplomowe pod kątem spełniania przez nie przyjętych powszechnie w sektorze szkół wyższych merytorycznych i metodologicznych wymagań stawianych pracom dyplomowym ze szczególnym uwzględnieniem wymagań określonych przepisami prawa wewnętrznego obowiązującego w Wyższej Szkole Humanitas. Zespół analizuje również recenzje prac. Wnioski z analiz formułowane są pisemnie. Zespół ds. Jakości Kształcenia jest zobowiązany wskazać wszelkie zauważone w pracach uchybienia mogące mieć wpływ na ich jakość oraz podać zalecenia pomocne w wyeliminowaniu podobnych uchybień w przyszłości. Zespół jest ponadto zobowiązany zapoznać ze sformułowanymi przez siebie wnioskami z analizy prac dyplomowych promotora i recenzenta pracy, w której stwierdzono uchybienia mogące mieć wpływ na jakość pracy.

6) Zapewnianie studentom dostępu do informacji dotyczących toku studiów oraz stałe monitorowanie realizacji prawa do informacji w tym zakresie - *podmiot odpowiedzialny: Dziekan, Dział Toku Studiów, Dział ds. Prawnych i Kadrowych.*

Studenci mają zapewniony dostęp (m.in. poprzez system Wirtualnej Uczelni) do szczegółowych informacji o poszczególnych przedmiotach i osobach je prowadzących. Informacje te - umieszczone w Internecie - zawierają w szczególności opis efektów uczenia się, opis sylwetki absolwenta, cel i program zajęć, zalecaną literaturę, opis form i metod kształcenia oraz weryfikacji efektów uczenia się.

7) Wprowadzenie funkcji opiekunów poszczególnych kierunków studiów oraz stałe monitorowanie jakości ich pracy - *podmiot odpowiedzialny: Dziekan, Dział Toku Studiów, Dział ds. Prawnych i Kadrowych.*

Na uczelni powołano opiekunów wszystkich prowadzonych kierunków studiów. Do ich zadań należy udzielanie studentom rady, pomocy i wsparcia w sprawach związanych merytorycznie z danym kierunkiem i organizacją procesu kształcenia.

8) Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli akademickich poprzez szkolenia kardy - *podmiot odpowiedzialny: Rektor, Dyrektor Instytutu, Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia.*

Zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości kształcenia wymaga systematycznego szkolenia pracowników w zakresie m.in. nauczania wspomaganego technikami multimedialnymi, dostępu i korzystania z Internetu oraz obsługi wewnętrznego systemu informacyjnego. Uczelnia prowadzi takie szkolenia we własnym zakresie oraz z wykorzystaniem ekspertów zewnętrznych firm szkoleniowych i consultingowych.

9) Systematyczne monitorowanie opinii studentów na temat jakości kształcenia poprzez prowadzenie badań ankietowych w środowisku studentów - *podmiot odpowiedzialny: Dział Toku Studiów, Dyrektor Instytutu.*

Uczelnia prowadzi regularne badania w formie ankietyzacji studentów, służące pozyskiwaniu opinii o jakości prowadzonych zajęć i stanowiące element systemu samodoskonalenia nauczycieli akademickich. Ankietyzacja opiera się na narzędziach elektronicznych – każdy student, za pośrednictwem swojego indywidualnego konta w systemie Wirtualnej Uczelni, wypełnia na koniec każdego semestru studiów formularz zawierający pytania pozwalające ocenić przygotowanie merytoryczne prowadzącego, jego umiejętności dydaktyczne i organizację zajęć. Badanie zapewnia anonimowość, prowadzone jest z wykorzystaniem innowacyjnego narzędzia opracowanego przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, pozwalającego studentom na dokonanie oceny w sposób prosty, szybki i efektywny. Dzięki umieszczeniu ankiety w systemie Wirtualnej Uczelni badaniem objęci są wszyscy studenci – żadna osoba nie jest wykluczona z systemu ankietyzacji. Prowadzenie badania w środowisku wirtualnym, z wykorzystaniem systemu informatycznego wdrożonego przez uczelnię w ramach grantu Gminy Sosnowiec („Projekt Informatyzacji Wyższej Szkoły Humanitas”) pozwala na skorzystanie z rozbudowanego modułu raportowania i analiz statystycznych na etapie przetwarzania i interpretowania wyników badania. Dostępny w systemie moduł analityczny daje jednostce możliwość m.in. automatycznego wyszukiwania danych, konsolidacji danych, drążenia danych, czyli schodzenia z poziomu ogólnego do poziomu szczegółów („drill down”), poszerzania obrazu raportu i przechodzenie do bardziej ogólnego poziomu - agregacji danych („roll up”), tworzenie korelacji między danymi czy nawigację kontekstową, uwzględniającą znaczenie semantyczne metadanych kontekstowych. Wszystko to służy szerokiemu wykorzystywaniu zebranych w toku ankietyzacji danych w działaniach zapewniających podnoszenie jakości kształcenia. Ocena nauczycieli akademickich dokonywana przez studentów zapewnia pracownikom dydaktycznym dostęp do informacji zwrotnej. Wyniki badania służącego ocenie pracy nauczycieli akademickich przekazywane są indywidualnie, w formie pisemnej, nauczycielom akademickim. Zgodnie z przepisami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wyniki te stanowią jedno z kryteriów dokonywania okresowej oceny pracowników, a ponadto są brane pod uwagę przy przyznawaniu nagród rektorskich dla nauczycieli akademickich (każdego roku uczelnia przyznaje nagrody nauczycielom akademickim, którzy uzyskali najwyższe oceny studentów. Nagrody te są wręczane podczas inauguracji roku akademickiego). Niska ocena uzyskana w ankiecie stanowi punkt wyjścia do rozmowy wyjaśniającej, którą przeprowadza z nauczycielem akademickim Dyrektor Instytutu. Ponowna niska ocena nauczyciela akademickiego stanowi punkt wyjścia do rozmowy ocenianego nauczyciela z Dziekanem lub Rektorem. W następstwie rozmowy nauczyciel akademicki przygotowuje pisemny plan działań, mających pomóc mu w osiągnięciu lepszych efektów nauczania. Brak efektywności w realizacji planu naprawczego, potwierdzony kolejną niską oceną studentów, może być podstawą do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim.

Badanie opinii studentów prowadzone jest ponadto metodą swobodnego wywiadu podczas spotkań ze starostami grup studenckich i przedstawicielami samorządu studenckiego. Równoległe ze sformalizowanym systemem zbierania

opinii studentów na temat prowadzonych w Uczelni zajęć (w postaci odpowiedzi na przyjęty zestaw pytań zawartych w powszechnie obowiązującej i przeprowadzanej w całej Uczelni ankiecie), w WSH promowany jest zwyczaj zasięgnięcia opinii studentów bezpośrednio przez nauczycieli prowadzących zajęcia. Opinie takie wyrażane są na końcowych zajęciach i mają postać anonimowych pisemnych wypowiedzi na temat dobrych i słabych stron samego kursu, jak i warsztatu dydaktycznego nauczyciela. Informacje o tym, co jest dobrze odbierane oraz o tym, co warto zmienić, trafiają bezpośrednio do osoby prowadzącej zajęcia, a tym samym w największym stopniu wpływają na poprawę procesu kształcenia.

10) Regularna ocena programów studiów dokonywana przez Radę Wydziału oraz Dyrektorów Instytutów i służąca jego doskonaleniu - podmiot odpowiedzialny: Rada Wydziału, Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia.

Zadaniem Rady Wydziału Uczelni, jako organu składającego się z przedstawicieli kadry nauczającej i studentów, jest m.in. przeprowadzanie kompleksowej oceny planów i programów studiów na poszczególnych kierunkach w celu ich uzupełniania i doskonalenia. Działania takie podejmują także Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, w zakresie odnoszącym się do kierunku studiów prowadzonego przez dany Instytut. Projektowanie programów nauczania i planów studiów uwzględnia następujące cele: zgodność programu z dorobkiem danej dyscypliny i bieżącymi trendami w polskiej i światowej nauce, dostosowanie treści kształcenia do oczekiwań pracodawców w celu podnoszenia konkurencyjności absolwentów na rynku pracy, zgodność ze standardami kształcenia określonymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, przekazywanie treści dydaktycznych pozwalających na kształtowanie kwalifikacji studentów na najwyższym możliwym poziomie. Plany studiów są stale wzbogacane o przedmioty wykształcenia ogólnego i specjalistyczne, a programy aktualizowane zgodnie z potrzebami otoczenia społecznego, a w szczególności rynku pracy. Studentom proponowane są także nowe specjalności dostosowywane do wymogów zmieniającego się dynamicznie rynku pracy. W procesach decyzyjnych dotyczących systemu kształcenia uczestniczą studenci WSH, co wpływa korzystnie na ostateczny kształt prezentowanej oferty dydaktycznej. Przejęcie przez studentów współodpowiedzialności za przebieg kształcenia zwiększa ich zaangażowanie i wewnętrzną motywację. Programy nauczania i plany studiów są udostępniane kandydatom w trakcie prowadzenia naboru na studia, tak by ich treść mogła stanowić jedno z kryteriów wyboru uczelni i/lub kierunku studiów.

11) Hospitacje zajęć dydaktycznych i ich znaczenie w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia - podmiot odpowiedzialny: Dyrektorzy Instytutów, Rektor, Dziekani

Jednym z najistotniejszych elementów systemu zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Humanitas są regularnie prowadzone hospitacje zajęć dydaktycznych. Przeprowadzane w Wyższej Szkole Humanitas hospitacje dzielą się, ze względu na zakres badanych w toku zajęć treści, na trzy rodzaje:

- kompleksowe (badające całość kształtu procesu kształcenia);

- problemowe (kierunkowe, czyli skierowane na jeden problem, a reszta obserwowanych treści stanowi tło obserwacji, ale konieczne);
- lustracje (w porównaniu do hospitacji mają charakter dorywczy i niekoniecznie muszą być powiązane z zajęciami, np. koło naukowe, wycieczka, chór. Dotyczą one różnych spraw, które nie wymagają dłuższego czasu obserwacji. Lustracja ma charakter kontroli.

Do tej pory kierunek psychologia nie podlegał jeszcze ocenie zewnętrznej przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Niemniej warto nadmienić, że Uczelnia każdorazowo traktuje opinię PKA, jak również zawarte w uchwałach dotyczących opiniowania wniosków o nowe kierunki studiów (psychologia w Filii we Vsetinie i Pradze w Republice Czeskiej) z należytą powagą i wprowadza jej zalecenia w całej Uczelni na innych kierunkach studiów.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pomyślny rozwój naukowy kadry badawczo-dydaktycznej. Wyraża się w systematycznym wzroście dorobku publikacyjnego i wskaźników jego wpływu, liczby realizowanych projektów badawczych. W realizacji projektów naukowych zaangażowani są studenci jako wykonawcy badań oraz współautorzy publikacji, co można uznać za najefektywniejszą formę młodych kadr naukowych. Praktyki te zaowocowały w ostatnim czasie podjęciem studiów III stopnia przez kilku absolwentów kierunku psychologia WSH. Aktywny udział Koła Naukowego IP w działaniach badawczych, szkoleniowych, konferencyjnych. 2. Wysoki stopień powiązania kierunku z potrzebami i zasobami otoczenia społeczno-gospodarczego. Mocno upracticznione kształcenie studentów. 3. Bardzo dobrze rozwinięta współpraca naukowo-dydaktyczna z otoczeniem społeczno-gospodarczym. 4. Doświadczona kadra badawczo-dydaktyczna z doświadczeniem działalności praktycznej. 5. Wysoki poziom obsługi procesu dydaktycznego przez kompetentny zespół pracowników działów administracyjnych. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niezadawalająca mobilność studentów i kadry badawczo-dydaktycznej. Mimo rozwoju międzynarodowej współpracy dydaktycznej i naukowej studenci i pracownicy nie wykazują zainteresowania np. wyjazdami stażowymi, studyjnymi, uczestnictwem w międzynarodowych konferencjach organizowanych poza krajem, wymiany w ramach programu Erasmus. 2. Mała skuteczność realizowania grantów naukowych <u>w ramach programów Narodowego Centrum Nauki</u>, pomimo składanych wielu projektów autorstwa pracowników Instytutu Psychologii. Badania te finansowane są ze środków Uczelnianych. 3. Wysokie koszty związane z zatrudnieniem wyspecjalizowanej kadry. 4. Zbyt mała ilość wykładowców z zagranicznych uczelni prowadzących zajęcia na kierunku psychologia. 5. Niezadawalający poziom znajomości języków obcych kandydatów na studia, wynikający z niedostatecznego poziomu kształcenia na niższych poziomach edukacji. Stąd nastąpiła modyfikacja programu i kształcenie nauki języka obcego od poziomu A1.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby bardzo dobrych studentów i absolwentów zainteresowanych pracą badawczo-dydaktyczną. 2. Rozwój naukowy pracowników badawczo-dydaktycznych, co w niedługim czasie pozwoli na uzyskanie stopni naukowych doktora habilitowanego (2 osoby) i doktora (1 osoba). 3. Tworzenie aktualnych względem zapotrzebowania specjalności, z uwagi na stale rozwijający się rynek pracy. 4. Zauważalny na rynku pracy deficyt pracowników o dobrze ukształtowanych kompetencjach psychologicznych w zakresie psychologii klinicznej zwłaszcza w obszarze neuropsychologii oraz dzieci i młodzieży. 5. Możliwość wykorzystania stale poszerzającej się bazy dostępności narzędzi diagnostycznych dla studentów i pracowników (nowe i uaktualnione o wersje zrewidowane testy psychometryczne, komputerowe testy psychologiczne Wiedeński System Testów, które zapewniają nową jakość diagnostyczną, Moduł EEG oraz EEG Biofeedback, Aparatura psychotechniczna do badań zachowań behawioralnych i reakcji somatycznych, Wariograf). 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niedobór kadry dydaktycznej o dużym doświadczeniu naukowo-praktycznym w obszarze psychoterapii i psychologii klinicznej dzieci i młodzieży, neuropsychologii. 2. Bariery natury ekonomicznej, uczelnia niepubliczna i wpływ niekorzystnych zmian demograficznych na rekrutację. 3. Duża konkurencja edukacyjna z obszaru kształcenia psychologicznego. 4. Brak nowelizacji Ustawy o zawodzie psychologa w Polsce. 5. Narastające obawy studentów aktywnych zawodowo w kwestii realizacji praktyk zawodowych w wymiarze minimum 6 miesięcy. Praktyki na kierunku psychologia odbywają się w ośrodkach służby zdrowia, gdzie praca lekarzy i psychologów pokrywa się z godzinach czasu pracy zawodowej studenta (od 8:00 do 16:00, dni tygodnia poniedziałek-piątek).
---------------------	--	---

Wyższa Szkoła Humanitas

ul. Klimńskiego 43
41-200 Sosnowiec
(Pieczęć 052 96 31 200)
NIP: 644-24-46-977

L. Białki

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

[Signature]

.....
(podpis Rektora)

Sosnowiec, dnia *8.01.2020*
.....
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	7	16	98	83
	II	5	1	37	59
	III	53	65		38
	IV	38	49		38
	V	23	41		-
	VI	-	-		-
Razem:		126	172	135	218

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

II stopnia	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	2019	82	56	53	25
	2018	39	28	-	-
	2017	27	16	-	-
Razem:		148	100	53	25

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów ((Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).⁴

Psychologia studia jednolite magisterskie, stacjonarne	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów/300 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	7560
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	168,76
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne	157
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTSprzyporządkowana zajęciom do wyboru	110
Łączna liczba punktów ECTSprzyporządkowana praktykom zawodowym	28
Wymiar praktyk zawodowych	600
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./0
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./0

Psychologia studia jednolite magisterskie, niestacjonarne	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów/300 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	7500
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	112
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	157
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	110
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	28
Wymiar praktyk zawodowych	600
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./0
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na	2./0

studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁵

Psychologia - Studia jednolite magisterskie stacjonarne			
Nazwa zajęć	Forma/formy zajęć	Liczba godzin bezpośredni udział nauczycieli	Liczba punktów ECTS
Biologiczne podstawy zachowania	ćwiczenia	60	5
Diagnoza psychologiczna I	ćwiczenia	30	2,5
Diagnoza psychologiczna II	ćwiczenia	30	2,5
Drugi język nowożytny-fakultatywnie	lektorat	50	3
Informatyka	laboratoria	30	2
Język angielski (A1)	lektorat	60	3
Język angielski (A2)	lektorat	60	3
Język angielski (B1)	lektorat	60	3
Język angielski (B2)	lektorat	60	4
Język angielski w psychologii (B2+)	lektorat	60	4
Logika	ćwiczenia	15	1,5
Metodologia badań psychologicznych	ćwiczenia	30	2,5
Metody badania osobowości II	ćwiczenia	30	2,5
Metody badania osobowości I	ćwiczenia	30	2,5
Opiniodawstwo i orzecznictwo psychologiczne	ćwiczenia	30	2,5
Praktyka zawodowa	ćwiczenia	600	28
Proseminarium	ćwiczenia	30	3
Proseminarium SPSS	ćwiczenia	30	3
Przedmioty fakultatywne	ćwiczenia, konwersatoria	150	13
Przedmioty specjalnościowe	ćwiczenia, konwersatoria	180	19
Psychologia kliniczna	ćwiczenia	30	2,5
Psychologia kultury i sztuki	warsztaty	15	1,5
Psychologia marketingu i reklamy	konwersatorium	30	3
Psychologia ogólna: emocje i motywacje	ćwiczenia	30	2,5
Psychologia ogólna: osobowość	ćwiczenia	30	2,5

⁵Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Psychologia ogólna: procesy poznawcze	ćwiczenia	30	3
Psychologia ogólna: różnice indywidualne	ćwiczenia	30	2,5
Psychologia organizacji i zarządzania	konwersatorium	30	3
Psychologia pracy i techniki rozwoju osobowości	ćwiczenia	15	1,5
Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia	ćwiczenia	60	5
Psychologia sądowa	ćwiczenia	15	1
Psychologia społeczna	ćwiczenia	30	2,5
Psychologia twórczości	ćwiczenia	15	2
Psychologia wychowawcza	ćwiczenia	30	2,5
Psychometria	laboratoria	30	2,5
Socjologia	ćwiczenia	15	1
Statystyka	laboratoria	30	3
Techniki studiowania	ćwiczenia	15	1
Teorie inteligencji i metody badań	ćwiczenia	15	1,5
Trening adaptacyjny	warsztaty	15	1
Wprowadzenie do psychologii	ćwiczenia	30	2,5
	Razem:	2165	157

Psychologia - Studia jednolite magisterskie niestacjonarne			
Nazwa zajęć	Forma/formy zajęć	liczba godzin bezpośredni udział nauczycieli	Liczba punktów ECTS
Biologiczne podstawy zachowania	ćwiczenia	30	5
Diagnoza psychologiczna I	ćwiczenia	15	2,5
Diagnoza psychologiczna II	ćwiczenia	15	2,5
Drugi język nowożytny-fakultatywnie	lektorat	25	3
Informatyka	laboratoria	15	2
Język angielski (A1)	lektorat	30	3
Język angielski (A2)	lektorat	30	3
Język angielski (B1)	lektorat	30	3
Język angielski (B2)	lektorat	30	4
Język angielski w psychologii (B2+)	lektorat	30	4
Logika	ćwiczenia	8	1,5
Metodologia badań psychologicznych	ćwiczenia	15	2,5
Metody badania osobowości II	ćwiczenia	15	2,5

Metody badania osobowości I	ćwiczenia	15	2,5
Opiniodawstwo i orzecznictwo psychologiczne	ćwiczenia	15	2,5
Praktyka zawodowa - sródsemestralna	ćwiczenia	600	28
Proseminarium	ćwiczenia	15	3
Proseminarium SPSS	ćwiczenia	18	3
Przedmioty fakultatywne	ćwiczenia, konwersatoria	79	13
Przedmioty specjalnościowe	ćwiczenia, konwersatoria	164	19
Psychologia kliniczna	ćwiczenia	15	2,5
Psychologia kultury i sztuki	warsztaty	8	1,5
Psychologia marketingu i reklamy	konwersatorium	15	3
Psychologia ogólna: emocje i motywacje	ćwiczenia	15	2,5
Psychologia ogólna: osobowość	ćwiczenia	15	2,5
Psychologia ogólna: procesy poznawcze	ćwiczenia	15	3
Psychologia ogólna: różnice indywidualne	ćwiczenia	15	2,5
Psychologia organizacji i zarządzania	konwersatorium	15	3
Psychologia pracy i techniki rozwoju osobowości	ćwiczenia	8	1,5
Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia	ćwiczenia	30	5
Psychologia sądowa	ćwiczenia	8	1
Psychologia społeczna	ćwiczenia	15	2,5
Psychologia twórczości	ćwiczenia	8	2
Psychologia wychowawcza	ćwiczenia	15	2,5
Psychometria	laboratoria	16	2,5
Socjologia	ćwiczenia	8	1
Statystyka	laboratoria	15	3
Techniki studiowania	ćwiczenia	8	1
Teorie inteligencji i metody badań	ćwiczenia	8	1,5
Trening adaptacyjny	warsztaty	8	1
Wprowadzenie do psychologii	ćwiczenia	15	2,5
	Razem:	1469	157

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący wsemestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza - specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem

osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.

Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.

5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz osiągnięć, których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom,
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zaleceniatych instytucji (w formie elektronicznej).

